

*Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XIV/115/2012
Rady Gminy Nowy Targ
z dnia 20 marca 2012 r.*

WÓJT GMINY NOWY TARG

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY NOWY TARG

USTALENIA STUDIUM

Nowy Targ, 2009 - 2012 r.

Organ sporządzający studium:

Wójt Gminy Nowy Targ
ul. Bulwarowa 9
34-400 Nowy Targ

Jednostka opracowująca projekt planu:

Pracownia Projektowa Architektury i Urbanistyki – Jacek Banduła
30-081 Kraków, ul. Królewska 69/38
tel./fax 012 - 636-73-78, 0668-48-20-10

Zespół projektowy:

mgr inż. arch. Jacek Banduła	-	główny projektant, kierownik zespołu członek Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach, wpis nr KT – 056/02; uprawnienia urbanistyczne nr RP-upr. 5/93
mgr inż. arch. Dariusz Nawalka	-	współpraca projektowa, zagadnienia przestrzenne
mgr inż. Stanisław Albricht	-	zagadnienia komunikacji
inż. Andrzej Gorczyński	-	infrastruktura techniczna
mgr Andrzej Sułkowski	-	zagadnienia ochrony środowiska
Mariusz Kamiński	-	współpraca, opracowanie graficzne

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY.....	5
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA I POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY.....	34
UZASADNIENIE I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM.....	59
ANEKS	60

WPROWADZENIE

1.1. Podstawy prawne opracowania

Do zadań samorządu gminnego należy kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy. Jednym z podstawowych instrumentów tej polityki, obok miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, którego uchwalenie, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) należy do wyłącznej właściwości rady gminy.

Rangę prawną oraz zakres merytoryczny i rzeczowy studium określają przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Studium, w myśl art. 9 ust. 5 w/w ustawy nie jest aktem prawa miejscowego. Jest to akt kierownictwa wewnętrznego gminy, którego ustalenia są wiążące dla jej organów, w szczególności przy sporządzaniu planów miejscowych.

1.2. Charakter i zawartość opracowania

Opracowanie niniejsze zawiera ustalenia tekstowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Targ, stanowiące załącznik nr 1 do uchwały Rady Gminy Nowy Targ w sprawie uchwalenia studium; integralną częścią studium są plansze graficzne:

- Nr 1 pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” (załącznik nr 2 do uchwały),
- Nr 2 pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” (załącznik nr 3 do uchwały).

Opracowanie niniejsze zawiera drugą edycję Studium. Studium w pierwszej edycji opracowane zostało w latach 1998-1999 i zatwierdzone uchwałą Nr XV/116/99 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 9 grudnia 1999 roku.

Podjęcie zmiany studium wynikało z nowych potrzeb w zakresie zagospodarowania przestrzennego, uwidoczonych m.in. w trakcie sporządzania planów miejscowych dla obszaru gminy Nowy Targ oraz przy tworzeniu strategii rozwoju gminy. Wobec regulacji prawnych zawartych w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), warunkiem wdrożenia pożądanых rozwiązań planistycznych jest zmiana ustaleń studium.

Przy tworzeniu niniejszego dokumentu wykorzystano szereg dostępnych materiałów i opracowań specjalistycznych. Wykorzystano bogate materiały dotyczące obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Targ, w znacznej części nadal aktualne. Uwzględniono pozostałe opracowania określające podstawy polityki gminy Nowy Targ, w tym m.in. *Strategię Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2007-2013*, a także dokumenty dotyczące polityki przestrzennej o zasięgu ponadlokalnym, w tym *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego*.

Studium w swojej treści zawiera informacje o cechach stanu istniejącego, dotychczasowych trendach, prognozach i uwarunkowaniach rozwoju, wreszcie formułuje wnioski i zalecenia dla kierunków przyszłościowych działań.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

2. Ogólna charakterystyka stanu zagospodarowania przestrzennego gminy

2.1. Podstawowe dane o gminie

Gmina Nowy Targ położona jest w województwie małopolskim na terenie powiatu nowotarskiego. Jest to największa gmina powiatu, obejmująca swoim obszarem 21 sołectw: Dębno, Długopole, Dursztyn, Gronków, Harkłowa, Klikuszowa, Knurów, Krauszow, Krempachy, Lasek, Ludźmierz, Łopuszna, Morawczyna, Nowa Biała, Obidowa, Ostrowsko, Pyzówka, Rogoźnik, Szlembark, Trute, Waksmund. Gmina Nowy Targ graniczy od północy z masywem Gorców, z kolei południowa jej część to fragment Kotliny Orawsko-Nowotarskiej. Od strony południowo-wschodniej ogranicza ją Pieniński Pas Skalicowy.

Gminy sąsiadujące z Gminą Nowy Targ to:

- gminy powiatu nowotarskiego: gmina miejska Nowy Targ, którą obszar gminy Nowy Targ otacza od strony wschodniej, północnej i zachodniej; od zachodu i północy: gminy Czarny Dunajec, Raba Wyżna i miejsko-wiejska gmina uzdrowska Rabka-Zdrój; od wschodu: gminy Ochotnica Dolna, Czorsztyn, Łapsze Niżne; od południa gmina Szaflary;
- gminy powiatu limanowskiego: Niedźwiedz i Kamienica (od północy),
- gmina powiatu tatrzańskiego: Bukowina Tatrzańska (od południa).

Powierzchnia gminy wynosi 208 km².

Liczba ludności – 22 729 mieszkańców (stan na 31.12.2008)

Średnia gęstość zaludnienia wynosi 109 osób / km².

W skład gminy wchodzi 21 jednostek pomocniczych (sołectw):

Lp.	Sołectwo	Ludność (stan na 31.12.2008)	Powierzchnia (ha)
1.	Dębno	836	519,59
2.	Długopole	496	976,14
3.	Dursztyn	506	571,93
4.	Gronków	1 659	1 166,21
5.	Harkłowa	560	1 097,54
6.	Klikuszowa	1 508	1 012,54
7.	Knurów	505	793,04
8.	Krauszow	711	693,26
9.	Krempachy	1 306	1 014,79
10.	Lasek	1 116	636,85
11.	Ludźmierz	2 341	980,04
12.	Łopuszna	1 582	1 916,44
13.	Morawczyna	682	533,06
14.	Nowa Biała	1 380	1 735,71
15.	Obidowa	793	2 154,62
16.	Ostrowsko	1 303	1 216,05
17.	Pyzówka	923	548,04
18.	Rogoźnik	924	771,02
19.	Szlembark	589	559,51
20.	Trute	594	334,72
21.	Waksmund	2415	1531,66
	Gmina Nowy Targ ogółem	22 729	20 765, 48

Pod względem fizyczno - geograficznym obszar Gminy Nowy Targ położony jest w dwóch podprovincjach Karpat; Zewnętrznych Karpat Zachodnich i Centralnych Karpat Zachodnich.

W obrębie Zewnętrznych Karpat Zachodnich (północna część obszaru gminy) wydziela się dwa mezoregiony:

- Gorce, które stanowią zwarty masyw górski.

- Beskid Orawsko – Podhalański (będący częścią Beskidu Żywieckiego, północno – zachodnia część gminy), który pełni funkcję bramy komunikacyjnej prowadzącej z południowego na północny skłon Karpat Zachodnich.

W obrębie Centralnych Karpat Zachodnich (centralna i południowa część obszaru gminy) wydziela się dwa mezoregiony:

- Kotlina Orawsko – Nowotarska, zlokalizowana w centralnej części gminy. Jest obniżeniem pomiędzy łańcuchem Beskidów Zachodnich na północy a podniesionymi tektonicznie pogórzami na południu. Jest to obszar, w którym zlokalizowane są koryta największych rzek obszaru gminy.
- Pieniny, które na terenie gminy reprezentowane są przez pojedyncze ostańce wapienne, górujące nad równinami powstałymi na stożkach napływowych wieku plejstoceniowego. Obejmują skrajnie południowe obszary gminy.

Największą powierzchnię na terenie Gminy Nowy Targ zajmują pospół: Kotlina Nowotarska oraz Gorce.

2.2. Dotychczasowe przeznaczenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenów

2.2.1. Stan użytkowania i zagospodarowania terenów

Wg aktualnie dostępnych danych geodezyjnych sposób użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

Formy użytkowania terenu	Powierzchnia [ha]	Odsetek powierzchni [%]
Użytki rolne:	11 697,15	56,33
w tym: R - grunty orne	7 566,88	
S - sady	21,34	
Ł - łąki	2 999,96	
Ps - pastwiska	1 098,35	
Wsr - grunty pod stawami	3,27	
W - rowy	7,35	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione:	7 610,21	36,65
w tym: Ls - lasy	7 577,79	
Lz - grunty zadrzewione i zakrzewione	32,42	
Grunty zabudowane i zurbanizowane:	741,58	3,57
w tym: B - tereny mieszkaniowe	241,55	
Ba – tereny przemysłowe	16,29	
Bi - inne tereny zabudowane	110,57	
Bp - zurbanizowane ter. niezabudowane	0,08	
Bz - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	9,77	
dr - drogi	342,44	
Tk - tereny kolejowe	6,13	
Ti - inne tereny komunikacyjne	14,75	
Nie użytki (N):	207,10	1,00
Tereny pod wodami:	500,02	2,41
w tym: Wp - płynącymi	499,78	
Ws - stojącymi	0,24	
Tereny różne (Tr):	9,14	0,04
Ogółem:	20 765,48	100,00

Wg szacunkowych danych uzyskanych przy sporządzaniu inwentaryzacji urbanistycznej bilans terenowy dla poszczególnych typów istniejącego zainwestowania przedstawia się następująco:

- tereny mieszkaniowe (zabudowa jednorodzinna i zagrodowa) - ok. 561 ha,
- tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej - ok. 49 ha,
- zieleń urządzona (w tym parki podworskie i cmentarze) - ok. 10 ha
- tereny sportu (boiska) - ok. 9.5 ha
- tereny urządzeń infrastruktury technicznej - ok. 10,5 ha
- tereny eksploatacji kopalni - ok. 19 ha

2.2.2. Przeznaczenie terenów w dokumentach planistycznych gminy

Przeznaczenie terenów na obszarze gminy Nowy Targ określał – do czasu utraty ważności na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.) – Miejskowy Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowy Targ, zatwierdzony uchwałą Nr XVII/92/92 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 4 marca 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 12, poz. 98)

Aktualnie, na terenie gminy Nowy Targ obowiązują ustalenia n/w planów miejscowych:

- 1) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Dębno 01, zatwierdzony uchwałą Nr IX/72/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 2) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Długopole 02, zatwierdzony uchwałą Nr IX/73/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 3) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Dursztyn 03, zatwierdzony uchwałą Nr IX/74/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 4) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Gronków 04A, 04B, zatwierdzony uchwałą Nr IX/75/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 5) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Harkłowa 05, zatwierdzony uchwałą Nr IX/76/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 6) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Klikuszowa 06, zatwierdzony uchwałą Nr IX/77/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 7) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Knurów 07, zatwierdzony uchwałą Nr IX/78/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 8) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Krauszów 08A, 08B, zatwierdzony uchwałą Nr IX/79/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 9) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Krempachy 09, zatwierdzony uchwałą Nr IX/80/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 10) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Lasek 10A, 10B, zatwierdzony uchwałą Nr IX/81/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 11) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Ludźmierz 11A, 11B, 11C, 11D, zatwierdzony uchwałą Nr IX/82/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 12) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Łopuszna 12A, 12B, zatwierdzony uchwałą Nr IX/83/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 13) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Morawczyna 13A, 13B, zatwierdzony uchwałą Nr IX/84/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 14) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Nowa Biała 14A, 14B, zatwierdzony uchwałą Nr IX/85/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 15) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Obidowa 15, zatwierdzony uchwałą Nr IX/86/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 16) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Ostrowsko 16A, 16B, zatwierdzony uchwałą Nr IX/87/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.

- 17) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Pyzówka 17, zatwierdzony uchwałą Nr IX/88/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 18) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Rogoźnik 18, zatwierdzony uchwałą Nr IX/89/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 19) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Szlembark 19, zatwierdzony uchwałą Nr IX/90/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 20) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ w terenach przeznaczonych do zainwestowania – obszar Waksmund 20A, 20B, zatwierdzony uchwałą Nr IX/91/07 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 29 października 2007 r.
- 21) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Klikuszowa-1, zatwierdzony uchwałą Nr XXIX/317/2009 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 18 listopada 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 762, poz. 5902).

Oprócz w/w planów na terenie Gminy Nowy Targ obowiązują plany sporządzone przed rokiem 2003, jako zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ, uchwalonego uchwałą Nr XVII/92/92 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 4 marca 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 12, poz. 98). Plany te zachowały moc obowiązującą na obszarach:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Długopole 1” – uchwała Nr XXX/216/2001 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 29 stycznia 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 19, poz. 162),
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Ostrowsko 1” – uchwała Nr XX/157/97 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 26 lutego 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 15, poz. 55),
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Krauszów 1” – uchwała Nr XX/158/97 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 26 lutego 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 22, poz. 81),
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Łopuszna 4” – uchwała Nr XXXIV/227/98 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 17 czerwca 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 34, poz. 154),
- 5) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Obidowa 1” – uchwała Nr XXXIV/229/98 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 17 czerwca 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 34, poz. 154),
- 6) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Waksmund 2” – uchwała Nr XV/115/1999 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 9 grudnia 1999 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2000 r., Nr 4, poz. 19),
- 7) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Nowa Biała 3” – uchwała Nr XXII/167/2000 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 26 czerwca 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 53, poz. 558),
- 8) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Szlembark 3” – uchwała Nr XXXII/224/2001 Rady Gminy w Nowym Targu z dnia 20 marca 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 42, poz. 661).

Łącznie na całym obszarze gminy planami jest pokryte 3.408,9 hektarów, co stanowi ok. 16 % powierzchni gminy. W tym mieści się:

- 3 325 ha nowych planów uchwalonych w roku 2007, obejmujących tereny osadnicze, przeznaczone na cele inwestycyjne, oraz
- 83,9 ha zmian "starego planu" (z lat 1997 - 2001) - które obowiązują dotychczas.

Nie objęte ustaleniami planów są tereny otwarte (rolne i leśne) z występującą lokalnie rozproszoną zabudową. Na obszarach tych działania inwestycyjne prowadzone są w oparciu o wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Uwzględniając ustalenia w/w planów aktualnie obowiązujących na terenie gminy, można określić skalę powierzchniową terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne:

▪ Tereny mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe	-	ok. 1872 ha
▪ Tereny zabudowy letniskowej	-	ok. 83 ha
▪ Tereny usługowe i produkcyjne	-	ok. 77 ha
▪ Tereny usług turystyki, rekreacji i sportu	-	ok. 7 ha
▪ Tereny ze znaczącym udziałem zieleni urządzonej	-	ok. 54 ha
▪ Tereny cmentarzy	-	ok. 7 ha
▪ Obiekty infrastruktury technicznej	-	ok. 8 ha
▪ Eksploatacja kopalni	-	ok. 54 ha

Konfrontacja powyższych danych z danymi o aktualnym stanie użytkowania terenów wskazuje, że wyznaczone w obowiązujących planach miejscowych gminy tereny inwestycyjne zawierają ogromne rezerwy rozwojowe; powierzchnia terenów zainwestowanych w stosunku do wszystkich terenów inwestycyjnych wyznaczonych w planach stanowi mniej niż 30 %. Oznacza to teoretyczną możliwość potrojenia aktualnej liczby mieszkańców, a w praktyce – postępujące rozproszenie nowej zabudowy na znacznej powierzchni terenów wyznaczonych w planach, przy konieczności realizacji mało efektywnych systemów infrastruktury technicznej, lub pozostawienie tych terenów w stanie permanentnego niedoinwestowania.

2.3. Stan ładu przestrzennego

Na terenie gminy mamy do czynienia z postępującą tendencją do rozpraszania zabudowy, która wkracza na otwarte tereny, o niekiedy niekorzystnych warunkach topograficznych. Tego typu zabudowa stwarza zagrożenia dla środowiska, ze względu na brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej (wysokie koszty inwestycji), a co za tym idzie możliwość zanieczyszczenia wód, zarówno powierzchniowych jak i podziemnych. Wprowadza to także chaos w krajobrazie. Ponadto dochodzi do bardzo groźnego zjawiska, czyli obudowy granicy lasu. Stwarza to bardzo duże problemy, przede wszystkim dla bytowania lokalnej fauny i awifauny na tym terenie, a dodatkowo, utrudnia migrację, która jest procesem naturalnym, gatunków.

Ukształtowane w historycznym procesie rozwoju osadnictwa układy zabudowy wsi ulegają wyraźnemu rozmyciu. Zwarte układy zabudowy wsi (w tym unikalnych wsi spiskich) rozlewają się na otwarte tereny rolnicze. Na ekspansję narażone są szczególnie miejsca o najwyższych walorach krajobrazowych i przyrodniczych, a więc zasługujące na ochronę. Dotyczy to m.in. południowych stoków Gorców, pasm wierzchowinowych Pienińskiego Pasa Skałkowego, innych lokalnych kulminacji terenowych, a także dolin potoków i terenów na granicy rolno-leśnej.

Trudno znaleźć przesłanki dla prognozowania ograniczenia tego procesu. Niezbędne byłyby tutaj zdecydowane działania w zakresie gospodarki przestrzennej ze strony gminy, ukierunkowane na przygotowanie terenów dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej, dające możliwość kształtowania nowych zespołów zabudowy. Przeszkód dla podejmowania takich działań można upatrywać w:

- braku systemowych rozwiązań umożliwiających skuteczne działanie organów samorządowych w tym zakresie,
- niekorzystnej strukturze własnościowej i braku zasobu gruntów komunalnych,
- silnym przywiązaniu do własności i powszechnym przekonaniu o związaniu prawa własności z prawem zabudowy terenu,
- społecznym przyzwoleniu dla wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych, a wręcz żądaniu pozostawienia pełnej dowolności w zagospodarowaniu terenów przez ich właścicieli.

Wyrazem w/w tendencji jest znaczna liczba i rozproszenie zgłoszonych wniosków do planu. Władze samorządowe poddane są presji ze strony mieszkańców (i wyborców) na zwiększanie powierzchni terenów inwestycyjnych, pozostające w kolizji z zasadami ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Przyjęte rozstrzygnięcia wychodzą naprzeciw oczekiwaniom wnioskodawców, lecz w dłuższej perspektywie mogą generować problemy przestrzenne, środowiskowe i ekonomiczne. Tym samym nie będzie spełniony pierwszy z wniosków zgłoszonych do studium przez Zarząd Województwa Małopolskiego, dotyczący jednoznacznego ograniczenia powierzchni terenów inwestycyjnych w dokumentach planistycznych zmierzającego do ochrony terenów otwartych przed zainwestowaniem oraz zahamowania rozwoju zabudowy rozproszonej.

2.4. Cele publiczne o charakterze ponadlokalnym

Podstawowym dokumentem, w którym określono zasady gospodarki przestrzennej w odniesieniu do regionu jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, przyjęty Uchwałą Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r.

Poniżej podano informacje o zamierzeniach dotyczących terenu gminy Nowy Targ, zapisanych w części Planu Województwa poświęconej kierunkom zagospodarowania przestrzennego:

- drogi krajowe:
 - droga krajowa nr 47 Rabka-Nowy Targ-Zakopane – modernizacja na całym jej przebiegu (GP);
 - realizacja obwodnic Nowego Targu (północno-południowej – GP),

- droga krajowa nr 49 Nowy Targ-Czarna Góra-Jurgów-granica państwa – modernizacja na całym przebiegu,
- drogi wojewódzkie: działania modernizacyjne powinny prowadzić do uzyskania przez drogi wojewódzkie przynajmniej klasy technicznej G:
 - droga wojewódzka nr 957 Białka – Zawoja – Jabłonka - Czarny Dunajec - Nowy Targ – modernizacja drogi (*obecnie realizowana na całym odcinku drogi w granicach gminy Nowy Targ, w ramach I etapu modernizacji; planowane zakończenie w 2010 r.*),
 - droga wojewódzka nr 969 Nowy Targ – Czorsztyn – Krościenko – Zabrzeż - Stary Sącz – poszerzenie drogi o pasy ruchu wolnego (*zapis dotyczy całej drogi wojewódzkiej, bez wskazania czy potrzeby poszerzenia drogi występują na jej odcinku w granicach gminy Nowy Targ*), obejście miejscowości Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna i Nowy Targ (na kierunku wschód-zachód) – potencjalne zadanie programów wojewódzkich,
- obszary i obiekty proponowane do ochrony:
 - Torfowisko Długopole – torfowisko wysokie,
- program wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na lata 2014-2015: Aglomeracja Łopuszna – RLM 7767,
- proponowane utworzenie parków kulturowych w miejscowościach: Dębno, Harkłowa, Ludźmierz,, Łopuszna, Nowa Biała, Obidowa,
- z zakresu elektroenergetyki: budowa linii przesyłowych 110 kV oraz stacji transformatorowej w Nowym Targu (potencjalne zadania programów wojewódzkich),
- z zakresu gazownictwa: budowa gazociągu wysokoprężnego Nowy Targ – Czarny Dunajec.

Ponadto plan wskazuje dyspozycje kierunkowe dotyczące m.in.: odbudowy linii kolejowej Nowy Targ – Czarny Dunajec – Sucha Hora (dyspozycja kolizyjna w stosunku do konkurencyjnej idei realizacji szlaku rowerowego wokół Tatr) oraz zmiany rangi lotniska sportowego w Nowym Targu na obiekt o znaczeniu lokalnym.

3. Zasoby i stan środowiska

3.1. Ukształtowanie terenu

Rozwój rzeźby każdego obszaru jest wypadkową działalności procesów tektonicznych, litologicznych oraz klimatycznych. W przypadku gminy Nowy Targ to tektonika oraz budowa geologiczna zadecydowały o charakterze i zróżnicowaniu rzeźby.

Karpaty Wewnętrzne (Pieniński Pas Skalicowy oraz Kotlina Orawsko – Nowotarska) podlegały fałdowaniu oraz przemieszczaniu płaszczowin w mezozoiku, natomiast w trzeciorzędzie, już jako ląd podlegały procesom wginania. Natomiast Karpaty Zewnętrzne podlegały ruchom fałdowym dopiero pod koniec trzeciorzędu (do tego okresu były przykryte wodami morskimi). Stąd wyraźne zróżnicowanie rzeźby (charakteru, form i zróżnicowania wysokościowego) w obszarze gminy. Wyraźnie wyróżniającymi się, ułożonymi równoleżnikowo, regionami są:

- Gorce – położone w północnej części gminy. Stanowią masyw górski typu rozrogu, czyli charakteryzuje je promienisty układ grzbietów odchodzących od Turbacza. W okolicach Nowego Targu osiągają szerokość 2 km i rozszerzają się w kierunku wschodnim do 6 km, w pobliżu miejscowości Maniowy (poza obszarem opracowania). Góry te charakteryzują się łagodną rzeźbą w postaci kopulastych wzniesień otoczonych przez pas wyrównanych wierzchołków, mocno urozmaiconą siecią wąskich, głęboko wciętych młodych dolin o charakterze wciosów. Doliny te mają niewyrównany profil podłużny z terasami regresyjnymi i wodospadami. Południowe stoki Gorców opadają łagodnie i podcinaną przez wody rzeki skarpią o wysokości 20-40 m opadają do Dunajca oddzielającego Gorce od Kotliny Nowotarskiej. Integralnym elementem rzeźby Gorców są wychodnie gruboławicowych piaskowców i drobnych zlepieńców występujących pojedynczo lub w grupach. Powstanie tych form jest silnie związane z ruchami masowymi (osuwanie, splezywanie, splukiwanie) w obszarze Karpat fliszowych. Ruchy masowe są wynikiem występowania silnie spękanych i zdyslokowanych warstw o różnej odporności i wodochłonności.
- Kotlina Orawsko - Nowotarska – położona na południe od Gorców, ciągnie się pasmem o długości ok. 60 km. Kotlina jest obniżeniem tektonicznym pogłębionym (na terenie opracowania) procesami erozyjnymi. Powierzchnia kotliny jest równiną utworzoną na stożkach napływowych Dunajca oraz Białki o nachyleniach do 3-6°. Stożki te zostały utworzone przez wody glacialne w plejstocenie, a następnie rozcięte w holocenie dolinami rzecznyymi. Trzy pokrywy wodnolodowcowe zachowały się w postaci zwirowych pokryw akumulacyjnych, przy czym pokrywy młodsze odkładane były kolejno w rynny wycięte

w starszych pokrywach i ich skalnym podłożu. Wyraźnie zarysowane są trzy poziomy teras zalewowych: niskie (do 6 m), średnie (6-10 m) oraz wysokie (15-25 m). Współczesne dna dolin rzecznych są szerokie, kręte z wieloma odnogami oraz zakolami, o charakterze rozlewiskowym (szczególnie nieuregulowane koryta rzeki Białki). W dnach dolin zachodzą procesy erozji dennej oraz bocznej a także akumulacji. Na terasach, w szczególności w zachodniej części gminy, utworzyły się w zagłębieniach torfowiska wysokie, zatorfienia oraz mokradła.

- Pieniński Pas Skalkowy – stanowi geologicznie północną granicę Karpat Wewnętrznych. Pas ten zbudowany jest głównie z jurajskich ostańców wapiennych odpreparowanych z młodszych kredowych, mniej odpornych osadów łupkowo-piaskowcowych i marglistych. Obniżenia te w czasie interglacjałów zostały pokryte utworami glacyfluwialnymi. W wyniku długotrwałych procesów denudacji ostańce przyjmują formę ostrych skałek oraz śmiałych garbów. Na terenie gminy Nowy Targ położona jest zachodnia część Pasa Skalicowego, gdzie wysokości względne nie przekraczają 120 m. Pojedyncze skałki wapienne występują w okolicach Rogoźnika, Nowej Białej, Krempachów, Dursztyna. W obszarze tym potoki spływające z przylegającego od południa Pogórza Gubałowskiego przecinają Pas Skalicowy szeregami przełomów strukturalnych – przykładem jest przełom Białki pod Krempachami.

Deniwelacje na terenie gminy sięgają około 800 m - najniżej położony punkt znajduje się na wysokości 523 m n.p.m. na terenie sołectwa Dębno, natomiast najwyżej – na 1310 m n.p.m. – szczyt Turbacza.

3.2. Warunki klimatyczne

Północna, górską część gminy wykazuje cechy piętrowego układu elementów klimatycznych. Ze względu na dużą zwartość masywu górskiego piętra klimatyczne na stokach Gorców położone są około 100 m wyżej niż w sąsiednich partiach Beskidów. Wyróżnić tu można:

- piętro umiarkowane chłodne ze średnią roczną temperaturą 4-6°C, występuje na wysokości ok. 800 – 1150 m n.p.m. oraz
- chłodne ze średnią roczną temperaturą 2-4°C, na wysokości od ok. 1150 m n.p.m.

Powyżej 900 m n.p.m. nie występuje termiczne lato, czyli ze średnią roczną temperaturą 15°C. Średnia roczna wysokość opadów kształtuje się na poziomie 900-1200 mm, w zależności od wysokości n.p.m. Pokrywa śnieżna zalega tutaj 110-120 dni w stosunku rocznym, a okres wegetacyjny jest krótszy niż 180 dni. Najlepszymi warunkami klimatycznymi charakteryzują się stoki o ekspozycji południowej. Są tutaj stosunkowo najmniejsze dobowe wahania temperatury oraz najdłuższy okres bezprzymrozkowy.

Część kotlinna wykazuje klimat kotlin ze średnią roczną temperaturą 6-8°C. Obszar ten charakteryzuje się silną inwersyjnością temperatury, czyli wzrostem temperatury wraz z wysokością. Szczególnie taki układ termiczny utrzymuje się w okresie zimowym, w czasie bezchmurnych i bezwietrznych nocy przy sytuacji wyżowej i adwekcji suchych mas powietrza kontynentalnego. Często zdarza się, że rano i wieczorem w warstwie inwersyjnej występują słabe wiatry lub cisze, co sprzyja utrzymywaniu się inwersji, natomiast w godzinach popołudniowych prędkości wiatrów nieco się zwiększają na wskutek nasłonecznienia podłoża, co prowadzi do rozmycia lub nawet zaniku inwersji. Główną przyczyną tworzenia się inwersji termicznych jest ukształtowanie terenu, sprzyjające wzmożonemu wypromieniowaniu z powierzchni ziemi i spływowi chłodnego powietrza. Powietrze oziębione na otaczających stokach górskich jako cięższe spływa ku dołowi i gromadzi się w kotlinach i dolinach, tworząc mrozowiska, sprzyjające przygruntowym przymrozkom, długotrwałemu utrzymywaniu się pokrywy śnieżnej, dużej wilgotności względnej powietrza i mgły. Na terenie Karpat inwersje termiczne w okresie zimowym występują przy napływie mas powietrza z południa, południowo-wschodu, północy i północnego-wschodu. Częstość występowania inwersji w profilu Kasprowy Wierch – Kotlina Orawsko - Nowotarska jest prawie dwukrotnie wyższa, niż w profilu Kasprowy Wierch – Rów Podtatrzański. Wysokość opadów kształtuje się na terenie Kotliny na poziomie około 900 mm w skali roku, a średnia liczba dni z pokrywą śnieżną nie przekracza 110.

Jako, że dna dolin stanowią naturalne korytarze spływu cięższych, zimnych mas powietrza, najmniej korzystne warunki klimatyczne, poza dnem Kotliny, występują u zbiegu większych dolin rzecznych oraz na najniższych ich terasach.

3.3. Struktura przyrodnicza, różnorodność biologiczna

Położenie gminy i jej warunki naturalne umożliwiły przetrwanie naturalnych siedlisk, szaty roślinnej oraz zwierząt. Obszary te zajmują stosunkowo duże powierzchnie. Równocześnie położenie gminy na tle jednostek geograficznych w znacznym stopniu wpływa na strukturę przyrodniczą oraz bioróżnorodność terenu.

Na terenie gminy Nowy Targ można wyróżnić następujące kategorie terenów o zróżnicowanych walorach siedliskowych i środowiskowych:

- obszary o słabych walorach:
 - tereny zwartej zabudowy na terenach sołectw, szczególnie te, w których zlokalizowane są punkty lokalnej wytwórczości (głównie garbarnie).
- Obszary o przeciętnych walorach:
 - łąki i polany śródleśne, na których zachodzą procesy naturalnej sukcesji roślinnej, niszcząc tym samym dotychczasowe ekosystemy łąkowe,
 - tereny rolne, porzucane, na słabych glebach lub stokach o dużym nachyleniu, które obsadzone są monokulturami.
- Obszary o wartości wyższej niż przeciętna:
 - zachowane drzewostany zlokalizowane wzdłuż potoków i rzek, pełniące funkcje ochronne przed powodzią oraz stabilizacyjne dla stoków poddawanych ruchom masowym,
 - różnowiekowe i różnogatunkowe (także sztuczne) drzewostany i zakrzewienia (śródpolne i przydrożne) - potencjalne ostoje ptactwa i zwierzyny,
 - obszary torfowiskowe dotychczas nie objęte ochroną.
- Obszary o wysokiej wartości przyrodniczej:
 - obszary Natura 2000,
 - tereny zajmowane przez Gorczański Park Narodowy (pokrywa się częściowo z obszarami Natura 2000),
 - obszary rezerwatów przyrody Skalka Rogóżnicka oraz Przełom Białki pod Krempachami.

Zachodzące wciąż dość intensywne procesy przyrodnicze - ekspansja gatunków, sukcesja naturalna, przy niewielkich rozmiarach interwencji człowieka (koszenie, wydeptywanie), prowadzą do „renaturyzacji” zbiorowisk obszaru, zmian powierzchni zajmowanej przez poszczególne siedliska przejawiające się najsilniej wypieraniem siedlisk łąkowych - roślinności zielnej przez roślinność drzewiastą i krzewiastą. Zatem zachowanie najbardziej wartościowych zbiorowisk roślinnych wymagałoby zastosowania metod ochrony czynnej. W związku z tym podjęto się ochrony łąk i pastwisk, pomimo znacznego zmniejszenia znaczenia wypasu owiec. W chwili obecnej niektóre łąki są koszone (rok rocznie, lub raz na 2-4 lata, w zależności od rodzaju siedliska) i dzięki temu bioróżnorodność zachowana jest na wysokim poziomie.

Zbiorowiska o wartości przeciętnej dla obszaru gminy występują, na stosunkowo niewielkich powierzchniach, głównie w północnej i północno – zachodniej części gminy. Obszary te w związku z zajmowaniem niewielkich fragmentów nie mają znaczącego wpływu na strukturę przyrodniczą obszaru.

Dodatkową zaletą obszaru gminy Nowy Targ, mającą pozytywny wpływ na bioróżnorodność, jest występowanie obszarów chronionych przeważnie w dużych i zwartych kompleksach, które nie są zbyt oddalone od siebie. W związku z tym bardzo ważnym jest zachowanie korytarzy ekologicznych i połączeń pomiędzy poszczególnymi obszarami w obrębia gminy, ale także w bliższym i dalszym jej sąsiedztwie. Umożliwi to przetrwanie całego ekosystemu karpackiego.

Obszar gminy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem przestrzennym występowania zbiorowisk i siedlisk z wymienionych kategorii. Już to stanowi o istotnie większej różnorodności przyrodniczej. Jest to również sytuacja sprzyjająca większej stabilności zbiorowisk (zwiększenie odporności na czynniki antropopresji).

3.4. Powiązania zewnętrzne obszaru

Obszar gminy Nowy Targ jest bardzo silnie powiązany z terenami otaczającymi. Główny kierunek powiązań zewnętrznych obszaru, wynikający z ukształtowania terenu, to kierunek z zachodu na wschód. Naturalnym korytarzem ekologicznym w tym przypadku jest obniżenie: Kotliny Orawsko-Nowotarskiej, rozciągająca się z zachodu od Orawy na terenie Słowacji do zamknięcia na wschodzie przez masywy górskie Pienin i Gorców. Korytarz ten w przebiegu zachód-wschód biegnie dolinami rzecznyymi Czarnego Dunajca i Dunajca.

Niezmiernie istotnym jest korytarz o przebiegu wschód-zachód łączącym Gorce z terenami otaczającymi. Jest on fragmentem korytarza karpackiego łączącego Bieszczady z Beskidem Żywieckim, a dalej Śląskiem. Na zachodzie przechodzi przez Kułakowy Wierch (przecina DK nr 47), na wschodzie biegnie grzbietem Gorców i dalej na wschód. Bardzo istotnym, przy modernizacji odcinka DK nr 47 przebiegającej w okolicach Kułakowego Wierchu, będzie przystosowanie drogi do migracji gatunków zwierząt (droga na wiadukcie, bądź bardzo szerokie przejście dla zwierząt o długości ok. 150 m).

Połączenia opisywanego obszaru na linii północ-południe możliwe jest dzięki dolinom rzecznyom oraz naturalnym obniżeniom terenu. Łączność z terenami położonymi na południe od gminy Nowy Targ możliwa

jest głównie dzięki dolinie Białki, Białego Dunajca. Istotną rolę spełniają tutaj korytarze ekologiczne pomiędzy Szlembarkiem i Dębniem oraz Jeziorem Czorsztyńskim na Potoku Huby i jego otoczeniu, następnie najszerszy korytarz zlokalizowany pomiędzy Harkłową a Łopuszną oraz korytarz na Potoku Leśnica pomiędzy Łopuszną a Ostrowskiem i dalej na południe poza granice gminy. W zachodniej części gminy do głównych korytarzy ekologicznych zaliczyć można dolinę Lepietnicy oraz korytarz pomiędzy Krauszowem i Długopolem i dalej na południe prowadzi pomiędzy Ludźmierzem i Rogoźnikiem łącząc teren gminy z Pogórzem Spisko-Gubałowskim.

Połączenie z obszarami położonymi na północ gmina zawdzięczać może przełęczy Sieniawskiej wykorzystanej przez główne szlaki komunikacyjne, DK nr 47 oraz DW nr 958 a także Gorce.

3.5. Świat roślinny i zwierzęcy

Teren gminy Nowy Targ zlokalizowany jest w dwóch okręgach geobotanicznych: Okręg Beskidy, który zajmuje zdecydowaną powierzchnię opisywanego obszaru oraz Okręg Pieniny, w obrębie którego położony jest najbardziej południowy pas gminy – Pieniński Pas Skalicowy. Okręg Beskidy dzieli się w obrębie gminy na dwa podokręgi: Śląsko-Babiogórski (w obrębie które położone są Gorce) oraz Bory Nowotarskie.

Gorce położone są w Śląsko-Babiogórskim podokręgu geobotanicznym. Mamy tu do czynienia z typowo górskim, piętrowym układem roślinności. Występują tutaj:

- Regiel górny to partie gór położone powyżej ok. 1150 m n. p. m. Siedliska zajmuje tutaj zachodniokarpacka kwaśna świerczyna *Plagiothecio-Piceetum* w czterech podzespołach typowym, borówkowym, paprociowym i trawiastym. Na miejscu świerczyn regła górnego zniszczonych przez zasnuwającą wysokogórską i kornika drukarza wykształciły się ciekawe zbiorowiska jarzębinowe. W runie występują: wietlica alpejska, liczydło górskie, kosmatka olbrzymia.
- Regiel dolny rozciągający się od ok. 550 m n.p.m. do ok. 1150 m n.p.m. zdominowany jest przez zbiorowisko żyznej buczyny karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum*. Oprócz jej podzespołu typowego występującego najczęściej z udziałem paproci, głównie wietlicy samczej, wyróżnia się jeszcze 3 inne podzespoły:
 - podzespół wilgotny z miesięcznicą trwałą,
 - podzespół wilgotny z czosnkiem niedźwiedzim,
 - podzespół z rzeżuchą trójlistkową.

Bardziej ubogie siedliska porasta kwaśna buczyna górską *Luzulo luzuloidis-Fagetum* oraz drugie zbiorowisko regła dolnego pod względem zajmowanej powierzchni; las jodłowo – świerkowy *Abieti-Piceetum*. Niewielkie fragmenty w obrębie lasów jodłowo-świerkowych zajmują dość rzadkie w skali Gorców lasy jodłowe *Galio-Abietetum*. Ponadto w reglu dolnym spotyka się dwa zbiorowiska z olszą szarą jako gatunkiem dominującym: bagienną olszynę górską i nadrzeczną olszynę górską. Występują one głównie na terasach w dolinach niektórych potoków oraz w podmokłych obniżeniach terenu.

Naturalne zbiorowiska nieleśne są to głównie zbiorowiska ziołorośli i traworośli związane ze stanowiskami wilgotnymi i podmokłymi. W dolinach potoków spotyka się ziołorośla lepiężnikowe porastające brzegi potoków oraz rosnące na stromych skarpach śródleśnych ziołorośla z omięgiem górskim i parzydłem leśnym. W obszarach źródliskowych i przy wysiękach wód występują młaki ziołoroślowe, stanowiące pod względem siedliskowym i składu gatunkowego odpowiednik olszyny bagiennnej *Caltho-Alnetum*.

Najczęściej spotykanym półnaturalnym, typowym zbiorowiskiem polan reglowych jest bogata florystycznie łąka mieczykowo-mietlicowa, rozwijająca się dzięki stałemu użytkowaniu połączonemu z intensywnym nawożeniem. Mniej żyzne stanowiska zwykle powyżej 1000 m n.p.m. zajmują traworośla z ciemną zieloną. Podmokłe części polan przy źródłach porastają młaki kozłkowo-turzycowe oraz występujące często w pobliżu młak łąki ostrożeńowe.

W wyniku ubożenia siedlisk coraz większe powierzchnie zajmują łąki z bliźniczką psią trawką oraz świadczące o daleko posuniętej sukcesji - borówczyska i występujące głównie w reglu dolnym maliniska.

W piętrze pogórza do wysokości ok. 550 m n.p.m. występują grądy z dębem, lipą, grabem w domieszce z wiązem. Jednak większość powierzchni w tym terenie została przekształcona w grunty rolnicze ze względu na sprzyjające warunki klimatyczne.

Część równinna gminy położona jest w podokręgu Borów Nowotarskich. Charakterystyczne dla tego okręgu są naturalne bory sosnowo-świerkowe oraz torfowiska wysokie. Pomiędzy tymi formami pojawia się forma przejściowa: torfowy bór sosnowy. Tam gdzie zatorfienie gleby wyklucza rozwój drzewostanu zaczyna się torfowisko właściwe, które zbudowane jest z mchów torfowców. Na granicy boru oraz torfowiska właściwego pojawiają się miejscami formy karłowatych sosen. Każde obniżenie wód gruntowych w wyniku regulacji

powoduje powstawanie łąk oraz ekspansję drzew na tereny zajmowane pierwotnie przez zbiorowiska torfowe. Do najbardziej charakterystycznych zespołów roślinnych zaliczyć w tym obszarze można:

- Zespoły torfowiskowe porośnięte kosodrzewiną oraz sosną błotną, pomiędzy którymi rosną kwiaty siedlisk bagiennych. Spotkać tu także można zespoły, które budują wyłącznie roślinność zielna i krzewinkowa.
- Bory i lasy bagienne:
 - brzezina bagienna *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*,
 - sosnowy bór bagienny *Vaccinio uliginosi-Pinetum*,
 - górskie torfowisko wysokie z kosodrzewiną *Pino mugo-Sphagnetum*,
 - borealna świerczyna bagienna *Sphagno girgensohnii-Piceetum*,
 - las łęgowego olszynowego z olszą szarą, topolą, wierzbą, chmielem zwyczajnym oraz kielisznikiem zaroślowym.

Okręg Pieniny zajmuje stosunkowo niewielką powierzchnię na terenie gminy i charakteryzuje się bardzo dużą różnorodnością roślinności, co jest wynikiem skomplikowanej rzeźby oraz budowy geologicznej. W obszarze tym znajdziemy urozmaicone murawy naskalne z gatunkami niżowymi, górskimi czy kserotermicznymi. Zespoły leśne występujące na tym terenie to:

- typowa buczyna karpacka, którą znaleźć można na stokach o ekspozycji północnej oraz w dnach potoków, oraz trzy poniższe występujące na stokach o ekspozycji południowej:
- buczyna ciepłolubna,
- las jodłowy,
- kserotermiczny las sosnowy.

Zwarte niegdyś obszary występującej tutaj puszczy karpackiej, w związku z rozwojem osadnictwa, zostały znacznie ograniczone i zdefragmentowane.

Gorce stanowią fragment dobrze zachowanej puszczy karpackiej. Obszary leśne oraz otwarte biotopy polan reglowych stwarzają odpowiednie warunki bytowania dla wielu gatunków zwierząt. Spotkać tu można szereg przedstawicieli gatunków górskich i borealno-alpejskich. Najliczniejszymi są tutaj jelenie oraz nieco mniej liczne sarny i dziki. Natknąć się także można na duże drapieżniki jak wilk czy ryś, a także niedźwiedź brunatny. Spośród innych, mniejszych drapieżników występują borsuk, lis, kuna leśna, gronostaj oraz wydra, a także popielica, orzesznica i koszatka, rzęsosek mniejszy oraz 9 gatunków nietoperzy.

Gorce są miejscem łęgów m. in.: puchacza, głuszca, puszczyka uralskiego, cietrzewia, bociana czarnego, orzechówki, dzięcioła trójpalczastego oraz orla przedniego i orlika krzykliwego.

Ponadto występuje tu kilka gatunków gadów (m. in. Żmija zygzakowata, zaskroniec) i płazów (traszka górską, kumak górski, traszka karpacka).

Na obszarze Kotliny Nowotarskiej, która jest stosunkowo gęsto zaludniona, zwierzęta mają bardzo utrudnione bytowanie. Bardzo często w obszarze tym żerują zwierzęta normalnie zamieszkujące lasy gorczańskie lub pienińskie, jak roślinożerne jelenie, sarny. Pojedyncze drapieżniki jak wilk czy ryś raczej nie polują poza obszarami leśnymi, lecz zdarzyć się może, że drapieżniki te zaatakują zwierzęta hodowlane. Obszary torfowiskowe charakteryzują się specyficzną fauną i dzięki temu zostały objęte ochroną Natura 2000. Na terenie torfowisk spotkamy wilka, wydrę, z płazów kumaka górskiego. Ptactwo reprezentowane jest przez cietrzewia, bociana czarnego i białego, czapłę białą, puchacza, głuszca, derkacza, zimorodka czy żurawia.

Na terenie Pienińskiego Pasa Skałkowego znajduje się prawie połowa znanej liczby gatunków zwierząt w Polsce z czego 98% stanowią bezkręgowce. Ssaki reprezentowane są przez jelenie, sarny, sporadycznie dziki oraz drapieżniki: rysia i żbika. Ponadto występują tutaj wydry, borsuki, nietoperze oraz żołędnicę. Przedstawicielami awifauny są puchacz, sóweczka, dzięcioł trójpalczasty. Wśród płazów żyją tutaj salamandra plamista, kumak górski i traszka karpacka oraz gatunek gadów: gniewosz plamisty.

3.6. Walory krajobrazowe

Krajobraz na terenie gminy jest w większości krajobrazem otwartym o dużych wartościach widokowych. Duży wpływ na jego ukształtowanie miała, oprócz czynników naturalnych (fałdowania, a następnie erozja den dolinnych) działalność człowieka, szczególnie w wymiarze kulturowym obszarów górskich.

Południowo-wschodnia część gminy, położona w górnych fragmentach stożków napływowych eksponowana jest w kierunku północnym skąd rozciąga się panorama na południowe stoki Gorców oraz dolinę Dunajca wraz ze Zbiornikiem Czorsztyńskim. W kierunku południowym rozpościera się widok na całe pasmo tatrzańskie, a na linii wschód – zachód odsłaniają się pojedyncze wapienne ostańce Pienińskiego Pasa Skalicowego oraz na wschodzie masyw Pienin. Wartości widokowe są dodatkowo stymulowane niewielkimi nachyleniami

powierzchni (do 6°) oraz logiczną gospodarką przestrzenną – otwarte obszary rolnicze rozcięte są kompleksami leśnymi. Dodatkowo obszar ten, który historycznie położony był na terenie Austro - Węgier, charakteryzuje się uporządkowaną, zwartą zabudową, natomiast tereny rolnicze i leśne znajdują się w bezpośrednim otoczeniu wsi. Taki charakter zabudowy ma pozytywny wpływ przede wszystkim na wartości krajobrazowe jak i widokowe. Zabudowa rozproszona zaczęła pojawiać się stosunkowo niedawno i nie zajmuje jeszcze zbyt dużych powierzchni.

Cała północna część gminy położona jest na stokach Gorców. Teren nachylony jest w kierunku południowym oraz w części gminy w pobliżu DK nr 47 – w kierunku zachodnim. Odślania się tu widok na łańcuch tatrzański oraz na dolinę Dunajca i jego dopływów. W części na wschód od DK nr 47 również na Pieniny, a na zachód od drogi w kierunku na Babią Górę i Beskid Żywiecki. Gorce są obszarem górskim o dużych nachyleniach stoków, głęboko wciętych dolinach rzecznych o ciekawej rzeźbie, z odsłonięciami wychodni skalnych (głównie piaskowce serii magurskiej). W krajobrazie wyróżnić można zwarte powierzchnie kompleksów leśnych oraz polan śródleśnych i łąk kośnych. Zabudowa w tej części gminy ma niekorzystny dla wartości krajobrazowych charakter mocno rozproszony. Wsie były budowane z założenia jako łańcuchówki, czyli zabudowa skupiała się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych lub wzdłuż potoków. Za domami rozciągały się wąskie pasy (150-300 m) ziemi uprawnej o długości do 2-3 km, a powyżej lasy. Wraz z upływem czasu i zaniechaniem gospodarki rolnej na wyżej położonych częściach stoków zaczęły pojawiać się przysiółki, które nie były i nadal nie są włączone do sieci kanalizacyjnej, a ich dalsza kanalizacja jest bardzo utrudniona ze względu na odległości. Dodatkowo obecnie domy budowane są co raz wyżej na stokach i nie zawsze z zachowaniem tradycyjnego stylu dla budowli górskich.

Południowo-zachodnia część gminy ma charakter równinny. Z obszaru tego rozpościerają się widoki na Tatry oraz zachodnie partie Gorców. Wsie jako historyczna część Podhala są łańcuchówkami, czyli rozwijały się wzdłuż ciągów komunikacyjnych i podobnie jak na terenie Gorców mamy tu do czynienia z niekorzystnym procesem rozpraszania zabudowy. Wartości widokowe uzależnione są w znacznym stopniu od zadrzewienia i zakrzewienia najbliższych położonych terenów.

Praktycznie każda z dróg przecinających teren gminy Nowy Targ odznacza się wysokimi wartościami widokowymi. Z każdego punktu dróg (poza fragmentami położonymi w zwartej zabudowie lub obszarach leśnych) rozciąga się widok na co najmniej jedno pasmo górskie.

3.7. Obiekty przyrodnicze prawnie chronione

3.7.1. Gorczański Park Narodowy

Zaczątkiem obszarowej ochrony przyrody w Gorcach było utworzenie w 1927 roku rezerwatu leśnego Turbacz. Po II wojnie światowej rezerwat reaktywowano w 1964 roku.

W 1950 w dolinie potoku Łopuszna utworzono Gorczański Rezerwat Żubra, w którym podjęto próbę hodowli żubra krwi kaukaskiej. Na tym obszarze w 1970 roku utworzono rezerwat Dolina Łopusznej. Na rok przed utworzeniem Parku powołano rezerwat "Gorce" w skład którego weszły rezerваты "Turbacz" i "Dolina Łopusznej" oraz górna część zlewni potoku Kamienica. W 1981 roku utworzono Gorczański Park Narodowy.

Całkowita powierzchnia Parku według stanu na dzień 31.12.1998 wynosi 7.029,85 ha. Park składa się z głównego kompleksu o powierzchni 6.823 ha i 14 enklaw.

Centralną osią Parku jest głęboko wcięta dolina Kamienicy Łąckiej (Gorczańskiej). Głównym grzbietem Gorców, od Starych Wierchów przez Turbacz, przełęcz Borek, Kudłoń i przełęcz Przysłop, przebiega granicą rozdzielającą Park niemal w połowie na dorzecze Dunajca - na południe od tej linii i dorzecze Raby - w kierunku północnym.

Park ma charakter typowo leśny i leży przede wszystkim w strefie dwóch pięter roślinnych: regla dolnego i górnego. Tylko niewielkie fragmenty można zaliczyć do piętra pogórza. Nie ma tu takiej różnorodności ekosystemów jak w przypadku innych parków górskich południowej Polski. Drzewostany zajmują niemal 94% jego powierzchni. Główną rolę lasotwórczą spełniają trzy gatunki drzew: świerk, buk i jodła.

Pozostałą część parku zajmują ekosystemy nieleśne reprezentowane przez zbiorowiska łąkowe związane z polanami reglowymi oraz zbiorowiska traworośli i ziołorośli. Polany reglowe, które powstawały w wyniku działalności człowieka w minionych stuleciach są nierozłączną częścią gorczańskiego krajobrazu, dlatego też mimo zmniejszenia udziału gospodarki pasterskiej nadal są one koszone lub wypasane.

W 1997 roku wokół Parku została utworzona strefa ochronna, zwana otuliną, o powierzchni 16.646,61 ha. Ma ona postać pasa terenu o zróżnicowanej szerokości, otaczającego Park prawie ze wszystkich stron. Największy zasięg otuliny osiąga w południowej części Gorców dochodząc do Nowego Targu, Dunajca i rzeki Ochotnicy.

W skład otuliny wchodzi przede wszystkim lasy bezpośrednio przylegające do granic Parku (w większości prywatne), tereny rolnicze, jak również zabudowa wiejska. Głównym zadaniem otuliny jest zabezpieczenie Parku przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Wszelkie inwestycje budowlane jak i zmiana kategorii użytkowania gruntów na terenie otuliny powinny być opiniowane przez Dyрекcję pod kątem ich wpływu na przyrodę Parku.

Nadrzędnym celem Parku jest poznanie i zachowanie całości systemów przyrodniczych w jego granicach wraz z warunkami ich funkcjonowania oraz odtwarzanie zniekształconych i zanikłych ogniw rodzimej przyrody.

3.7.2. Obszary NATURA 2000

Europejska Sieć Ekologiczna jest to system ochrony zagrożonych elementów różnorodności biologicznej na terenie krajów należących do Unii Europejskiej.

Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest:

- zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy oraz
- typowych i powszechnych siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla regionów biogeograficznych. W Polsce występują 2 z 9 regionów: kontynentalny i alpejski. Każdy region posiada sporządzoną listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne.

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są:

- dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków,
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

Dyrektywa Siedliskowa nie określa sposobów ochrony poszczególnych siedlisk i gatunków, ale nakazuje zachowanie tzw. właściwego stanu ich ochrony. W odniesieniu do siedliska przyrodniczego oznacza to, że:

- naturalny jego zasięg nie zmniejsza się,
- zachowuje ono specyficzną strukturę i swoje funkcje ekologiczne,
- stan zachowania typowych dla niego gatunków jest właściwy.

W odniesieniu do gatunków właściwy stan ochrony oznacza natomiast, że:

- zachowana zostaje liczebność populacji, gwarantująca jej utrzymanie się w biocenozie przez dłuższy czas,
- naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się,
- pozostaje zachowana wystarczająco duża powierzchnia siedliska gatunku.

Na terenie gminy Nowy Targ znajdują się wymienione poniżej obszary Natura 2000:

- Ostoja Gorczańska – PLH120018,
- Gorce – PLB120001,
- Torfowiska Orawsko-Nowotarskie – PLB120007, PLH120016 (obszary tożsame wyznaczone na podstawie dyrektyw „ptasiej” i „habitatowej”),
- Dolina Białki – PLH12024,
- Górny Dunajec – PLH120086.

3.7.3. Rezerwat przyrody

Przełom Białki pod Krempachami

Rezerwat przyrody zajmuje powierzchnię 8,51 ha. Został utworzony w roku 1959 na podstawie zarządzenia MLiPD z 19.09.1959 r. (M. P. nr 85 z 1959, poz. 453).

Przełom tworzą rzeka Białka oraz dominujące w krajobrazie dwie skały: położona na lewym brzegu Obłazowa oraz na prawym – Kramnica. Obydwa wzniesienia są częścią pienińskiego pasa skałkowego. Dno doliny Białki wypełnione jest osadami czwartorzędowymi.

W niewielkiej Jaskini w Obłazowej położonej na południowym zboczu odkryto ślady pobytu człowieka od paleolitu (ponad 30 tys. lat temu) do średniowiecza.

Na terenie rezerwatu występują ekosystemy:

- Leśne – olszyna karpacka *Alnetum incanae*, laski sosnowe z trzcinnikiem pstrym (zbiornisko *Pinus sylvestris-Calamagrostis varia*), niekiedy ze znacznym udziałem świerka. Na znacznej powierzchni są wynikiem zaprzestania wypasu owiec i jedynie w partiach grzbietowych, najmniej dostępnych mają charakter naturalny. Zdecydowanie największą powierzchnię stanowią wtórne lasy sosnowo-świerkowe.
- Naskalne - murawa naskalna *Festucetum pallentis*, ciepłolubna murawa *Origano-Brachypodietum pinnatii*, zespół piargowy *Phegopteridetum robertianae*, sucha łąka pienińska *Anthylli-Trifolietum motani*.

Na terenie rezerwatu całkowita ochroną objętych jest 25 gatunków roślin.

Rezerwat został stworzony w celu zachowania ciekawego pod względem geomorfologicznym przełomu rzeki Białki przez Pieniński Pas Skałkowy, będącego osobliwością krajobrazu Podhala. Ponadto podlegać będą rzadkie zespoły roślinności naskalnej i laszek sosny reliktovej.

Skalka Rogoźnicka

Rezerwat ten został utworzony w 1961 roku na podstawie zarządzenia MLiPD z dn. 27.07.1961 r. (M. P. nr 76 z 1961 r., poz. 322). Jego powierzchnia to 0,26 ha.

Skalka Rogoźnicka należy do powierzchniowych odsłoneń pienińskiego pasa skałkowego. Skałkowe odsłonięcie muszlowca zajmuje ponad 1/3 powierzchni rezerwatu i jest w nieczynnym kamieniołomie. Rezerwat jest najdalej na zachód wysuniętą wychodnią pienińskiego pasa skałkowego.

U podnóża skałki występuje łąka mieczykowo-mietlicowa *Gladiolo-Agrostietum*, na skałce murawy naskalne z udziałem elementów ciepłolubnych, szczególnie przy ekspozycji południowej i zachodniej.

Celem ochrony jest zachowanie in situ bogatego nagromadzenia skamieniałości o znaczeniu stratygraficznym dla osadów z pogranicza jury i kredy pienińskiego pasa skałkowego.

3.7.4. Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obejmuje powierzchnię całej gminy. Powołany jako *Obszar Chronionego Krajobrazu Województwa Nowosądeckiego* rozporządzeniem nr 27 Wojewody Nowosądeckiego z dnia 1 października 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 43, poz. 147), następnie, już z obecną nazwą, rozporządzeniem Nr 92/06 Wojewody Małopolskiego z dnia 24 listopada 2006 r. w sprawie *Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu* i zmienionym rozporządzeniem Nr 9/07 z dnia 6 lipca 2007 r. (Dz. U. Woj. Małopolskiego Nr 806, poz. 4862, zm. z 2007 r. Nr 499, poz. 3294).

3.7.5. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Nowy Targ występują pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej. W tabeli przedstawiono ich szczegółową charakterystykę.

Sołectwo	Opis pomnika	Wyszczególnienie wprowadzonych zakazów i ograniczeń	Decyzja
Ostrowsko	Brzoza czarna, obwód 210 cm, wysokość 18 m	- ścinanie, wykopywanie i podkopywanie, - obcinani lub obłamywanie gałęzi - wycinanie znaków, napisów - inne niszczenie drzew - niszczenie gleby, składowanie w promieniu 5 m	Nr rol. IX-3/116/63 z dn. 13/12/1963
Dębno	Lipa, obwód 430 cm		Nr L. Rol. -VIII-5/61/65 z dn. 11/11/1965
Łopuszna	Modrzew, obwód 290 cm		Nr LKSB-11/12/Kr/35 z dn. 1/04/1935
Krempachy	Skalki: - Gęśle - kształt maczugi - Basy - kształt stożkowaty	- łamanie i podkopywanie skałek i jakichkolwiek uszkodzeń, - niszczenie gleby, - wykopywanie kamieni, gliny, piasku oraz kopania dołów w promieniu 5 m dookoła każdej skałki	Nr Rol. IX-3/51/63 z dn. 25/10/1963

3.7.6. Inne tereny i obiekty cenne przyrodniczo

Krajowa sieć ekologiczna ECONET-PL jest systemem obszarów węzłowych, czyli terenów najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentującym poszczególne regiony przyrodnicze kraju. Powiązane są ze sobą korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu.

Sieć ECONET-PL stanowi integralną część ogólnoeuropejskiej koncepcji sieci EECONET. Celem tej sieci jest zachowanie, w skali kontynentu, zasobów przyrodniczych będących w dobrej kondycji, poprawę stanu tych obszarów, jak również odtworzenie części zasobów, które zostały zniszczone, tak aby mogły samodzielnie funkcjonować.

Projekt ten nie uzyskał dotychczas podstaw prawnych, jednakże stanowi jedną z podstaw tworzenia sieci Natura 2000. Na obszarze gminy Nowy Targ zlokalizowany jest: „41M – międzynarodowy obszar węzłowy Podhalański”.

3.8. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Na terenie gminy przeważają gleby brunatne wylugowane. Przeznaczone są pod grunty orne, lasy oraz użytki zielone. Na południowych krańcach występują rędziny oraz rędziny brunatne na podłożu węglanowym. W dnach dolin występują mady i mady brunatne oraz na obszarach o większej wilgotności: gleby glejowe. W większości zagospodarowane są pod użytki zielone, a w mniejszym stopniu pod lasy. Gleby organiczne (torfowe, torfowo-murszowe, murszowe itp.) występują równomiernie na terenie całej gminy na niewielkich obszarach. Największy procentowy udział w strukturze gleb mają w południowo-zachodniej części gminy w sołectwach Rogoźnik, Długopole, Ludźmierz oraz Krauszów. Na terenie gminy występują również gleby pseudobielicowe. Zajmują one obszary pod lasami oraz użytkami zielonymi. Spotykane głównie w środkowej części gminy. Wykształcone są głównie na osadach wodnolodowcowych. W północnej i południowej, górzistej części gminy, przeważają gleby stosunkowo mało urodzajne, silnie szkieletowe, szczególnie na stokach o dużym nachyleniu. Charakteryzują się niską wartością przydatności pod uprawę rolniczą.

Na terenie gminy występują gleby klasy bonitacyjnej od I do VI. Przeważają gleby klasy bonitacyjnej V – prawie połowę areалу rolniczego gminy oraz klasy IVb - 25% powierzchni gruntów rolnych, a 20% - gleby klasy VI. Gleby pozostałych najlepszych klas bonitacyjnych (I – IVa) stanowią niecałe 10% powierzchni w obrębie gminy.

Gleby o względnie optymalnych stosunkach wodnych stanowią przeważającą część na terenie gminy (62,8% całkowitej powierzchni). Gleby okresowo zawilgocone lub okresowo podmokłe stanowią 14% całkowitej powierzchni gminy. Gleby stale podmokłe zajmują 3% powierzchni, a okresowo suche 17,5%. Gleby stale za suche to 2,7% całkowitej powierzchni gminy Nowy Targ.

Badania dotyczące stopnia zanieczyszczenia gleb na terenie gminy Nowy Targ były prowadzone punktowo (w obszarze gminy w 3 punktach). W jednym z punktów pomiarowych zostały przekroczone normy dopuszczalnego stężenia cynku. Wyższa koncentracja cynku w glebie związana jest z podwyższonym tłem geochemicznym tych pierwiastków w glebach Karpat w porównaniu do obszaru Niżu Polskiego. Liczba punktów pomiarowych nie jest wystarczająca, aby obiektywnie stwierdzić stężeniem których pierwiastków są gleby zanieczyszczone.

Spodziewać należy się podwyższonego stężenia metali ciężkich wzdłuż dróg i ulic, które może być powodowane zastosowaniem środków chemicznych używanych do zimowego utrzymania dróg. Mogą one powodować zasolenie gleb w strefie rozchłapywania. Przy silnym wietrze strefa ta może sięgać kilkunastu metrów od jezdni.

Stan zasobów leśnych gminy na tle powiatu i województwa przedstawia tabela (stan na rok 2007):

	Powierzchnia gruntów leśnych							Lesistość w %
	Ogółem	w tym lasy	z ogółem publiczne				własność gmin	
					w tym:			
				w zarządzie Lasów Państwowych	w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych			
Gmina Nowy Targ	7.505	7.494	1.067	885	365	1	182	36,1
Powiat nowotarski	54.557	54.307	17.921	16.152	12.824	76	1.769	36,8
Województwo małopolskie	436.928	432.063	249.718	237.818	202.892	645	119.001	28,5

Skład gatunkowy naturalnych zbiorowisk leśnych uległ przekształceniom. Wycinane były drzewa liściaste (przede wszystkim buki) ze względu na większą wartość energetyczną ich drewna, niż drewna drzew iglastych. Wycięte drzewa zostały zastąpione przez monokultury świerka, co wpływa niekorzystnie na stan zdrowotny lasu. Zmianom podlega również warstwa runa, gdzie w niektórych fragmentach spotkać można zwarte kompleksy pokrzywy, świadczące o nadmiernej ilości azotu w podłożu. Dodatkowo lasy wycinane były pod pastwiska dla stad owiec i bydła oraz w późniejszym okresie pod kośne łąki. Proces ten miał bardzo niekorzystny wpływ na wielkość arealów obszarów leśnych, natomiast powstały dzięki temu nowe siedliska łąkowo – pastwiskowe, które w znacznym stopniu przyczyniły się do wzrostu bioróżnorodności na tym terenie.

Tereny leśne gminy są obszarem, gdzie środowisko przyrodnicze nie podlega aktualnie silnym procesom degradacji. Niekorzystnym jest proces nasadzenia monokultur świerkowych na terenach porolnych w ramach procesu zwiększania lesistości w gminie. Lasy te zagrożone są destrukcyjnym wpływem rozwijającej się bardzo szybko opieńki miodowej.

3.9. Wielkość i jakość zasobów wodnych

3.9.1. Wody powierzchniowe

Gmina Nowy Targ zaliczana jest do jednej z bardziej zasobnych w wodę gmin na terenie województwa małopolskiego. Przyczyniła się do tego zarówno gęsta sieć wód powierzchniowych i źródeł jak i zbiorniki wód podziemnych.

Opisywany obszar położony jest w zlewni Dunajca. Na terenie gminy znajduje się ważny węzeł hydrograficzny, który łączy wody Białego i Czarnego Dunajca, Rogoźnika, Łopuszanki, Obidowca, Lepietnicy oraz Kowańca. Potoki te zasilane są przez ciekę spływające z Gorców. Bardzo ważnym dopływem jest Białka, która jako jedna z niewielu zachowała swój naturalny, rozlewiskowy charakter rzeki górskiej. Rzeki na terenie gminy zasilane są wodami z otaczających gór. Wiosną przeważa zasilanie z roztopów śniegu, natomiast latem – deszczowe. Te dwa okresy wezbraniowe mogą się na siebie nałożyć, co jest związane z późniejszym topnieniem śniegu w górach. Nizówki występują we wrześniu (miesiąc o stosunkowo niewielkich opadach i nadal dość intensywnym parowaniu) oraz w styczniu (woda zostaje zatrzymana w pokrywach śnieżnych).

Obszar ten charakteryzuje się dużą gęstością źródeł: 7-12 wypływów/km² i długością cieków wodnych (powyżej 3 km/km²).

Na terenie gminy znajduje się także zachodnia część zbiornika retencyjnego Czorsztyn-Niedzica. Głównym celem budowy zapory było wyrównanie przepływów i co za tym idzie ochrona dolin rzecznych przed powodzią. Zbiorniki retencyjne mają za zadanie ścinanie fal wezbraniowych w okresie wzmożonego zasilania, natomiast w okresach niedoborów przyczyniają się do zwiększenia odpływu. Zapora pełni również funkcję energetyczną. Całkowita powierzchnia jeziora wynosi 12,68 km², pojemność: 231,9 m³, natomiast rzędna maksymalnego piętrzenia wynosi 534,5 m n.p.m. Zbiornik został oddany do eksploatacji w 1997 roku.

Na podstawie przeprowadzonych szczegółowych badań stan czystości wód rzek i potoków w 2005 roku według 5 klas jakości został przedstawiony poniżej w tekście (dla roku 2006 dostępny były dane zaledwie dla kilku punktów pomiarowych):

- Czarny Dunajec, Ludźmierz, 205,0 km

Klasa I – wody bardzo dobrej jakości – wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na wpływ oddziaływań antropogenicznych.

W roku 2006 jakość wód w tym punkcie pomiarowym mieściła się w III klasie czystości.

- Piekielnik, Długopole – ujście do Czarnego Dunajca, 0,1 km

Klasa II – wody dobrej jakości – wartości wskaźników jakości wody wykazują niewielki wpływ oddziaływań antropogenicznych, wskaźnikami decydującymi o jakości wód są: BZT5 (zanieczyszczenia organiczne), azotyny, fenole lotne.

- Lepietnica, Ludźmierz - ujście do Czarnego Dunajca, 0,3 km

Klasa I – wody bardzo dobrej jakości – wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na wpływ oddziaływań antropogenicznych, są to wody o nieznacznie podniesionym odczynie pH i niskich stężeniach zanieczyszczeń organicznych i zawiesiny.

- Wielki Rogoźnik, Ludźmierz – ujście do Czarnego Dunajca ,0,5 km

Klasa II – wody dobrej jakości – wartości wskaźników jakości wody wykazują niewielki wpływ oddziaływań antropogenicznych, o jakości wód decydują wskaźniki: zawiesina ogólna, BZT5, azotyny.

- Dunajec, Waksmund, 196,2 km

Klasa III – wody zadowalającej jakości – wartości wskaźników jakości wody wykazują umiarkowany wpływ oddziaływań antropogenicznych, w wodach występuje podwyższona zawartość stężeń substancji organicznych, azotu organicznego, zawiesiny ogólnej, oleju mineralnego (substancje ropopochodne). Ponadto jakość wód degradują zanieczyszczenia bakteriologiczne o czym świadczą wysokie wartości ogólnej liczby bakterii Coli oraz liczba bakterii Coli typu fekalnego.

W roku 2006 jakość wód w tym punkcie pomiarowym mieściła się w także III klasie czystości.

- Dunajec, Harkłowa, 187,2 km

Klasa III – wody zadowalającej jakości – wartości wskaźników jakości wody wykazują umiarkowany wpływ oddziaływań antropogenicznych, w wodach występują podwyższone wartości stężeń substancji organicznych, zawiesiny ogólnej, azotu organicznego, oleju mineralnego oraz zaznacza się wysoka wartość ogólnej liczby bakterii Coli i liczby bakterii Coli typu fekalnego.

W roku 2006 jakość wód w tym punkcie pomiarowym mieściła się w IV klasie czystości.

Wody Dunajca w rejonie Nowego Targu nie wykazują cech eutrofizacji. Stężenia średnioroczne podstawowych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód płynących: azotu ogólnego, azotu azotanowego, azotanów, fosforu ogólnego nie przekraczają wartości granicznych, powyżej których występuje eutrofizacja wód i tym samym nie są wodami zanieczyszczonymi oraz zagrożonymi zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych.

- Białka Tatrzańska, Dębno - ujście do Zbiornika Czorsztyńskiego, 1,0 km

Klasa I – wody bardzo dobrej jakości – wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na wpływ oddziaływań antropogenicznych.

Jakość wód zbiornika Czorsztyń-Niedzica odpowiada II klasie czystości, czyli są to wody dobrej jakości. Wartości oznaczonych wskaźników wykazują niewielki wpływ oddziaływań antropopresji na środowisko wodne. O II klasie jakości decydują biogenne wskaźniki organiczne. Wody Zbiornika Czorsztyńskiego nie wykazują cech eutrofizacji, gdyż stężenia średnioroczne podstawowych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych nie przekraczają wartości granicznych.

3.9.2. Wody gruntowe

W obszarze gminy Nowy Targ zlokalizowane są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- nr 440 – „Dolina kopalna Nowy Targ” – jest to zbiornik występujący w utworach czwartorzędowych związany z kopalną doliną rzeczną. Zbiornik ten ma charakter porowy. Zlokalizowany jest w holocenijskich utworach piaszczystych i piaszczysto-żwirowych, lokalnie zaglinionych, wykazujących zróżnicowaną naturalną odporność na zanieczyszczenie. Zbiornik GZWP 440 występuje w obrębie Kotliny Nowotarskiej. W porównaniu z pozostałymi GZWP zlokalizowanymi na terenie województwa małopolskiego jest jednym z bardziej zasobnych w wodę. Miąższość utworów wodonośnych waha się w nim od kilku do ponad 100 m, a wydajność pojedynczych studni może dochodzić do 70 m³/h. Skrajna, wschodnia część zbiornika znajduje się obecnie w granicach cofki zbiornika Czorsztyń-Niedzica. Zbiornik ten nie jest chroniony wystarczającą pokrywą izolującą w stropie warstw wodonośnych, co ułatwia przenikanie zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do wód podziemnych. Całkowita powierzchnia GZWP 440 wynosi 280 km², natomiast szacunkowe zasoby dyspozycyjne sięgają 86 tys. m³/d.
- nr 439 – „Zbiornik warstw Magura (Gorce)” - jest to zbiornik trzeciorzędowo-kredowy, zlokalizowany w obrębie Karpat fliszowych. Zbiornik ten został wydzielony z uwagi na potrzebę ochrony najbardziej wydajnych partii skał, jako źródła zaopatrzenia w wodę pitną. Zbiornik ten budują spękane gruboławicowe piaszkowce i łupki warstw istebniańskich. Zbiornik ma charakter szczelinowo-porowy. Głębokość do zwierciadła wody wynosi 5-20 m, a samo zwierciadło charakteryzuje się zróżnicowaną amplitudą wahań. Zasięg głębokości strefy wodonośnych spękań jest zmienny, ale szacuje się, że średnio sięga 70-80 m. Zbiorniki fliszowe nie są chronione w sposób naturalny, stąd są silnie narażone na zanieczyszczenia przenikające z powierzchni terenu. Całkowita powierzchnia GZWP 439 wynosi 450 km², natomiast szacunkowe zasoby dyspozycyjne sięgają 23 tys. m³/d.

W ramach monitoringu jakości wód podziemnych województwa małopolskiego wykonano badania tych wód.

Dla porowo-szczelinowego GZWP nr 439 zlokalizowanego w utworach trzeciorzędowych wykonano pomiary w jednym punkcie: Ochotnica Dolna. Jakość wód w tym zbiorniku, dość dobrze izolowanym, określono na klasę II, czyli wody dobrej jakości. Na dobry stan jakości wód podziemnych w tym punkcie ma wpływ użytkowanie ziemi pod grunty orne oraz gospodarstwa rozproszone.

Dla GZWP 440 – porowego, zdeponowanego w utworach czwartorzędowych, bardziej eksponowanych na zanieczyszczenia sytuacja przedstawia się w sposób następujący:

- Punkt pomiarowy Dębno – charakteryzuje się wodami II klasy czystości, czyli dobrej jakości. Punkt położony jest wśród gruntów orných oraz rozproszonych gospodarstw.
- Punkt pomiarowy Waksmund – pobrane próbki wody zaklasyfikowane zostały do IV klasy czystości czyli wody niezadowolającej jakości. Punkt pomiarowy zlokalizowany jest w obszarze zwartej zabudowy. Dodatkowo negatywny wpływ na jakość wód podziemnych może mieć w tym miejscu lokalizacja dużej liczby nieskanalizowanych zakładów garbarskich. Wody te przekraczają dopuszczalne normy w zakresie zawartości: potasu (K), azotanów (NO₃) oraz HCO₃.

Znajdujące się w analizowanym obszarze, zaliczone do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych zbiorniki nr 439 i 440, są zbiornikami nie posiadającymi planu ochrony. Zatem nie zostały dla nich ustanowione strefy ochronne (pod rządami Ustawy Prawo wodne z 1974 roku tzw. OWO, ONO), jakie występują w przypadku podobnych zbiorników.

Tym niemniej zagrożenie tych zbiorników, a w szczególności nr 440, oceniane jest jako duże. Ocenia się, że okres infiltracji wód od powierzchni do zbiornika jest krótszy niż 25 lat. Zatem w projektowaniu z uwagi na szczególną wrażliwość zbiornika należy przewidzieć rozwiązania, które go zabezpieczą.

3.9.3. Wody geotermalne

Na terenie gminy Nowy Targ występują wody termalne, jednak w związku z dość głębokim zaleganiem ich zwierciadła (około 1500 m p.p.t.) wykorzystywanie ich w chwili obecnej nie jest opłacalne ze względu na zbyt wysokie koszty wierceń geologicznych, przesyłanie wód termalnych oraz budowę infrastruktury napowierzchniowej do zagospodarowania tych wód.

3.10. Zasoby surowcowe, tereny górnicze

Na terenie gminy Nowy Targ zarejestrowano występowanie następujących kopalin przedstawione w tabeli:

Złoże	Obszar górniczy	Teren górniczy	Dokument koncesyjny	Materiał
Długopole I	Długopole I Długopole II	Długopole I Długopole II	Koncesja Starosty Nowotarskiego nr OŚ-7510/2/2008 z dnia 02/08/2010 koncesja Marszałka Województwa Małopolskiego, nr SR-IX.7422.2.15.2011 BK z dnia 27/07/2011	Kruszywa naturalne
Harkłowa	Harkłowa	Harkłowa	Decyzja Starosty Powiatowego, nr koncesji OŚ-7510/3/2007 z dnia 11/10/2007	Kruszywa naturalne
Harkłowa	Harkłowa-1	Harkłowa-1	Decyzja Starosty Powiatowego, nr koncesji OŚ-7510/1/2009 z dnia 21/05/2009	Kruszywa naturalne
Nowa Biała (złoże Nowa Biała - Wysypisko nie jest eksploatowane)	Nowa Biała	Nowa Biała	Decyzja Wojewody Małopolskiego, nr koncesji ŚR.VI.7415/22/2000/17/BK z dnia 18/06/2001	Kruszywa naturalne
Krempachy-Frydman	-	-	-	złoża żwirów

Złoże	Obszar górniczy	Teren górniczy	Dokument koncesyjny	Materiał
Klikuszowa	Klikuszowa I	Klikuszowa I	Decyzja Minister Ochr. Środowiska, Zasobów Nat., nr koncesji 14/98 z dnia 07/08/1998	Kamienie drogowe i budowlane (piaskowce)
			<p>Uwaga:</p> <p>- zmiana dot. użytkown. - Wojew. Małopolski - dec. ŚR.V.BaK.7415-33-04 z 17.06.2004 r. Marsz. Woj. Młpl.- dec.: SW.V.RŁ.7515/2-15/07 z dn. 15.06.2007r. - zmienia koncesję (zm. dot. term. ważn.), Marsz. Woj. Młpl.-dec.SW.V.BA.7512-41/08 z dn. 4.09.2008r. - koncesja na prowadzenie badań geologicznych; Marsz. Woj. Młpl.-SW.V.Rf.7514-7/09 z dn. 21.04.2009r. – poszerzenie obszaru udokumentowanego.</p> <p>Część obszaru objętego koncesją z 2008r., jeszcze nie udokumentowana, będzie objęta dalszymi badaniami</p>	

3.11. Warunki aerosanitarne i akustyczne

3.11.1. Powietrze atmosferyczne

W gminie Nowy Targ nie są zlokalizowane żadne większe zakłady przemysłowe. Emisja zanieczyszczeń do atmosfery z działających tu zakładów jest względnie niewielka i pochodzi głównie z lokalnych kotłowni lub przydomowych zakładów wytwórczych.

Położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Nowy Targ może mieć niekorzystny wpływ na stan powietrza w gminie, ze względu na nawiewanie zanieczyszczeń, głównie z małych zakładów przemysłowych. Również nad teren gminy mogą być nawiewane, przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych, zanieczyszczenia znad obszaru Słowacji.

Większy wpływ na pogorszenie stanu jakości powietrza w gminie ma niska emisja pochodząca z gospodarstw indywidualnych. Przyczyną takiego stanu jest zła jakość paliwa używanego do ogrzewania. Zabudowa indywidualna jako źródło zanieczyszczeń powietrza może być źródłem lokalnej uciążliwości w sezonie grzewczym w rejonach większych jej skupień, w słabo przewietrzanych dnach dolin, a także w przeważającym obszarze dna Kotliny Nowotarskiej.

Jakość powietrza w sąsiedztwie głównych ciągów drogowych – dróg krajowych i wojewódzkich, determinowana jest aktualnie przez znaczne natężenie ruchu pojazdów. Wzrost emisji z tego źródła jest jednak nieco niższy, niż przyrost ruchu. Wynika to z instalacji katalizatorów w nowych pojazdach i poprawie jakości paliw dla samochodów starszych generacji.

Otoczenie dróg powiatowych i gminnych podlega istotnie mniejszym oddziaływaniom komunikacyjnych, co jest oczywiście funkcją mniejszego natężenia ruchu.

Nie uzyskano informacji aby dla zanieczyszczeń komunikacyjnych prowadzono w obszarze gminy badania.

Szczególnym przypadkiem w obszarze gminy związanym z zanieczyszczeniami komunikacyjnymi jest „zakopianka” której oddziaływania w lokalnej skali należałoby traktować jako ekstremalne. Według „Raportu o stanie środowiska ...” przy aktualnym natężeniu ruchu pojazdów, dochodzącym w godzinie maksymalnego natężenia do 2000/godz, teren o poziomie emisji motoryzacyjnych zanieczyszczeń powietrza obejmuje pas wzdłuż ulicy o szerokości maksymalnie do około 50 m (w terenie otwartym). W przypadku innych dróg można sądzić, że zanieczyszczenia gazowe nie występują w stężeniach przekraczających standardy poza pasem drogowym w odległości większej niż 10 do 20 m.

Analizując warunki lokalne ukształtowania i zagospodarowania terenu można się spodziewać:

- lokalnych przekroczeń norm dopuszczalnego stężenia SO₂ i opadu pyłu w sezonie grzewczym, kiedy na lokalne warunki aerosanitarne ma głównie wpływ niska emisja z gospodarstw indywidualnych,
- zanieczyszczeń komunikacyjnych w pasach wzdłuż dróg krajowych nr 47 oraz nr 49, oraz dróg wojewódzkich nr 957, nr 958, nr 969,
- podwyższone stężenia zanieczyszczeń mogą wstąpić w pobliżu lokalnych emitorów zanieczyszczeń (zakłady produkcyjne, gastronomiczne i usługowe).

3.11.2. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny kształtuje głównie hałas komunikacyjny (samochodowy, kolejowy i lotniczy). Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Nowy Targ są:

- ciąg dróg krajowych nr 47 i nr 49, wojewódzkich nr 957, nr 958, nr 696. Pozostałe drogi powiatowe i gminne, stanowią źródło oddziałujące jedynie na bezpośrednie otoczenie. Drogi lokalne i dojazdowe nie są znaczącym źródłem hałasu,
- linia kolejowa Kraków – Zakopane, przecinająca zachodnią część gminy (ta jednak ze względu na dość ograniczony ruch, i stosunkowo niską prędkość poruszających się składów, nie zalicza się do istotnych źródeł hałasu),
- lotnisko cywilne zlokalizowane na terenie miasta Nowy Targ (nie uzyskano jednak informacji o zasięgu oddziaływań lotniska stąd problem w niniejszym opracowaniu jest jedynie sygnalizowany).

Dla obszaru gminy nie sporządzono mapy akustycznej (przynajmniej nie uzyskano informacji aby taka została sporządzona). Dla tego w niniejszym opracowaniu ograniczono się do wyznaczenia stref związanych z oddziaływaniami akustycznymi jedynie w oparciu o wskaźniki możliwych oddziaływań. Za wyjątkiem drogi krajowej 47. W tym przypadku odniesiono się do ustaleń zawartych w raporcie o oddziaływaniu na środowisko. Całość pozostałego obszaru gminy, położona w większej odległości od głównych ciągów komunikacyjnych stanowią tereny, w których poziom dźwięku w otoczeniu jest zależny i związany ze sposobami użytkowania.

3.12. Obszary zagrożeń

3.12.1. Tereny zalewowe

Na podstawie sporządzonego przez Dyrektora RZGW w Krakowie „Studium określającego granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni górnego Dunajca do ujścia Popradu”, wyznacza się zasięg zalewu wodą Q1% od Czarnego Dunajca, Dunajca, Piekielnika, Lepietnicy, Rogoźnika, Białki, Łopuszanki, Klikuszówki, Kowańca oraz Leśnicy, stanowiący na obszarze terenów objętych ustaleniami planów miejscowych granicę obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, za wyjątkiem terenów objętych ustaleniami obowiązujących planów miejscowych dla Długopola i Ludźmierza, gdzie za granicę tę przyjęto odcinkowo zasięg zalewu wodą Q3,33%. Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią wyznaczone na terenach, dla których uchwalone zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, pokazano na rysunku studium.

Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, dopuszczenia i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

Dopuszcza się uszczegółowienie przebiegu granicy zalewu wodą Q1% jako granicy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o dokładniejsze mapy (topograficzne lub sytuacyjno-wysokościowe).

3.12.2. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych

Na podstawie mapy geośrodowiskowej Polski można wyodrębnić obszary o niekorzystnych warunkach dla zabudowy. Obszary te położone są dość równomiernie na terenie całej gminy. Do gruntów niekorzystnych dla posadowienia budynków zaliczone zostały grunty słabonośne: antropogeniczne, organiczne, grunty spoiste (zwietrzliny gliniaste) w stanie miękkoplastycznym i plastycznym, grunty niespoiste luźne, gdzie zwierciadło wody gruntowej znajduje się na głębokości mniejszej niż 2 m p.p.t., podmokłe i zabagnione oraz tereny o nachyleniu powyżej 20°. Do obszarów tych zaliczone zostały także tereny osuwiskowe.

Obszary o dużych spadkach terenu występują w północnej części obszaru gminy (Gorce) oraz w południowo-wschodniej jej części (Pieniński Pas Skalicowy). Duże nachylenia stoków oraz uwarunkowania wynikające z budowy geologicznej przyczyniają się do powstawania terenów osuwiskowych. Często mamy tu do czynienia z osuwiskami głębokimi, które obejmują całe płaszczyzny stoków, a przede wszystkim ich dolne części w bezpośrednim sąsiedztwie cieków. W obszarze tym dochodzi także do spęływania przypowierzchniowej warstwy zwietrzliny do głębokości 1-2 m.

W obrębie Kotliny Nowotarskiej występowanie niekorzystnych warunków posadowienia budynków jest związane z płytkim zaleganiem zwierciadła wód gruntowych. Występują one w miejscach, gdzie na powierzchni znajdują się zwirowo-piaszczyste osady wodnolodowcowe o niewielkiej miąższości (do 2 m),

podścielone izolacyjnymi osadami gliniastymi. W zagłębieniach terenu powstawać mogą lokalnie podmokłości. Na niekorzystnie warunki posadowienia budynków wpływają również osady zastoiskowe zbudowane z ilów piaszczystych, glin oraz torfy.

Na plany uwarunkowań przedstawiono obszary o niekorzystnych warunkach do posadowienia budynków, w tym obszary osuwiskowe.

4. Zasoby i warunki ochrony krajobrazu kulturowego i dóbr kultury

4.1. Charakterystyka kulturowa obszaru

Wartość i atrakcyjność krajobrazu kulturowego ziemi nowotarskiej, której częścią jest obszar wchodzący w skład gminy Nowy Targ, jest wynikiem nałożenia się wielu czynników przyrodniczych i kulturowych. Zgromadzone na tym terenie zasoby kulturowe, zróżnicowane pod względem treści historycznej i artystycznej tworzą wielowarstwową spójną strukturę. Określa ją historia zasiedlenia, przekształcenia osadnictwa, historyczne szlaki komunikacyjne oraz pomniki architektury i budownictwa, tradycje w kształtowaniu siedlisk, obyczaje i obrzędy.

Cechy krajobrazu kulturowego gminy Nowy Targ, wyznaczają głównie:

- elementy składające się na tożsamość Podhala i Spisza,
- związki obszaru gminy z doliną Dunajca,
- zachowane zasadnicze założenia lokacyjnych zespołów osadniczych Podhala i Spisza,
- grupa drewnianych świątyń związanych z pejzażem wsi karpackich i kulturą Podhala (Dębno, Harkłowa, Łopuszna),
- cechy tradycyjnego budownictwa górali podhalańskich,
- kultywowanie obrzędów góralskich.

4.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

1. **Dębno** – kościół par. p.w. św. Michała Archanioła, *st.rej.nr 533: L.Ks.11-11-N-8-9/36 z 19.05.1936 i L.Kl.V-115/8/56/15 z 3.03.1956* = A-15 (NS)
2. **Harkłowa** – kościół par. p.w. Narodzenia NMP, A-38 z 11.03.1930 (=st.rej. nr 70) = A-21 (NS)
3. **Harkłowa** – lamus, A-730 z 18.02.1994 (NS)
4. **Harkłowa** – dworska brama wjazdowa nr 86, A-744 z 16.06.1994 (NS)
5. **Krempachy** – kościół par. p.w. św. Marcina, ogrodzenie, A-749/94 z 26.06.1994 (NS)
6. **Ludźmierz** – kościół par. p.w. Wniebow. NMP, A-289 z 12.08.1971 = A-65 (NS)
7. **Łopuszna** – kościół p.w. św. Trójcy z otoczeniem, A-35 z 11.03.1930 (=st. rej.nr 66)
8. **Łopuszna** – dwór z zespołem zabudowy drewnianej, A-117/M, 24.10.2007 oraz ogród dworski, A-313 z 20.10.1981 (NS)
9. **Nowa Biała** - kościół paraf. p.w. św. Katarzyny, cmentarz przykościelny, ogrodzenie, A-747 z 15.06.2001
10. **Nowa Biała** – kaplica p.w. św. Marii Magdaleny, A-426 z 07.01.1975 = A-87 (NS)
11. **Gorce** - zespół szałasów na Polanie Kałużna, A-317 z 14.12.1982
12. **Gorce** – szałas na Polanie Zbulina (Zbólkowa) na pd.stokach Obidowca, A-830/M (dawniej A-319) z 18.12.1982
13. **Gorce** – szałas na Polanie Stusy nad Obidową wsią, A-332 z 27.12.1982

4.3. Obiekty objęte gminną ewidencją zabytków

Wykaz obiektów objętych ewidencją konserwatorską zamieszczono w Aneksie nr 1 do niniejszego opracowania. Gminną ewidencją zabytków objętych jest łącznie 549 obiektów.

5. Warunki i jakość życia mieszkańców

5.1. Uwarunkowania demograficzne

Liczba ludności gminy Nowy Targ wynosi 22 729 mieszkańców (wg stanu na 31.12.2008 r.) Średnia gęstość zaludnienia wynosi 109 osób / km².

Gminę cechuje wysoki przyrost naturalny w porównaniu do powiatu nowotarskiego i województwa małopolskiego.

Tab. Przyrost naturalny w 2007 r.:

	na 1000 ludności	w liczbach bezwzględnych
Gmina Nowy Targ	5,9	132
Powiat nowotarski	4,5	817
Województwo małopolskie	1,4	4641

W okresie od 1997 r. do 2007 r. liczba ludności wzrosła z 20.938 osób do 22.352 osób.

Struktura wieku ludności wg podziału na podstawowe grupy wiekowe (2007):

	Liczba ludności				Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	Ogółem	w wieku			
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	
		razem (% z ogółem)	razem (% z ogółem)	razem (% z ogółem)	
Gmina Nowy Targ	22.352	5.777 (25,8 %)	13.576 (60,7 %)	2.999 (13,4 %)	65
Powiat nowotarski	183.069	44.816 (23,8 %)	112.440 (59,8 %)	25.813 (13,7 %)	63
Województwo Małopolskie	3.279.036	681.899 (20,8 %)	2.076.688 (63,3 %)	520.449 (15,9 %)	58

Gmina Nowy Targ charakteryzuje się korzystną strukturą wieku ludności: wysoki wskaźnik ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz stosunkowo niewielki wskaźnik ludzi w wieku poprodukcyjnym.

5.2. Stan infrastruktury społecznej

W odniesieniu do zagadnień zagospodarowania przestrzennego pojęcie infrastruktury społecznej obejmuje ogół instytucji oraz urządzeń służących zaspokajaniu potrzeb związanych z życiem społecznym, takich jak: oświata, kultura, ochrona zdrowia, opieka społeczna, sport i rekreacja. Różne rodzaje infrastruktury tworzą układy powiązane z siecią osadniczą i rozmieszczeniem mieszkańców. W obrębie gminy występują najczęściej węzły infrastrukturalne o charakterze lokalnym tworzone przez ośrodki gminne, pozostałe miejscowości wyposażone są w podstawowe urządzenia służące zaspokajaniu codziennych potrzeb. Urządzenia o charakterze lokalnym powinny mieć możliwość dogodnych połączeń komunikacyjnych z całym obszarem gminy. Stopień rozwoju i stan sieci infrastruktury społecznej w znacznym stopniu wpływa na poziom życia na terenie danej gminy i poszczególnych jej miejscowości. W ramach infrastruktury społecznej występuje zarówno sektor publiczny, za którego funkcjonowanie i rozwój odpowiedzialny jest samorząd gminy, jak i sektor prywatny (komercyjny), funkcjonujący w oparciu o prawa rynkowe. Samorząd może mieć wpływ także na działalność sektora prywatnego poprzez czynniki bezpośrednie (np. zwolnienia podatkowe) lub pośrednie (np. wprowadzanie odpowiednich ustaleń do planów zagospodarowania przestrzennego).

5.2.1. Edukacja

Na terenie gminy Nowy Targ w roku szkolnym 2008/2009 funkcjonuje 19 szkół podstawowych, przy których działają oddziały „0”:

- SP Dębno (6 oddziałów + 1 oddział „0”; 50 uczniów + 9 w oddziale „0”),
- SP Dursztyn (6 oddziałów + 1 oddział „0”; 43 uczniów + 8 w oddziale „0”),

- SP Gronków (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 147 uczniów + 26 w oddziale „0”),
- SP Harkłowa (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 38 uczniów + 10 w oddziale „0”),
- SP Klikuszowa (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 133 uczniów + 20 w oddziale „0”),
- SP Knurów (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 44 uczniów + 2 w oddziale „0”),
- SP Krauszów (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 73 uczniów + 15 w oddziale „0”),
- SP Krempachy (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 120 uczniów + 15 w oddziale „0”),
- SP Lasek (7 oddziałów + 1 oddział „O”; 142 uczniów + 24 w oddziale „0”),
- SP Ludźmierz (8 oddziałów + 1 oddział „O”; 153 uczniów + 20 w oddziale „0”),
- SP Łopuszna (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 123 uczniów + 13 w oddziale „0”),
- SP Morawczyna (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 58 uczniów + 4 w oddziale „0”),
- SP Nowa Biała (10 oddziałów + 1 oddział „O”; 128 uczniów + 17 w oddziale „0”),
- SP Obidowa (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 74 uczniów + 13 w oddziale „0”),
- SP Ostrowsko (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 90 uczniów + 15 w oddziale „0”),
- SP Pyzówka (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 84 uczniów + 17 w oddziale „0”),
- SP Rogoźnik (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 72 uczniów + 13 w oddziale „0”),
- SP Szlembark (6 oddziałów + 1 oddział „O”; 47 uczniów + 15 w oddziale „0”),
- SP Waksmund (11 oddziałów + 1 oddział „O”; 204 uczniów + 22 w oddziale „0”),

oraz 6 gimnazjów:

- Gimnazjum w Krempachach (14 oddziałów; 325 uczniów),
- Gimnazjum w Ludźmierzu (12 oddziałów; 245 uczniów),
- Gimnazjum w Klikuszowej (12 oddziałów; 270 uczniów),
- Gimnazjum w Gronkowie (5 oddziałów; 124 uczniów),
- Gimnazjum w Łopusznej (2 oddziałów; 46 uczniów),
- Gimnazjum w Waksmundzie (4 oddziałów; 77 uczniów),

Łącznie w szkołach podstawowych funkcjonuje 126 oddziałów, do których uczęszcza 1823 uczniów oraz 19 oddziałów „0”, do których uczęszcza 268 dzieci.

W gimnazjach funkcjonuje 49 oddziałów, do których uczęszcza 1087 uczniów.

Biblioteki publiczne

Funkcjonuje 13 placówek bibliotecznych dysponujących księgozbiorem 86 tys. woluminów.

Liczba ludności przypadającej na 1 placówkę wynosi 1719 (w powiecie nowotarskim – 3212, w województwie małopolskim – 3960).

5.2.2. Służba zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy działają placówki ochrony zdrowia:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ludźmierzu
- Ośrodek Zdrowia z Ludźmierzu,
- Ośrodek Zdrowia w Ostrowsku,
- Ośrodek Zdrowia w Nowej Białej
- Punkt lekarski w Gronkowie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Klikuszowej
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dębnie.

W gminie działa także Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Ludźmierzu. Ośrodek realizuje zadania z zakresu opieki społecznej oraz świadczeń rodzinnych.

5.2.3. Pozostałe elementy infrastruktury społecznej

Kultura:

Działalność kulturalna prowadzona jest w następujących placówkach:

- Gminny Ośrodek Kultury w Łopusznej (z Izbą Pamięci Ks. prof. J. Tischnera)
- Wiejski Dom Kultury w Krempachach
- Świetlica Wiejska w Pyzówce
- Dom Kultury Związku Podhalan w Ludźmierzu

Sport:

Na terenie gminy działają kluby sportowe:

- LKS „Bór” Dębno
- LKS „Wicher” Dursztyn
- LKS „Gronik” Gronków
- LKS „Lepietnica” Klikuszowa
- LKS „Podgórk” Krauszów
- LKS „Spisz” Krempachy
- LKS „Wierchy” Lasek
- LZS „Grel” Lasek Trute
- LKS „Wiatr” Ludźmierz
- LKS „Przełęcz” Łopuszna
- LZS „Grom” Morawczyna
- LKS „Łęgi” Nowa Biała
- LKS „Dunajec” Ostrowsko
- LZS „Skalka” Rogoźnik
- LKS „Huragan” Waksmund

5.3. Zasoby mieszkaniowe

W roku 2007 na terenie gminy oddano do użytku 67 mieszkań (416 izb) o powierzchni użytkowej 10.902 m², co daje 162,7 m² p.u. w przeliczeniu na 1 mieszkańca.
100 % w/w mieszkań stanowiły budynki indywidualne.

Zasoby mieszkaniowe gminy w 2007 r. na tle powiatu i województwa przedstawia tabela:

	Zasoby mieszkaniowe							
	mieszkania	izby	pow. użytk. mieszkań w tys. m ²	Przeciętna				
				liczba izb w mieszkaniach	liczba osób na		pow. użytk. na	
				1 mieszkanie	1 izbę	1 mieszkańca	1 osobę	
Gmina Nowy Targ	5.277	24.704	519,2	4,68	4,24	0,90	98,4	23,2
Powiat Nowotarski	49.793	216.040	4362,5	4,34	3,68	0,85	87,6	23,8
Województwo Małopolskie	1042.969	3968.764	77523,7	3,81	3,14	0,83	74,3	23,6

6. Uwarunkowania rozwoju gospodarczego

6.1. Stan prawny gruntów

Dominującą formą władania w gminie Nowy Targ jest własność prywatna osób fizycznych (ok. 78 % pow. gminy). Wyraźnie mniejszy udział mają grunty Skarbu Państwa (7,7 %) oraz wspólnot gruntowych (6,3 %). Grunty gminne stanowią jedynie ok. 3,6 % pow. gminy.

Strukturę władania charakteryzuje bardzo duża liczba działek i użytkowników, rozdrobnienie własności i rozproszenie działek, a także nieuregulowany stan prawny wielu nieruchomości. Utrudnia to efektywne gospodarowanie gruntami, zarówno w prowadzeniu gospodarki rolnej jak i w inwestowaniu. W/w cechy w powiązaniu z brakiem gruntów inwestycyjnych w zasobie gminnym są jedną z przyczyn nieustannej presji na rozszerzanie terenów budowlanych w każdym kolejnym opracowaniu planistycznym. Sytuację utrudnia anachroniczny stan map ewidencji gruntów – katastrów, nie odpowiadających aktualnym wymaganiom geodezyjnym.

6.2. Budżet gminy

W roku 2007 dochody gminy wynosiły (w tys. złotych):

Ogółem	-	46.350,2	w tym:
▪ Dochody własne		8.186,6	
▪ Dotacje celowe z budżetu państwa		9.909,5	
▪ Dotacje otrzymane z funduszy celowych		100,9	
▪ Dotacje celowe otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego		26,8	
▪ Subwencje ogólne		28.057,7	
▪ Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł		68,8	

Wydatki gminy według rodzajów (w tys. złotych):

Ogółem	46.991,5	w tym:
▪ dotacje	1.337,6	
▪ świadczenia na rzecz osób fizycznych	10.123,6	
▪ wydatki bieżące jednostek budżetowych	28.050,9	
▪ wydatki majątkowe	7.295,4	(w tym inwestycyjne 100 %)

Wydatki gminy według działów (w tys. złotych):

Ogółem	46.991,5	w tym:
▪ gospodarka mieszkaniowa	735,7	
▪ administracja publiczna	2.995,7	
▪ oświata i wychowanie	24.719,3	
▪ ochrona zdrowia	231,8	
▪ pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	9.467,0	
▪ gospodarka komunalna i ochrona środowiska	961,6	
▪ kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	795,1	
▪ kultura fizyczna i sport	674,0	

Dochody i wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2007 r. (w złotych)

Gmina Nowy Targ na tle województwa

	Dochody		Wydatki	
	ogółem	w tym własne	ogółem	w tym inwestycyjne
Gmina Nowy Targ	2084	368	2112	328
Województwo małopolskie	2203	899	2171	410

6.3. Uwarunkowania rozwoju działalności gospodarczej

Stan zatrudnienia w 2007 r.

Ogółem na terenie gminy Nowy Targ było 1049 pracujących (w tym kobiety – 524).

Zatrudnienie w sektorze publicznym – 458; w sektorze prywatnym – 591 osób.

Zatrudnienie wg branż:

- w rolnictwie, leśnictwie	-	10
- w przemyśle i budownictwie	-	364
- w usługach rynkowych	-	268
- w usługach nierynkowych	-	407

W rejestrze REGON w 2007 r. zarejestrowanych było 1115 podmiotów gospodarki narodowej, w tym:

- 31 sektora publicznego,

- 1084 sektora prywatnego.

Forma prawna zarejestrowanych podmiotów:

- spółki handlowe – 14 (w tym 6 z udziałem kapitału zagranicznego)
- spółki cywilne – 52
- spółdzielnie – 1
- fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne – 55
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 937

Liczba podmiotów w wybranych sektorach gospodarki (w nawiasach podano liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą):

Ogólna liczba podmiotów	1115	(937),	w tym:
- rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	69	(0)	
- przemysł	259	(238)	
- budownictwo	131	(124)	
- handel i naprawy	303	(282)	
- hotele i restauracje	33	(26)	
- transport, gospodarka magazynowa i łączność	63	(59)	
- pośrednictwo finansowe	35	(34)	
- obsługa nieruchomości i firm	50	(44)	

Po okresie dynamicznego rozwoju sektora prywatnego w okresie transformacji ustrojowej państwa, liczba podmiotów gospodarczych w ostatnich kilkunastu latach utrzymuje się na względnie stabilnym poziomie, z niewielkimi odchyleniami. (1996 r. – 1100 podmiotów; 1998 r. – 1057; 2005 r. – 1012; 2007 r. – 1115).

Wśród działających zakładów zwraca uwagę wysoki udział zakładów kuśnierskich (ok. 200 podmiotów z branży kuśnierstwo, kozuszkarsstwo, krawiectwo). Poza branżami handlu i transportu wyróżniają się ponadto branże: budownictwo, stolarstwo i dziewiarstwo - pantoflarstwo.

6.4. Warunki rozwoju turystyki i rekreacji

Gmina Nowy Targ jest obszarem atrakcyjnym turystycznie, silnie zróżnicowanym pod względem ukształtowania geograficznego, o bogatej historii i kulturze. Szczególnie atrakcyjne dla turystów są tereny Gorców, wapienne skałki Pienin, torfowiska wysokie, oraz obiekty dziedzictwa kulturowego: zabytkowe drewniane kościoły w stylu podhalańskim, murowane kościoły na Spiszu, drewniany dworek szlachecki rodziny Tetmajerów w Łopusznej z XVIII wieku, budownictwo podhalańskie, pierwotne struktury osadnicze wsi piskich oraz górskich łańcuchówek dolinnych.

W północnej części leżą Gorce ze szczytem Turbacz (1311 m n. p. m.), południową część zajmują równiny Kotliny Orawsko - Nowotarskiej, zwanej często podhalańską, wapienne zaś skalice Pienińskiego Pasa Skałek spotykamy przy południowej i południowo - wschodniej granicy gminy.

Gorce w granicach gminy można podzielić na kilka mniejszych pasm, które są częścią składową rozłogu górskiego Turbacza. W zachodniej części stanowią go grzbiety górskie - Obidowiec (1106 m n. p. m.), Gorzec (1114 m n. p. m.) i Bukowina (1139 m n. p. m.), południową odnogę tworzy Bukowina Waksmundzka (1103 m n. p. m.), a południowo - wschodnie odgałęzienia - grzbiet Kiczory (1282 m n. p. m.) i pasmo Lubania (1211 m n. p. m.), rozciągające się na wschód od Przełęczy Knurowskiej (845 m n. p. m.).

Najwyższe partie górskie występują w rejonie Obidowej, w której 6 szczytów przekracza wysokość 1100 m n. p. m., a następnie we wsiach Łopuszna i Waksmund. Gorce - góry średniej wysokości - są atrakcyjne pod względem turystycznym ze względu na naturalne lasy (resztki dawnej Puszczy Karpackiej), swą niedostępność, duże wysokości względne (600 - 700 m), a nade wszystko znane są z niezwykłego uroku polan i hal położonych wzdłuż grzbietów górskich na wysokości 800 - 1250 m n. p. m. Na tych łąkach zachowały się jeszcze ślady tradycyjnego pasterstwa, które przed wiekami wpływało na ukształtowanie się oryginalnego folkloru góralskiego. Najmniej dostępne partie górskie na terenie Łopusznej objęto ochroną prawną jako tereny Gorczańskiego Parku Narodowego, w którym pod szczególną ochroną są naturalne drzewostany lasów górskich, charakterystyczne dla pierwotnych borów Puszczy Karpackiej, z osobowościami fauny i flory oraz naturalnego krajobrazu górskiego.

W Gorcach gęsta sieć szlaków turystycznych prowadzi grzbietami górskimi wśród lasów, polan i hal górskich. Góry są niedostępne dla komunikacji, co sprzyja spokojnemu wypoczynkowi. W zimie na stromych stokach

istnieją dogodne warunki do uprawiania narciarstwa zjazdowego, latem zaś można się tu cieszyć górską turystyką rowerową. U podnóża gór turyści znajdują domy wczasowe i lokale gastronomiczne w Łopusznej, Harkłowej, Pyzówce, Obidowej. Gospodarze w każdej wsi dysponują wygodnymi pokojami gościnnymi, co umożliwi wypoczynek w specyficznej atmosferze wsi podhalańskiej, w której zetknąć się można z niepowtarzalną kulturą ludową.

W Kotlinie Orawsko-Nowotarskiej występują unikatowe zbiorowiska roślinności torfowiskowej, tworzące torfowiska wysokie, zwane górskimi, które ciągną się w zachodniej części kotliny od wsi Długopole do Ludźmierza. Rezerwat przyrodniczy stanowi torfowisko Bór na Czerwonem, położone już na terenie miasta Nowy Targ przy granicy gminy.

Przy granicy południowej - od wsi Rogoźnik przez Gronków do przełomu Białki na terenie Nowej Białej – występuje pasmo skałek wapiennych; dalej na wschód – tzw. Pieniny Spiskie, które tworzą malownicze krajobrazy w skałach wapiennych z okresu jurajskiego. Atrakcją turystyczną stanowi malowniczy przełom Białki przez skałki w okolicach Nowej Białej (12 km na wschód od Nowego Targu), gdzie utworzono rezerwat przyrody. Rezerwatem jest również Skałka Rogoźnicka, gdzie zachowały się wyjątkowe okazy skamieniałości w wapiennych ostańcach jurajskich.

Miejsca do kąpeli znajdujemy w jeziorach powstałych po wyrobiskach żwirowych w Ludźmirzu, wypocząć można też na brzegach Białki od przełomu w Nowej Białej do Dębna, gdzie nad rzeką w domkach letniskowych funkcjonuje ośrodek wczasowy. Niedawno powstały zalew na Dunajcu - Jezioro Czorsztyńsko - Niedzickie, wnikając od wschodu w obszar gminy, przydaje jej dodatkowych walorów turystycznych.

Sanktuarium Maryjne w Ludźmirzu jest miejscem kultu religijnego i ośrodkiem pielgrzymkowym o dużym znaczeniu.

7. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

7.1. Komunikacja

Powiązania zewnętrzne oraz obsługę komunikacyjną zapewnia układ drogowy oraz kolejowy.

Przez teren Gminy Nowy Targ przebiegają drogi:

- krajowe:
 - nr 47 Rabka - Nowy Targ - Zakopane
 - nr 49 Nowy Targ - Czarna Góra - Jurgów - Granica Państwa
- wojewódzkie:
 - nr 957 Białka - Zawoja - Jabłonka - Czarny Dunajec - Nowy Targ (klasy technicznej G)
 - nr 969 Nowy Targ - Czorsztyń - Krościenko - Zabrzeż - Stary Sącz- Brzezna (klasy technicznej G)
- powiatowe:
 - nr K1637 Harkłowa-Tylmanowa (klasy technicznej Z)
 - nr K1639 Dębno-Niedzica-Granica Państwa (klasy technicznej G)
 - nr K1642 Groń-Trybsz-Niedzica (klasy technicznej G)
 - nr K1643 Krempachy-Frydman (klasy technicznej L)
 - nr K1644 Łopuszna-Dursztyn (klasy technicznej L)
 - nr K1645 Nowa Biała-Białka Tartrańska (klasy technicznej L)
 - nr K1646 Skrzypne-Szaflary-Ostrowsko (klasy technicznej Z)
 - nr K1647 Gronków-Bukowina Tatrzańska (klasy technicznej Z)
 - nr K1658 Szaflary-Ludźmierz (klasy technicznej Z)
 - nr K1659 Maruszyna-Ludźmierz-Czarny Dunajec (klasy technicznej Z)
 - nr K1660 Ludźmierz-Pyzówka (klasy technicznej Z)
 - nr K1662 Raba Wyżna-Klikuszowa (klasy technicznej Z)
 - nr K1663 Długopole-Pięiążkowice-Piekielnik (klasy technicznej Z)
 - nr K1670 Lasek-Stacja PKP (klasy technicznej L)
- gminne:

Należą do nich drogi zaliczone uchwałą Nr 18/IV/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu z dnia 21.12.1988 r. oraz dodatkowo uchwałą Nr XXIX/203/97 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 18.12.1997 r. Sieć

dróg gminnych jest obecnie aktualizowana pod kątem ustalenia nowego wykazu dróg gminnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W studium uwzględniono lokalny układ drogowy w oparciu o materiały opracowane w UG Nowy Targ oraz o ustalenia obowiązujących planów miejscowych.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa relacji Kraków – Sucha Beskidzka – Chabówka – Zakopane, ze stacją kolejową w Lasku.

Planowanymi inwestycjami z zakresu komunikacji drogowej są:

- realizacja nowej trasy drogi krajowej nr 47 z włączeniem do istniejącego układu częściowo na terenie sołectwa Lasek, w rejonie granicy z miastem Nowy Targ (projekt drogi opracowany przez GDDKiA w Krakowie)
- realizacja obwodnicy miejscowości Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 969 (zarządca drogi nie dysponuje koncepcją drogi, rezerwa wskazana jest w dokumentach planistycznych gminy).

W/w drogi wraz z nowym odcinkiem łączącym drogę nr 47 z drogą 49 mają tworzyć układ obwodnicowy miasta Nowy Targ.

Uwarunkowania wynikające z położenia w rejonie lotniska Nowy Targ:

Na części obszaru Gminy Nowy Targ obowiązują nieprzekraczalne ograniczenia wysokości zabudowy, określone w dokumentacji lotniska Nowy Targ.

Obiekty trudno dostrzegalne z powietrza, w tym napowietrzne linie, maszty, anteny, usytuowane w zasięgu powierzchni podejścia, powinny być niższe o co najmniej 10 m od dopuszczalnej wysokości zabudowy wyznaczonej przez powierzchnie ograniczające, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz. U. Nr 130, poz. 1192 z późn. zm.).

Przeszkody lotnicze winny być zgłoszone Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz oznakowane, zgodnie z przepisami odrębnymi.

7.2. Infrastruktura techniczna

7.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Na obszarze gminy Nowy Targ funkcjonuje wodociąg zbiorczy zaopatrujący w wodę wsie Nowa Biała i Krempachy. Oparty jest o ujęcia infiltracyjne wód rzeki Białki.

Ujęcia wód dla potrzeb wodociągu wiejskiego Krempachy – Nowa Biała w Krempachach posiadają strefy ochrony bezpośredniej, ustanowione przez Wójta Gminy Nowy Targ decyzją OŚ-6228/1/2004 z dnia 12/01/2005 roku.

Wokół studni 1 ustanowiono strefę wielkości 25 m x 64 m, natomiast wokół studni 2: prostokąt o wymiarach 26 m x 42 m. Strefy ochrony pośredniej nie ustanowiono gdyż szerokość splotu dla studni 1 wynosi 71,86 m, a szerokość dla studni 2 wynosi 64,48 m i obejmuje wyłącznie tereny zakrzaczone i leśne.

W strefie nakazuje się:

- *ogrodzenie wokół studni wyremontować, a w szczególności wymienić siatkę metalową,*
- *umieścić nowe tablice oznaczające granice terenu ochrony bezpośredniej ujęcia,*
- *zabrania się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją wody,*
- *przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń należy ograniczyć do niezbędnego minimum,*
- *w obrębie terenu ochrony bezpośredniej nie wolno wykonywać żadnych czynności mogących pogorszyć jakość wody lub zmniejszyć ustalone zasoby eksploatacyjne.*

W pozostałych miejscowościach funkcjonują lokalne wodociągi grupowe, obsługujące od kilku do kilkudziesięciu domów (gospodarstw), zarządzane bez udziału gminy. Typowy układ wodociągów to: ujęcie

wody, zbiornik wyrównawczy, sieć rozprowadzająca. Wsie lub domy nie podłączone do wodociągów korzystają z indywidualnych studni.

Dane statystyczne za rok 2007 określają stan gospodarki wodno-ściekowej gminy na tle powiatu i województwa

	Wodociągi		Kanalizacja		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych		Ścieki odprowadzane w dam ³
	Sieć - km		podłączone budynki		dam ³	w m ³ na 1 mieszkańca	
	wod.	kan.	wod.	kan.			
Gmina Nowy Targ	103	42	1717	1099	69	3,1	133
Powiat nowotarski	559	603	13389	15058	1535	8,4	3017
Województwo małopolskie	16372	8188	383726	174981	86024	26,3	96403

Nakłady gminy na środowisko i gospodarkę wodną wynosiły w r. 2007:

- gospodarka ściekowa i ochrona wód - 15,7 tys. zł
- ujęcia i doprowadzenie wód - 71,4 tys. zł

7.2.2. *Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków*

Część gminy Nowy Targ jest skanalizowana; funkcjonujące obecnie zbiorcze systemy kanalizacyjne to:

1) system kanalizacji z oczyszczalnią w Dębnie:

Oczyszczalnia działa od roku 1994. Jest to obiekt o przepustowości projektowej 255 m³/d – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna pracująca w układzie przepływowym.

Skanalizowana (w układzie grawitacyjnym) jest część miejscowości Dębno.

2) system kanalizacji z oczyszczalnią w Łopusznej:

Oczyszczalnia działa od roku 1998. Jest to obiekt o przepustowości projektowej 600 m³/d – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna pracująca w układzie przepływowym.

Skanalizowana jest miejscowość Waksmund oraz częściowo miejscowości: Ostrowsko, Gronków, Łopuszna, a także miejscowości gminy Bukowina Tatrzańska: Groń i Leśnica. Sieć kanalizacyjna jest głównie grawitacyjna, w części ciśnieniowa i tłoczna.

3) system kanalizacji w Ludźmierzu z oczyszczalnią w Nowym Targu:

Skanalizowana jest część miejscowości Ludźmierz. Ścieki kierowane są do systemu kanalizacji miasta Nowy Targ.

Oczyszczalnia w Nowym Targu działa od roku 1995. Jest to obiekt o przepustowości projektowej 17000 m³/d – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów, z wydzieloną częścią chemiczną do podczyszczania ścieków garbarskich.

Pozostałe obszary gminy nie są wyposażone w zbiorowe systemy odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych. Ścieki na tych obszarach gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach i okresowo wywożone na oczyszczalnię. Obserwowane jest też zjawisko niekontrolowanego odprowadzania nieczyszczonych ścieków sanitarnych do wód powierzchniowych lub do gruntu.

Przewidywana jest realizacja docelowo pięciu systemów (aglomeracji) obejmujących większość jednostek osadniczych gminy.

7.2.3. *Energetyka*

Zaopatrzenie w gaz

Istniejące sieci i urządzenia gazownicze na terenie gminy to m.in:

- gazociąg wysokoprężny DN 300/250/300 PN Czechówka – Poronin,
- stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia w Ludźmierzu i Lasku,
- sieci gazowe głównie średnioprężne, zaopatrujące w gaz miejscowości: Długopole, Klikuszowa, Krauszów, Lasek, Ludźmierz, Morawczyna, Obidowa, Pyzówka, Rogoźnik, Trute.

Gaz używany jest głównie do celów bytowo-gospodarczych i grzewczych.

Warunkiem gazyfikacji miejscowości położonych we wschodniej części gminy jest rozbudowa sieci wysokoprężnej.

Elektronergetyka

Przez obszar gminy przebiegają linie elektroenergetyczne 110 kV relacji: Rabka – Lasek – Szaflary, Jordanów – Szaflary, Skawina – Szaflary i Szaflary – Niedzica.

Energia elektryczna dostarczana jest z GPZ 110/15 kV Lasek (na terenie gminy) oraz GPZ 110/15 kV Szaflary, za pośrednictwem sieci średnich napięć 15 kV, głównie w wykonaniu napowietrznym. Dostawę energii do odbiorców zapewniają stacje transformatorowe (słupowe lub wbudowane) i sieć niskich napięć.

Zgodnie z Programem Rozwoju Sieci 110 kV przewidywana jest realizacja linii 110 kV relacji Krościenko – projektowany GPZ Nowy Targ oraz przebudowa linii 110 kV relacji GPZ Bukowina – GPZ Szaflary na linię dwutorową.

7.3. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami prowadzona jest w oparciu o Plan Gospodarki odpadami na lata 2004-2011.

Podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych w gminie wiejskiej Nowy Targ było dotychczas zbieranie i gromadzenie ich na składowisku. Zbiórką i transportem odpadów na terenie gminy zajmują się trzy firmy. Odpady wywożone są poza teren powiatu nowotarskiego, między innymi z uwagi na brak na terenie powiatu wysypiska odpadów komunalnych o zasięgu ponadlokalnym.

Selektywna zbiórka odpadów pochodzących z gospodarstw domowych oraz selektywna zbiórka surowców wtórnych nie była prowadzona. Nie istnieje odrębny system zbiórki odpadów powstających w obiektach infrastruktury (handel, szkoły, obiekty użyteczności publicznej itp.)

Trudnym problemem jest składowanie odpadów komunalnych na tzw. „dzikich” wysypiskach. Bardzo niepokoi fakt nielegalnego składowania odpadów w dolinach rzek i potoków na terenie gminy.

Z Planu gospodarki odpadami wynika, że największą grupę odpadów na terenie gminy stanowią odpady:

- komunalne – 63,9 %; w tym generowane przez gospodarstwa domowe 53,9 % , obiekty infrastruktury – 20,6%;
- opakowaniowe – 32,68 %.
- z przemysłu – 3,29 %

Pozostałe odpady pochodzą z jednostek medycznych i weterynaryjnych (0,09 %) oraz z oczyszczalni ścieków (0,04%) - 0,13% ogólnej masy odpadów generowanych w gminie.

Odpady niebezpieczne generowane są głównie w strumieniu odpadów komunalnych (80,93 % ogólnej masy odpadów niebezpiecznych). Drugie źródło stanowią zakłady produkcyjne – 14,19 %, pozostałą zaś ilość generują jednostki medyczne i weterynaryjne – 4,88 %. W ogólnym strumieniu odpadów, odpady niebezpieczne stanowią 0,72 % masy odpadów w gminie.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA I POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY

1. Misja i strategiczne cele rozwoju Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2007 – 2013 określa misję gminy jako:

Turystyka – główną siłą rozwoju Gminy Nowy Targ, budowaną na bazie dziedzictwa kulturowego i naturalnych warunków przyrodniczych, w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju, z wykorzystaniem własnych i zewnętrznych środków finansowych.

Główne cele strategiczne określone w Strategii Rozwoju ujęto w układzie pięciu obszarów priorytetowych:

- 1) Gospodarka i infrastruktura (w tym handel i usługi),
- 2) Środowisko (w tym walory przyrodnicze, turystyka, ochrona środowiska, rolnictwo i rolnictwo ekologiczne)
- 3) Edukacja (w tym oświata i sport)
- 4) Kultura (w tym regionalizm, tradycja, rzemiosło tradycyjne, folklor)
- 5) Bezpieczeństwo (w tym bezpieczeństwo socjalne, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo na drogach).

W wymienionych obszarach wyodrębnione zostały cele strategiczne i cele pośrednie. W ramach poszczególnych celów wskazano najważniejsze zadania i przedsięwzięcia, z których poniżej wskazano (*kursywą*) te, które mają związek z gospodarką przestrzenną.

1.1. Gospodarka i infrastruktura

Rozwinięta gospodarka gminy

- Ulgi podatkowe dla podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą i zatrudniających pracowników
- Aktywizacja terenów pod inwestycje, w tym pod kompleksy rekreacyjno-sportowe, ośrodki sportów zimowych
- Wspieranie firm rodzinnych: usługowych, handlowych, agroturystycznych
- Stworzenie systemu informacji gospodarczej

Rozwój infrastruktury

- Regulacja stanu prawnego dróg
- Poprawa nawierzchni, budowa nowych dróg, chodników oraz parkingów
Modernizacja dróg powiatowych z budową chodników:
 - Ludźmierz – Krauszów – Długopole
 - Klikuszowa – w kierunku Sieniawy
 - Trute – Lasek – Klikuszowa – Obidowa
 - Gronków – Ostrowsko
 - Ludźmierz – Pyzówka
 - Łopuszna – Dursztyn*Modernizacja dróg gminnych na całym obszarze gminy wraz z budową chodników oraz parkingów w miejscach częstego gromadzenia się dużej liczby samochodów.*
- Budowa i modernizacja sieci wodociągowej
Budowa wodociągu w miejscowości Ludźmierz
- Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków
Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowościach:
 - Łopuszna
 - Dębno*Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach:*

- Łopuszna, Zarąbek, Ostrowsko, Zawodzie
 - Harkłowa, Knurów, Szlembark
 - Krempachy, Nowa Biała, Dursztyn
 - Trute, Lasek, Morawczyzna, Pyzówka, Klikuszowa, Obidowa
- Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowościach:*
- Krempachy lub Nowa Biała
 - Trute
 - Rogoźnik
- Zabezpieczenie przeciwpowodziowe
Zabezpieczenia przeciwpowodziowe:
 - rzeki Białki na odcinku Nowa Biała – Krempachy – Dębno
 - rzeki Dunajec na odcinku Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna, Harkłowa, Knurów
 - potoku Czarny Dunajec na odcinku Długopole, Krauszów, Ludźmierz
 - potoku Rogoźnik w miejscowości Ludźmierz
 - potoku Lepietnica w miejscowości Obidowa, Klikuszowa, Lasek, Trute, Ludźmierz
 - potoku Migrond w miejscowości Ostrowsko
 - potoku Leśnica w miejscowości Gronków
 - potoków Łopuszanka i Czerwonka w miejscowości Łopuszna
 - Gazyfikacja
Gazyfikacja wschodniej części gminy – w miejscowościach: Waksmund, Ostrowsko, Gronków, Łopuszna, Harkłowa, Knurów, Szlembark, Dębno, Nowa Biała, Krempachy, Dursztyn

Promocja i współpraca

- Współpraca i promocja na rzecz rozwoju gminy
- Promocja oferty turystycznej i inwestycyjnej
- Współpraca transgraniczna

Rozwój infrastruktury turystycznej

- Budowa szlaków turystycznych, poprawa dostępności atrakcji turystycznych i miejsc wypoczynku
*Wytyczenie i oznakowanie nowych ścieżek oraz szlaków pieszych, rowerowych i narciarskich na terenie gminy (nie jest to w ścisłym rozumieniu inwestycja celu publicznego, jednakże przewidywana jest realizacja ze środków publicznych).
Realizacja przedsięwzięcia pn. „Historyczno-kulturowo-przyrodniczy szlak wokół Tatr”*
- Wspomaganie działalności turystycznej (agroturystyka, narciarstwo)

1.2. Środowisko

Infrastruktura zapewniająca ochronę środowiska

- Właściwa gospodarka odpadami stałymi
Porządkowanie gospodarki odpadami, w tym umieszczenie pojemników na odpady segregowane w każdej miejscowości, likwidacja dzikich wysypisk
- Wdrażanie indywidualnych systemów grzewczych wykorzystujących energię odnawialną:
- Koncentracja zakładów garbarskich w wyznaczonych rejonach.

Rozwój tradycyjnych i ekologicznych gospodarstw rolno-leśnych

- Rozwój gospodarki wypasowej – zwiększenie hodowli owiec
- Racjonalna gospodarka leśna ukierunkowana na ochronę i powiększanie zasobów leśnych
*przebudowa drzewostanów – dostosowanie składu gatunkowego do siedliska
modernizacja dróg leśnych
zalesienia gruntów rolnych – zwiększenie lesistości
poprawa stanu sanitarnego drzewostanów
zapewnienie zbytu produktów leśnych*

Ochrona zasobów i walorów krajobrazowych i przyrodniczych

- Zachowanie obszarów cennych krajobrazowo

- Ochrona cennych stanowisk przed dewastacją
- Tworzenie ścieżek edukacyjnych

1.3. Edukacja

Optymalna, dobrze wyposażona baza dydaktyczno-wychowawcza i opiekuńcza szkół i przedszkoli

- Uporządkowanie sieci szkół
- Budowa i rozbudowa szkół
Gimnazjum w Ludźmierzu
Szkoły podstawowe: w Lasku, Gronkowie, Łopusznej, Obidowej, Dębnie, Ludźmierzu, Ostrowsku
- Poprawa wyposażenia szkół
Budowa placów zabaw przy placówkach oświatowych
- Zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych
- Organizacja przedszkoli

-

Poprawa bazy sportowej

- Poprawa bazy sportowej
Modernizacja boisk sportowych
Budowa hali widowiskowo-sportowej
- Dofinansowanie klubów sportowych
- Upowszechnianie sportów zimowych

1.4. Kultura

Zachowanie, rozwój i promocja dziedzictwa regionu

- Krzewienie kultury i tradycji ludowej
- Rozwój placówek kulturalno-oświatowych
Modernizacja domów i placówek kultury
- Ochrona dziedzictwa kulturowego

1.5. Bezpieczeństwo

Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie gminy

- Poprawa infrastruktury drogowej
Budowa chodników przy drodze wojewódzkiej w miejscowościach: Rogoźnik, Ludźmierz, Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna, Harkłowa, Dębno.
Budowa oświetlenia ulicznego wzdłuż najważniejszych ciągów komunikacyjnych gminy.
- Przygotowanie programów oraz zwiększanie nakładów na cele socjalne, opiekę zdrowotną i służby ratownicze
Poprawa bezpieczeństwa pożarowego w poszczególnych sołectwach, w tym w zakresie zaopatrzenia w wodę dla celów przeciwpożarowych

2. Kierunki aktywizacji gospodarczej

2.1. Rolnictwo i leśnictwo

Specyfika terenu gminy wynikająca z warunków środowiska górskiego oraz rozdrobnienia gospodarstw rolnych wymaga aktywności władz gminy oraz władz regionalnych

W kontekście uwarunkowań gminy Nowy Targ, główne kierunki działań w sferze produkcji rolnej powinny być nastawione na:

- rozwój rolnictwa ekologicznego, w tym tradycyjnego kierunku hodowlanego, który pozwoli na uzyskanie najwyższej jakości produktów rolnych,
- modernizację podstawowych kierunków produkcji w dostosowaniu do wymogów rynkowych i prawnych,

- rozwój produkcji towarowej,
- konsolidację działań gospodarstw rolnych – budowa systemu obsługi gospodarki rolnej,
- rozwój urządzeń obsługi rolnictwa i przetwórstwa rolnego, wykorzystującego lokalne surowce i tradycje.

Głównym kierunkiem polityki przestrzennej w dziedzinie gospodarki leśnej powinno być wielofunkcyjne, zrównoważone działanie uwzględniające:

- zachowanie lasów i ich korzystnego wpływu na warunki życia ludzi i równowagę przyrodniczą,
- ochronę różnorodności biologicznej środowiska leśnego,
- szczególną ochronę lasów spełniających funkcje glebo- i wodochronne,
- racjonalną produkcję drewna i innych produktów.

Kierunkom tym powinny towarzyszyć następujące działania:

- powiększanie zasobów leśnych gminy,
- rozwój funkcji ochronnych lasów,
- dostosowywanie struktury gatunkowej drzewostanów do warunków siedliskowych,
- poprawa jakości zasobów leśnych.

2.2. Produkcja i usługi

Zmieniające się realia społeczno-gospodarcze powodują przemiany w strukturze źródeł utrzymania mieszkańców. Procesy te dotyczą także terenów wiejskich, o długich tradycjach rolniczych, gdzie poszukuje się alternatywnych źródeł utrzymania. Wymusza to konieczność stopniowego odchodzenia ludności od rolniczych źródeł utrzymania i czerpania dochodów poza produkcją rolną.

Na potencjalne, alternatywne źródła dochodu na wsi składają się:

- 1) prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej,
- 2) praca najemna,
- 3) agroturystyka,
- 4) źródła niezarobkowe (renty, emerytury, zasiłki).

W gospodarstwach rolnych częstym zjawiskiem jest dwuzawodowość: praca najemna lub pozarolnicza działalność gospodarza stanowią uzupełnienie bądź główne źródło dochodów. Do najbardziej rozpowszechnionych sekcji należą: handel, usługi (w tym transportowe), budownictwo. Stopniowo rozwija się agroturystyka.

Podjęcie lub rozwój dodatkowej, obok rolnictwa, działalności wykorzystującej istniejące zasoby gospodarstwa i regionu oraz uwzględniającej potrzeby rynku, stwarzać będzie warunki do rozwoju wielofunkcyjnych i trwałych ekonomicznie gospodarstw. Projekty te dotyczyć mogą m. in.:

- 1) agroturystyki,
- 2) usług związanych z agroturystyką i wypoczynkiem,
- 3) usług na rzecz rolnictwa i gospodarki leśnej,
- 4) prowadzenie na małą skalę przetwórstwa,
- 5) sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzących w większości z własnego gospodarstwa,
- 6) działalności związanej z wytwarzaniem materiałów energetycznych z biomasy,
- 7) rzemiosła i rękodzielnictwa,
- 8) drobnych usług na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich.

2.3. Turystyka

Turystyka z uwagi na ogromny potencjał zasobów gminy będzie stanowiła jedną z podstawowych funkcji gospodarczych, przynoszącą dochody, dającą miejsca pracy i rynek zbytu dla produktów miejscowych, w tym rolniczych.

Działania w zakresie rozwoju turystyki powinny obejmować:

- realizację infrastruktury turystycznej w obrębie układów osiedleńczych i w wyznaczonych obszarach,
- realizację infrastruktury sportowej – tras pieszych, narciarskich, rowerowych i konnych, boisk sportowych, kąpielisk, ośrodków rekreacji narciarskiej; inwestycją o ponadlokalnym znaczeniu jest opracowany

- z inicjatywy Euroregionu Tatry, przy aktywnym udziale zainteresowanych gmin „Historyczno-kulturowo-przyrodniczy szlak dookoła Tatr, obejmujący trasy piesze, rowerowe, narciarskie, edukacyjne, konne,
- adaptację istniejących zasobów dla celów turystyki,
- ochroną przed zabudową najwartościowszych terenów, stanowiących o atrakcyjności gminy,
- wykorzystanie atutów regionalizmu i tożsamości kulturowej przez ochronę cech charakterystycznych zabudowy i układów osadniczych.

3. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

3.1. Założenia polityki zrównoważonego rozwoju gminy

Kierunki przekształceń w zagospodarowaniu przestrzennym powinny być zorientowane na:

- zrównoważony rozwój gminy, uwzględniający zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, ochronę krajobrazu otwartego i osadniczego, właściwe kształtowanie formy architektonicznej obiektów, ochronę zasobów kulturowych,
- gospodarkę rolno-hodowlaną, z możliwością prowadzenia gospodarstw agroturystycznych,
- poprawę jakości życia poprzez podnoszenie standardów technicznych i architektonicznych istniejącego zainwestowania, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej w tym usług publicznych i usług bytowych,
- aktywizację gospodarczą gminy, zwłaszcza w strefach predysponowanych dla koncentrowania tych funkcji, ukierunkowaną na: usługi, drobna wytwórczość, przetwórstwo rolno-spożywcze,
- zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych wynikających z potrzeb mieszkańców, popytu zewnętrznego jak i z polityki społecznej samorządu, jako kontynuacja rozwoju istniejących jednostek osadniczych,
- rozwój funkcji turystycznej poprzez propagowanie i udostępnianie obszarów o znacznych walorach turystycznych oraz wzbogacanie oferty turystycznej: wypoczynek i rekreacja w oparciu o wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe – budowa infrastruktury turystycznej: trasy i ośrodki narciarskie, urządzenia rekreacyjno-sportowe, szlaki, parkingi, miejsca noclegowe, gastronomia, agroturystyka.

Jako podstawową metodę zmierzającą do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju obszaru gminy, przyjęto ustalenie zasad zagospodarowania terenów poprzez określenie polityki w dziedzinie kształtowania przestrzeni i ochrony środowiska.

Przyjęto następujące główne kryteria wydzielenia obszarów zróżnicowanej polityki przestrzennej:

- cechy i wartości środowiska przyrodniczego;
- istniejący sposób zagospodarowania i użytkowania;
- optymalne ze względów przyrodniczych sposoby zagospodarowania;
- zarysowujące się kierunki przemian sposobów użytkowania, wynikające z aktualnych procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy;
- przeznaczenie terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;
- inne uwarunkowania zagospodarowania obszaru - w tym wynikające ze sposobu rozpatrzenia przez władze samorządowe licznych wniosków do studium zgłoszonych przez mieszkańców.

W uwzględnieniu kryteriów opisanych powyżej określono dyspozycje przestrzenne dla różnych sposobów i form zagospodarowania, wyróżniając dwie zasadnicze grupy terenów:

- tereny rozwoju inwestycyjnego gminy,
- tereny otwarte, w tym wyłączone z zabudowy.

Wśród wymienionych wyżej grup wskazano tereny o określonych predyspozycjach funkcjonalnych, według charakterystyki zamieszczonej poniżej. Zasięgi poszczególnych terenów określono w ujęciu syntetycznym, stosownie do skali i charakteru studium.

Określone zasady zagospodarowania wyodrębnionych terenów stanowią wytyczne kierunkowe dla ich przyszłego zagospodarowania. Wytyczne te mogą być w uzasadnionych przypadkach lokalnie modyfikowane, w sporządzanych z ich uwzględnieniem miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Zakres modyfikacji może wynikać ze szczegółowo rozpoznanych uwarunkowań przestrzennych – jak np. istniejący stan zagospodarowania, stan prawny terenów, wydane decyzje administracyjne, dotychczasowe regulacje planistyczne (obowiązujące dotychczas plany miejscowe a także ich uzgodnione projekty).

Jako generalną zasadę przy sporządzaniu przyszłych planów miejscowych (lub zmian planów) należy przyjąć dostosowania skali rozwoju inwestycyjnego do faktycznych potrzeb. Obszary możliwego rozwoju inwestycyjnego wskazane w studium znacznie przekraczają prognozowane potrzeby. Należy traktować je jako maksymalne zasięgi przyszłego zainwestowania. Jednakże tereny te powinny być uruchamiane sukcesywnie, stosownie do realnych możliwości ich kompleksowego zainwestowania. Kryterium rozstrzygającym o możliwościach uruchomienia nowych terenów pod zabudowę powinna być możliwość ich uzbrojenia przez gminę przy perspektywie ich racjonalnej zabudowy. Uruchomienie zbyt dużej ilości terenów skutkować może postępującym rozpraszaniem zabudowy, degradacją walorów krajobrazowych oraz pogarszaniem standardów zamieszkania.

3.2. Zasady zagospodarowania terenów rozwoju inwestycyjnego gminy

Do grupy terenów rozwoju inwestycyjnego gminy zaliczono tereny, które:

- na mocy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy zostały wcześniej przeznaczone na cele inwestycyjne,
- stanowią potencjalne zasoby rozwojowe, do uruchomienia w przyszłości, po dokonaniu zmiany przeznaczenia gruntów rolnych w planach zagospodarowania przestrzennego.

W studium wyróżniono kategorie terenów tej grupy, o dominujących funkcjach (cechach):

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MU1-MU4),
- 2) tereny zabudowy lotniskowej (ML),
- 3) tereny usługowe i produkcyjne (UP, U, RU, PU),
- 4) tereny usług turystyki i rekreacji (UT),
- 5) tereny eksploatacji powierzchniowej (PE),
- 6) tereny ze znaczącym zieleni udziałem urządzonej (US, ZI, ZP, ZC, CM).

Uwaga: w przypadkach terenów o małej powierzchni oznaczenie literowe na rysunku studium może być pominięte; rodzaj terenu identyfikuje się wówczas poprzez oznaczenie graficzne terenu, zgodnie z legendą; uwaga dotyczy także terenów wymienionych w rozdziale 4.3.

Zagospodarowanie wymienionych powyżej terenów powinno stanowić kontynuację dotychczasowych ustaleń określonych w dokumentach planistycznych gminy, przy czym ewentualne zmiany dyspozycji przestrzennych powinny uwzględniać:

- dążenie do segregacji funkcji mieszkaniowych i gospodarczych, mające na celu poprawę komfortu zamieszkania,
- ograniczanie rodzajów działalności mogącej powodować uciążliwości i pogarszanie standardów mieszkaniowych,
- ograniczanie podnoszenia dopuszczalnej intensywności wykorzystania terenu ponad dotychczasowe standardy, o ile nie istnieją ku temu wyraźne przesłanki.

Ewentualna aktywizacja obszarów, które stanowią mogą przyszłe zasoby terenów inwestycyjnych, będzie wymagała opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wraz z dokonaniem zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Zasięgi zainwestowania wskazane w studium mogą w uzasadnionych przypadkach podlegać niewielkim korektom. Nowe tereny inwestycyjne powinny być przy tym uruchamiane sukcesywnie, z uwzględnieniem faktycznych potrzeb inwestycyjnych oraz możliwości gminy w zakresie przygotowania terenów (uzbrojenie). Ustalenia planów powinny zapobiegać występowaniu niepożądanych efektów przestrzennych i ekonomicznych, wynikających z rozpraszania zabudowy, zwłaszcza w terenach nie wyposażonych w infrastrukturę techniczną.

Dyspozycje studium dotyczące możliwości zabudowy w terenach położonych w zasięgu wód 1%, które nie zostały zaliczone do obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, winny być traktowane jako warunkowe, możliwe do stosowania wyłącznie w przypadku zastosowania środków zapobiegających skutkom zagrożeń powodziowych.

Szczegółnej ochronie podlegają wszystkie ciek i urządzenia melioracji wodnych, które z uwagi na niewielką ich powierzchnię nie zostały włączone do wyznaczonych w studium *terenów wód powierzchniowych WS* (rozdział 3.3.6.). Sposób zagospodarowania terenów w ich otoczeniu winien uwzględniać zasady (w tym ograniczenia i zakazy) wynikające z przepisów dotyczących ochrony wód, w szczególności z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.). W zagospodarowaniu należy uwzględnić

zwłaszcza zapewnienie możliwości wykonywania zadań z zakresu utrzymania wód (w tym zapewnienie dostępu do wód) oraz ochrony przeciwpowodziowej.

W terenach inwestycyjnych dopuszcza się lokalizację niewyznaczonych na rysunku studium urządzeń infrastruktury technicznej służących potrzebom lokalnym, urządzeń komunikacji (realizowanych jako drogi publiczne, drogi wewnętrzne lub jako dojazdy prywatne), ciągów pieszych, wydzielonych zespołów parkingowych, zieleni urządzonej, placów zabaw oraz innych form zagospodarowania stanowiących typowe elementy wiejskich struktur osadniczych.

Tereny „PU” i „U” oraz inne tereny nowego zainwestowania, które położone są na obszarach „bardzo wysokiego i wysokiego zagrożenia dla wód podziemnych” powinny być objęte obowiązkiem włączenia do zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej (warunek zawarty w opinii RDOŚ w Krakowie).

3.2.1. Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MU)

Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej („MU”) tworzą podstawową strukturę osadniczą gminy, w obrębie historycznie wykształconych jednostek osadniczych, a także na obszarach dalszego ich rozwoju, wyznaczonych w studium. Tereny obejmują zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę zagrodową oraz różnorodną zabudowę usługową. Zakres działalności usługowej w terenach „MU” może obejmować usługi o charakterze publicznym (z zakresu edukacji, zdrowia, kultury, kultu religijnego, administracji, bezpieczeństwa publicznego, itp.) jak i komercyjnym (handel, gastronomia, rzemiosło usługowe itp.), w tym z zakresu turystyki (gospodarstwa agroturystyczne, ośrodki, hotele, motele, pensjonaty itp.). W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego warunki i zasady prowadzenia działalności gospodarczej powinny być określone stosownie do specyfiki miejsca. Z uwagi na potrzebę kształtowania właściwych warunków środowiskowych, w obrębie terenów „MU” mogą być wyodrębniane rejony o funkcji wyłącznie mieszkaniowej (ewentualnie z dopuszczeniem usług podstawowych dla potrzeb mieszkańców, czy rekreacji i turystyki – zwłaszcza w terenach „MU4”) a także rejony koncentrujące działalność gospodarczą (usługową, rzemieślniczą, produkcyjną) przy wyłączeniu funkcji mieszkaniowych.

Wobec zróżnicowanej struktury i charakteru występujących na obszarze gminy układów zabudowy, w obrębie terenów mieszkaniowo-usługowych „MU” wyróżniono cztery kategorie terenów:

- **MU1** – zespoły zwartej zabudowy wsi podhalańskich:
Obejmują istniejące układy zwartej zabudowy wiejskiej na obszarze gminy, z wyłączeniem wsi spiskich. W kierunkach zagospodarowania należy zakładać utrzymanie stanu istniejącego z ochroną i konserwacją obiektów o wartościach zabytkowych, a także uzupełnienia i przekształcenia zabudowy. Wskaźniki określające stopień intensywności wykorzystania terenu (powierzchnia zabudowy, powierzchnia terenu biologicznie czynnego) powinny być ustalane w planach miejscowych stosownie do występującego lokalnie charakteru zabudowy. Pożądane wielkości w przypadku nowych inwestycji, to:
 - w zabudowie mieszkaniowej:
 - [powierzchnia zabudowy](#) – nie więcej niż 50 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
 - [powierzchnia terenu biologicznie czynnego](#) – nie mniej niż 30 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
 - w zabudowie usługowej:
 - [powierzchnia zabudowy](#) – nie więcej niż 60 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
 - [powierzchnia terenu biologicznie czynnego](#) – nie mniej niż 20 % [powierzchni terenu inwestycji](#).
- **MU2** – zespoły zwartej zabudowy wsi spiskich:
Obejmują istniejące układy zwartej zabudowy wsi spiskich (Nowa Biała, Krempachy, Dursztyn), które cechuje bardzo wysoka regularność i zwartość. Charakter tej zabudowy, zarówno w odniesieniu do unikatowego układu urbanistycznego jak i do pojedynczych obiektów, wymaga szczególnej dbałości o ochronę wartości zabytkowych. Z uwagi na stan zainwestowania i priorytet ochrony, wskaźniki intensywności wykorzystania terenu winny być utrzymywane na poziomie występującym w istniejącej strukturze zabudowy.
- **MU3** – zabudowa w obrębie jednostek osadniczych gminy:
Obejmują ogół terenów inwestycyjnych na obszarze całej gminy, o zróżnicowanych warunkach, w tym:

- tereny zabudowane położone poza obszarem zwartych układów wsi,
- tereny wolne od zabudowy, o przeznaczeniu inwestycyjnym, ustalonym w obowiązujących planach miejscowych,
- perspektywiczne tereny rozwoju inwestycyjnego wskazane w studium.

Lokalizowana w tych terenach zabudowa może być kształtowana bardziej swobodnie niż w terenach „MU1” i „MU2”, z uwagi na mniejsze ograniczenia wynikające z charakteru istniejącej zabudowy. Wskaźniki określające stopień intensywności wykorzystania terenu powinny być ustalane na poziomie:

- w zabudowie mieszkaniowej:
 - [powierzchnia zabudowy](#) – nie więcej niż 40 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
 - [powierzchnia terenu biologicznie czynnego](#) – nie mniej niż 40 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
- w zabudowie usługowej:
 - [powierzchnia zabudowy](#) – nie więcej niż 50 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
 - [powierzchnia terenu biologicznie czynnego](#) – nie mniej niż 30 % [powierzchni terenu inwestycji](#).

▪ **MU4** – zabudowa ekstensywna

Objęmuje obszary o specyficznych uwarunkowaniach, związanych z ochroną walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Tereny te wyznaczone są głównie w dolnych partiach stoków gorczańskich (Obidowa, Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna, Knurów, Szlembark) oraz w obrębie pienińskiego pasma skałkowego (Dursztyn). Z uwagi na położenie są predysponowane dla rekreacji i funkcji turystycznych, zatem przewiduje się w nich lokalizację obiektów turystyczno-rekreacyjnych, gospodarstw agroturystycznych, zabudowy rekreacji indywidualnej. Lokalizacja innych usług, zwłaszcza komercyjnych, powinna być ograniczona lub całkowicie wykluczona. Wskaźniki określające stopień intensywności wykorzystania terenu powinny być ustalane w planach miejscowych na poziomie:

- [powierzchnia zabudowy](#) – nie więcej niż 30 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
- [powierzchnia terenu biologicznie czynnego](#) – nie mniej niż 50 % [powierzchni terenu inwestycji](#).

Szczególnie starannych regulacji planistycznych wymagają tereny „MU4” wyznaczone w południowo-wschodniej części Dursztyna, wzdłuż ciągu widokowego w kierunku Wichrówki. Ustalenia planów miejscowych dla tego terenu powinny mieć na celu minimalizowanie negatywnego wpływu nowej zabudowy na wybitne walory krajobrazowe. W obszarze tym należy zapewnić ekstensywny charakter zabudowy (powierzchnia działki min. 1500 m²) oraz ograniczyć skalę zabudowy, m.in. poprzez ograniczenie wysokości zabudowy do 10 m (licząc od poziomu terenu przy budynku do kalenicy dachu) oraz kubatury budynków do 800 m³, z możliwością jej nieznaczego zwiększenia w przypadku budynków o funkcji pensjonatowej. Należy wprowadzić obowiązek nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej umożliwiającej wkomponowanie nowej zabudowy w otaczający krajobraz oraz ustalić nieprzekraczalne linie zabudowy.

Dla wszystkich w/w terenów („MU1-4”), o ile inne szczegółowe ustalenia nie mówią inaczej, ustala się ponadto:

W przypadkach inwestycji w obrębie terenów zainwestowanych (przebudowa, rozbudowa, a także uzupełnienia istniejących zespołów zabudowy) określone wskaźniki powinny, w ustaleniach planów miejscowych, być dostosowane do występujących uwarunkowań, z uwzględnieniem istniejącego stanu zagospodarowania terenu inwestycji i terenów przyległych. Dopuszcza się leż lokalne odstępstwa od ustalonych wielkości.

Zalecana powierzchnia działki w zabudowie jednorodzinnej w nowo wyznaczanych terenach zabudowy – nie mniej niż 1000 m² w zabudowie jednorodzinnej i 1500 m² w zabudowie zagrodowej.

Nie przewiduje się wprowadzania intensywnych form zabudowy, w szczególności budownictwa wielorodzinnego jak również zabudowy jednorodzinnej w układzie szeregowym. Zabudowę w układzie zwartym dopuszcza się wyłącznie jako kontynuację istniejących zespołów o takim charakterze.

Zabudowa mieszkaniowa i usługowa powinna być wyposażona w miejsca postojowe w obrębie działek, w ilości zaspokajającej faktyczne potrzeby; wskaźniki ilości miejsc postojowych określa się jako:

- w zabudowie jednorodzinnej – 2 miejsca postojowe lub garażowe łącznie na 1 działkę,
- w zabudowie zagrodowej – 3 miejsca postojowe lub garażowe łącznie na 1 działkę,
- dla obiektów usługowych – 3 m.p./100 m² powierzchni użytkowej oraz dodatkowo 4 m.p./10 zatrudnionych,
- dla obiektów turystycznych – 1 m.p. na pokój gościnny oraz dodatkowo 4 m.p./10 zatrudnionych.

W/w wskaźniki powinny być stosowane elastycznie, z uwzględnieniem specyfiki funkcji obiektów oraz uwarunkowań lokalizacyjnych, w szczególności w odniesieniu do istniejącej zabudowy, gdzie organizacja miejsc postojowych jest utrudniona lub niemożliwa.

3.2.2. Tereny zabudowy letniskowej (ML),

Wyznaczone tereny zabudowy letniskowej nawiązują do dotychczasowego przeznaczenia terenów w planach miejscowych, w których wskazane były zespoły dla realizacji tej formy zabudowy, głównie w dolnych partiach południowych stoków Gorców oraz w dolinie rzeki Białki, a także do faktycznego stanu zainwestowania terenów. Rozwój zabudowy letniskowej (budynków rekreacji indywidualnej) w terenach wskazanych w studium nie powinien być dopuszczony bez realizacji systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej.

Wskaźniki, określające stopień intensywności wykorzystania terenu w nowo wyznaczanych obszarach zabudowy, powinny być ustalane na poziomie:

- [powierzchnia zabudowy](#) – nie więcej niż 20 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
- [powierzchnia terenu biologicznie czynnego](#) – nie mniej niż 60 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
- powierzchnia działki – nie mniej niż 1000 m².

W obrębie działki powinny być wyznaczane co najmniej 2 miejsca postojowe.

3.2.3. Tereny usługowe i produkcyjne (UP, U, RU, PU)

Wyznaczone tereny o funkcjach usługowych, o zróżnicowanym profilu, obejmują istniejące oraz planowane lokalizacje obiektów i zespołów usługowych:

„UP” – usługi publiczne,

„U” – usługi publiczne i komercyjne,

„RU” – obsługa produkcji w gospodarstwach rolnych,

„PU” – wytwórczość, produkcja, składowanie.

Przez usługi publiczne należy rozumieć obiekty i urządzenia urzędów organów władzy, administracji, bezpieczeństwa publicznego, oświaty, nauki, kultury, kultu religijnego, ochrony zdrowia, przedszkoli, opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz inne o podobnym charakterze, w tym także obsługi pocztowej i bankowej, rekreacji, wypoczynku, sportu.

Przez usługi komercyjne należy rozumieć obiekty i urządzenia handlu, gastronomii, rzemiosła, oraz różnorodnej działalności usługowej świadczonej dla ludności.

Nie przewiduje się lokalizowania wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, posiadających więcej niż 2000 m² powierzchni sprzedaży.

Wskaźniki, określające stopień intensywności wykorzystania terenu w nowo wyznaczanych obszarach zabudowy, powinny być ustalane na poziomie:

- w usługach publicznych:
 - [powierzchnia zabudowy](#) – nie więcej niż 40 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
 - [powierzchnia terenu biologicznie czynnego](#) – nie mniej niż 40 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
- w pozostałych usługach:
 - [powierzchnia zabudowy](#) – nie więcej niż 50 % [powierzchni terenu inwestycji](#),
 - [powierzchnia terenu biologicznie czynnego](#) – nie mniej niż 30 % [powierzchni terenu inwestycji](#).

W terenach istniejącego zainwestowania, w przypadkach, gdy w/w wskaźniki są przekroczone, należy ustalać je indywidualnie, jednakże z uwzględnieniem zasady, że ubytek powierzchni biologicznie czynnych powinien być minimalizowany.

W obrębie terenu inwestycji powinny być lokalizowane miejsca postojowe w ilości nie mniejszej niż 3 m.p./100 m² powierzchni użytkowej obiektu oraz dodatkowo 4 m.p./10 zatrudnionych. Dopuszcza się ustalanie ilości miejsc postojowych na podstawie alternatywnych wskaźników, w dostosowaniu do występujących uwarunkowań oraz specyfiki prowadzonej działalności, jednakże przy zapewnieniu w obrębie działki wystarczającej ilości miejsc dla klientów i pracowników.

W odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem „PU” w Łopusznej, położonego nad Dunajcem przy oczyszczalni ścieków, w zasięgu zalewów wodą Q1% i częściowo w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, zastrzega się, że zagospodarowanie ww. terenu będzie możliwe tylko w sytuacji:

- nie naruszania przepisów odrębnych, w szczególności dotyczących obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, w tym uzyskania stosownej zgody Dyrektora RZGW,
- uwzględnienia skali zagrożeń powodziowych i zastosowania środków minimalizujących skutki zalania wodami powodziowymi.

3.2.4. Tereny usług turystyki, rekreacji i sportu (UT)

Tereny preferowane dla rozwoju szerokiego zakresu funkcji związanych z turystyką a także sportem i rekreacją. Obejmują obszary zróżnicowane pod względem charakteru i możliwości wykorzystania. Sposób zagospodarowania tych terenów powinien być określany w ustaleniach planów miejscowych, z uwzględnieniem uwarunkowań występujących na danym obszarze, w tym w szczególności w zakresie dopuszczenia lub wykluczenia lokalizacji obiektów kubaturowych oraz możliwie wysokich wskaźników zieleni biologicznie czynnej (naturalnej lub urządzonej). W terenach położonych w dolinach rzek nie należy lokalizować zabudowy w zasięgu zagrożeń powodziowych; w przypadku obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zagospodarowaniu terenu należy uwzględniać zakazy i ograniczenia określone w przepisach ustawy prawo wodne. W zagospodarowaniu terenów należy zapewnić szczególną dbałość o kompozycję i formę architektoniczną obiektów i urządzenia terenu.

W ramach funkcji mogą mieścić się, w dostosowaniu do położenia i predyspozycji terenu, rodzaje obiektów takie jak:

- obiekty i urządzenia rekreacji, wypoczynku, sportu (jak boiska, obiekty sportowe, place zabaw, baseny, kąpieliska, ośrodki i trasy jeździeckie, w tym dla hipoterapii),
- zespoły zieleni urządzonej, parkowej,
- ośrodki rekreacji narciarskiej – trasy narciarskie, wyciągi, koleje linowe z zapleczem technicznym, socjalnym, gastronomicznym,
- ośrodki turystyczne, pensjonaty, obiekty gastronomiczne.

Wyklucza się możliwość wykorzystania terenów na cele nie związane z funkcją wskazaną w studium.

3.2.5. Tereny eksploatacji powierzchniowej (PE)

Obejmują tereny eksploatacji surowców, w tym: głównie kruszyw w dolinie Dunajca oraz Białki, a także kamienia – w Klikuszowej. Wyrobiska znajdują się w różnych fazach eksploatacji: już wyeksploatowane, eksploatowane obecnie oraz przewidziane do eksploatacji w przyszłości.

Tereny złóż kruszyw po wyeksploatowaniu przybierają na ogół charakter zespołów zbiorników wodnych, możliwych do wykorzystania na cele rekreacji lub jako stawy hodowlane. Postulowane jest podjęcie kompleksowych i zorganizowanych działań, zmierzających do spójnego zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych. Działania inwestycyjne powinny być poprzedzone opracowaniem programu zagospodarowania dla całości obszaru. Zagospodarowanie ekstensywne, z dopuszczeniem wprowadzania zabudowy kubaturowej jedynie w bardzo ograniczonym zakresie – niezbędnym dla obsługi zorganizowanych form rekreacji.

Teren oznaczony symbolem „PE” w Klikuszowej obejmuje obszar w granicach udokumentowanych złóż piaskowców „Klikuszowa”, w tym teren obecnie prowadzonej eksploatacji kamienia. Teren ten objęty jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania „Klikuszowa-1”, przyjętego uchwałą Nr XXIX/317/2009 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 18 listopada 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 762, poz. 5902). Pozostała część obszaru objętego ustaleniami ww. planu miejscowego, wykraczająca poza zasięg złóż udokumentowanych, została oznaczona symbolem „ZL/PE” jako *teren leśny objęty koncesją na badania geologiczne*.

Teren oznaczony symbolem „PE” położony we wschodniej części miejscowości Harkłowa pomiędzy korytem Dunajca a granicą z sołectwem Łopuszna powinien być eksploatowany i zagospodarowany w taki sposób, aby nie stanowił bariery dla migracji zwierząt w obrębie funkcjonującego w tym rejonie korytarza ekologicznego (z uwagi na spodziewaną rekultywację terenu w kierunku wodnym teren ten może stanowić niebezpieczną barierę dla zwierząt). Z tego względu dla prawidłowego funkcjonowania ww. korytarza niezbędne jest pozostawienie możliwości przemieszczania się zwierząt w pozostawionych pasmach (strefach buforowych): 1) pomiędzy korytem Dunajca z lasami łęgowymi a terenem eksploatacji, 2) pomiędzy terenem eksploatacji a wyznaczonymi terenami zabudowy wsi Łopuszna. Korzystne będzie też ukształtowanie grobli w obrębie terenu eksploatacji,

umożliwiających migrację zwierząt. Szczegółowe rozwiązania w powyższym zakresie powinny być przyjęte w ustaleniach planu miejscowego dla tego obszaru.

Wyznaczone w studium nowe tereny eksploatacji powierzchniowej należy traktować jako wskazanie potencjalnych obszarów dla tej działalności. Ewentualne ich uruchomienie nie może pozostawać w sprzeczności z obowiązującymi przepisami, w tym dotyczącymi Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

3.2.6. Tereny ze znaczącym udziałem zieleni urządzonej (US, ZI, ZP, ZC, CM)

Obejmują różne rodzaje terenów o znaczącym udziale zieleni, w tym:

„US” – tereny urządzenia sportowe i rekreacyjne – boiska, place zabaw, kąpieliska, zieleń urządzona,

„ZI” – zieleń izolacyjna,

„ZP” – zieleń urządzona, parki, zieleńce,

„ZC” – tereny cmentarzy,

„CM” – tereny położone w strefach sanitarnych cmentarzy.

W zagospodarowaniu tych terenów należy każdorazowo uwzględniać charakter terenu i specyfikę miejsca, ewentualnie szczególne występujące uwarunkowania (np. wymogi ochrony konserwatorskiej w odniesieniu do zabytkowego zespołu podworskiego w Łopusznej, czy wymogi ochrony sanitarnej cmentarzy).

Obiekty kubaturowe dopuszcza się wyłącznie w zakresie wynikającym z funkcji terenu (np. boiska - zaplecze socjalne, mała gastronomia; cmentarze – kaplice itp.).

W strefach sanitarnych cmentarzy (CM) pożądane jest utrzymanie otwartego przedpola cmentarzy jako użytku rolne lub różne formy zieleni (izolacyjnej, urządzonej, nieurządzonej). Dopuszcza się funkcje komplementarne dla cmentarzy (parkingi, zakłady pogrzebowe itp.) oraz, w sytuacji braku przesłanek dla zachowania otwartego przedpola cmentarza (wymogi konserwatorskie czy ochrona krajobrazu), także inne funkcje, np. usługi lub uzupełnienia istniejącej zabudowy, które nie kolidują z obowiązującymi przepisami.

3.3. Zasady zagospodarowania terenów otwartych, w tym wyłączonych z zabudowy

Grupa terenów tworzy system terenów otwartych, w których koncentrują się najcenniejsze walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru gminy. Tereny zasadniczo wyłączone z zabudowy. Jako dopuszczalne formy zagospodarowania zagospodarowanie turystyczne w zakresie urządzania tras pieszych, rowerowych i narciarskich, z punktami wypoczynku i punktami widokowymi.

- 1) tereny lasów i zadrzewień (ZL),
- 2) teren leśny objęty koncesją na badania geologiczne (ZL/PE),
- 3) tereny rolnicze (R),
- 4) Tereny rolnicze z dopuszczeniem eksploatacji powierzchniowej (R/PE),
- 5) tereny torfowisk (T),
- 6) tereny wód powierzchniowych (WS),
- 7) tereny zabudowy rozproszony (bez oznaczenia literowego).

W terenach otwartych dopuszcza się lokalizację niewyznaczonych na rysunku studium urządzeń infrastruktury technicznej niezbędnych dla potrzeb lokalnych, komunikacji, szlaków turystycznych pieszych, rowerowych, urządzeń i tras narciarskich, miejsc wypoczynku, punktów widokowych itp.

Szczególnej ochronie podlegają wszystkie ciekły oraz urządzenia melioracji wodnych, które z uwagi na niewielką ich powierzchnię nie zostały włączone do wyznaczonych w studium *terenów wód powierzchniowych WS* (rozdział 3.3.4.). Sposób zagospodarowania terenów w ich otoczeniu winien uwzględniać zasady (w tym ograniczenia i zakazy) wynikające z przepisów dotyczących ochrony wód, w szczególności z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.). W zagospodarowaniu należy uwzględnić zwłaszcza zapewnienie możliwości wykonywania zadań z zakresu utrzymania wód (w tym zapewnienie dostępu do wód) oraz ochrony przeciwpowodziowej.

3.3.1. Tereny lasów i zadrzewień (ZL)

Tereny obejmują istniejące kompleksy leśne, tereny zadrzewione, zakrzewione, ponadto cenne przyrodniczo tereny w otoczeniu lasów i cieków wodnych, chronione przez zmianą funkcji.

Wskazane użytkowanie obejmuje:

- prowadzenie gospodarki leśnej w lasach prywatnych i państwowych – z uwzględnieniem planów urządzania lasu,
- działania w zakresie gospodarki wodnej w korytach cieków wodnych i ich bezpośrednim sąsiedztwie,
- działania w zakresie ochrony przyrody,
- funkcje ochronne w terenach źródliskowych i w terenach obudowy biologicznej cieków wodnych.

3.3.2. Teren leśny objęty koncesją na badania geologiczne (ZL/PE)

W rejonie istniejącej kopalni kamienia w Klikuszowej prowadzone będą badania geologiczne na podstawie udzielonej koncesji (decyzja SW.V.BA.7512-41/08 z dnia 4.09.2008 r.). Teren objęty koncesją zostaje w studium oznaczony symbolem „ZL/PE”. Przyszłe dyspozycje dotyczące ewentualnego uruchomienia eksploatacji zasobów zależą od wyników badań geologicznych oraz od faktycznych i prawnych uwarunkowań określających możliwości prowadzenia eksploatacji w tym terenie. Warunkiem dopuszczalności eksploatacji będzie zapewnienie zgodności z wszelkimi wymaganiami prawnymi, w szczególności w zakresie wykluczenia negatywnego wpływu na przyrodę Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

3.3.3. Tereny rolnicze (R)

Tereny gospodarki rolnej (grunty orne, łąki, pastwiska) przewidziane do utrzymania w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym.

W obrębie terenów występują rozproszone obiekty zabudowy zagrodowej oraz zabudowy jednorodzinnej. Sposób funkcjonowania zabudowy w terenach rolniczych powinien być szczegółowo określany w ustaleniach planów miejscowych. Zasadą generalną powinien być zakaz wprowadzania nowej zabudowy, z zastrzeżeniem przypadków wymienionych poniżej.

Dopuszczalna jest rozbudowa istniejących budynków oraz uzupełnienia zabudowy w obrębie istniejących działek z zabudową zagrodową. W uzasadnionych przypadkach można dopuszczać lokalizację nowych obiektów bezpośrednio sąsiadujących z istniejącą zabudową, jednakże pod warunkiem, że zabudowa nie narusza wymogów ochrony przyrody i krajobrazu.

Szałas, położone głównie w obrębie polan gorczańskich, są charakterystycznym elementem krajobrazu gminy. Z uwagi na ich znaczenie gospodarcze dla gospodarki wypasowej, szałas istniejące powinny być utrzymywane i chronione. Dopuszcza się możliwość odbudowy szałasów pasterskich na polanach reglowych w miejscach, gdzie wcześniej istniały, pod warunkiem odtworzenia obiektów zgodnie z wcześniejszym stylem architektonicznym i detalami oraz wykorzystywania ich jedynie do funkcji gospodarczych. Odtworzenie szałasów w granicach Gorczańskiego Parku Narodowego wymaga uzgodnienia z Dyrektorem Parku. Ustalania planów miejscowych powinny skutecznie wykluczać możliwość nadużyć w tym zakresie – jak wykorzystywanie takich obiektów na cele nie związane z ich podstawową funkcją, tj. gospodarką wypasową (np. jako domy mieszkalne czy letniskowe).

Dopuszcza się zalesiania w tym szczególnie:

- nieużytki,
- wieloletnie odłogi nie użytkowane rolniczo,
- grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej,
- inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności: grunty położone w terenach źródliskowych oraz wzdłuż brzegów potoków, strome stoki, zbocza, urwiska, tereny osuwiskowe.

W terenach o korzystnej konfiguracji dopuszcza się realizację urządzeń i tras narciarskich z zachowaniem warunków wynikających z obowiązujących przepisów. Sezonowe użytkowanie terenów rolnych dla potrzeb sportu i rekreacji nie może naruszać przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Dotyczy to w szczególności wykorzystania zimowego dla celów narciarstwa rekreacyjnego. Zastrzega się przy tym obowiązek opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w przypadku przeznaczania terenów rolnych na cele inwestycji narciarskich.

3.3.4. Tereny rolnicze z dopuszczeniem eksploatacji powierzchniowej (R/PE)

Wskazuje się tereny rolnicze z dopuszczeniem eksploatacji powierzchniowej, które należy traktować jako wskazanie potencjalnego obszaru przyszłej eksploatacji surowców naturalnych. Wobec braku pełnego udokumentowania złóż, ustalenia studium nie przesądzają o przyszłym zagospodarowaniu tych terenów; możliwości w tym zakresie warunkowane są spełnieniem wszystkich wymagań wynikających z przepisów odrębnych, w tym zwłaszcza z zakresu prawa geologicznego, przepisów o ochronie środowiska i przepisów o ochronie przyrody; Ewentualne uruchomienie eksploatacji nie może pozostawać w sprzeczności z obowiązującymi przepisami, w tym dotyczącymi Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

3.3.5. Tereny torfowisk (T)

Tereny obejmują:

- istniejące zespoły torfowisk wysokich,
- obszary potorfowiskowe, zalesione lub w użytkowaniu rolniczym, położone w obrębie granicy występowania w podłożu śladów torfu,

Zespoły istniejących torfowisk wysokich wraz z przyległymi kompleksami leśnymi i łąkowymi stanowią najcenniejszy składnik zasobów przyrodniczo-krajobrazowych kotliny orawsko-nowotarskiej. Z tego względu przewidziane są do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu, z wykluczeniem wprowadzania w obrębie tych obszarów jakiegokolwiek zainwestowania; dopuszczalną ewentualnie formą zagospodarowania mogą być jedynie urządzone ścieżki dydaktyczne zapewniające dostęp zorganizowanych grup turystów. Tereny objęte są ochroną NATURA 2000.

3.3.6. Tereny wód powierzchniowych (WS)

Tereny wód otwartych – górny odcinek Zbiornika Czorsztyńskiego, rzeka Dunajec oraz jej większe dopływy, rzeka Białka

Tereny chronione przed zainwestowaniem. Pożądane utrzymanie naturalnego ukształtowania koryt rzecznych oraz brzegów zbiornika. Sposób zagospodarowania terenów winien uwzględniać zasady (w tym ograniczenia i zakazy) wynikające z przepisów dotyczących ochrony wód, w szczególności z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.). W zagospodarowaniu należy uwzględnić zwłaszcza zapewnienie możliwości wykonywania zadań z zakresu utrzymania wód oraz ochrony przeciwpowodziowej.

Poza granicami wyznaczonych w studium terenów wód powierzchniowych (WS) mogą pozostawać mniejsze ciekły i urządzenia melioracji wodnych, dla których zasady zagospodarowania określono w uwagach ogólnych dotyczących terenów *rozwoju inwestycyjnego gminy* (rozdział 3.2.) oraz terenów *otwartych, w tym wyłączonych z zabudowy* (rozdział 3.3.).

3.4. Parametry określające skalę rozwoju inwestycyjnego

Wskazane w Studium możliwości rozwoju inwestycyjnego, bilansowane przy założeniu pełnego wykorzystania wyznaczonych terenów, wyrażają się wielkościami:

	Rodzaj terenu	powierzchnia dotychczasowego przeznaczenia * [ha]	powierzchnia nowych terenów potencjalnego rozwoju [ha]	Powierzchnia ogółem [ha]
Tereny inwestycyjne:				
1	zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MU1-MU4)	1 871,6	1 212,6	3 084,2 w tym: MU1 – 145,8 MU2 – 70,1 MU3 – 2 596,2 MU4 – 272,1
2	zabudowy letniskowej (ML)	82,7	- 68,4 **	14,3
3	usługowe i produkcyjne (U, RU, PU, UP)	76,6	7,3	83,9
4	usług turystyki, rekreacji i sportu (UT)	6,8	21,7	28,5
5	eksploatacji powierzchniowej (PE)	70,2	57,9	128,1
6	tereny ze znaczącym udziałem zieleni urządzonej (US, ZI, ZP)	25,5	21,5	47,0
7	tereny cmentarzy (ZC)	6,8	0,7	7,5
8	tereny infrastruktury (W, K, G, E, KS)	8,1	0,6	8,7
9	tereny położone w strefach sanitarnych cmentarzy (CM)	28,6	1,5	30,1
10	drogi istniejące i projektowane	346,7	38,0	384,7
Razem tereny inwestycyjne (1-10)		2 523,6	1 293,3	3 816,9
Pozostałe tereny (otwarte):				
11	lasów i zadrzewień (ZL)	-	-	7 596,4
12	leśny objęty koncesją... (ZL/PE)	-	-	13,8
13	rolnicze (R)	-	-	8 587,7
14	rolnicze z dopuszczeniem eksploatacji (R/PE)	-	-	40,3
15	torfowiskowe (T)	-	-	210,6
16	wód powierzchniowych (WS)	-	-	499,8
Razem tereny otwarte (11-16)		-	-	16 948,6
Gmina ogółem:		-	-	20 765, 5

* podano powierzchnie terenów wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przyporządkowując je do najbardziej zbliżonych kategorii funkcjonalnych określonych w studium,

** zmniejszenie powierzchni terenów wynika z częściowego ich włączenia do terenów zabudowy mieszkaniowej

4. Kierunki ochrony środowiska i jego zasobów

4.1. Cele ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu

Do najistotniejszych celów i kierunków działań w zakresie ochrony środowiska należą:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych (zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów, wzrost udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych, ochrona zasobów kopaliny);
- ochrona powietrza, ochrona przed hałasem (zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji gazów i pyłów, zminimalizowanie uciążliwego hałasu);
- ochrona wód (zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacja zużycia wody, ochrona przed powodzią, właściwa gospodarka wodno - ściekowa);
- ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- ochrona gleb.

4.2. Elementy systemu ochrony zasobów środowiska

Polityka przestrzenna gminy w zakresie ochrony środowiska powinna być ukierunkowana na ochronę zasobów środowiska przyrodniczego i zachodzących w nim procesów. Obszary te, scharakteryzowane w dalszej części rozdziału, tworzą system ochrony zasobów środowiska, obejmujący obszary o wysokich walorach przyrodniczych.

4.2.1. Ekotonalne zbiorowiska granicy rolno – leśnej

Zbiorowiska przejściowe granicy rolno leśnej charakteryzują się zróżnicowanym składem gatunkowym (zarówno roślinnym jak i zwierzęcym). Spełniają swoistą rolę pielęgnacyjną i bonitacyjną zarówno dla terenów leśnych jak i dla terenów użytkowanych rolniczo.

Z drugiej strony jej rolą jest ochrona mienia mieszkańców terenów przyległych przed możliwymi skutkami szkód, które mogą wystąpić w drzewostanach (wiatrołomy, wiatrowały, pożary).

Główne zasady zagospodarowania powinny obejmować:

- zachowanie użytkowania rolnego poza terenem leśnym,
- dążenie, przy wyznaczaniu nowych zespołów zabudowy do lokalizacji budynków poza w/w strefą, zwłaszcza wzdłuż granic większych kompleksów leśnych,
- pozostawienie, przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż lasu, możliwie szerokiego pasa terenu otwartego,
- przystosowanie dla potrzeb turystyki i rekreacji (szlaki turystyczne, ścieżki dydaktyczne), urządzenia związane z udostępnieniem turystycznym i rekreacyjnym z wyłączeniem parkingów i miejsc postojowych, w perspektywie po eksploatacji złóż surowców mineralnych i ich rekultywacji i zagospodarowaniu.

Na rysunku studium wskazano rejony wymagające ochrony stref ekotonowych, występujące w miejscach zbliżenia nowej zabudowy do istniejących kompleksów leśnych. Warunki ochrony tych miejsc, w tym szerokości pasów wolnych od zabudowy, powinny być starannie analizowane i definiowane w ustaleniach planów miejscowych, z uwzględnieniem specyfiki uwarunkowań siedliskowych i terenowych.

4.2.2. Obszary węzłowe

Obejmują: obszary NATURA 2000, tereny leśne, strefy przejściowe zbiorowisk ekotonalnych. Pełnią istotną rolę w sieci połączeń ekologicznych o randze lokalnej i regionalnej.

Zasady zagospodarowania:

- wyłączenie z zabudowy, przy ograniczonym dopuszczeniu lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej (istniejące i projektowane przy wykazaniu braku możliwości przebiegu alternatywnego) i innych form zagospodarowania (za wyłączeniem eksploatacji surowców naturalnych).

4.2.3. Główny - karpacki korytarz ekologiczny

Łączy obszar Gorców z Beskidem z Beskidem Żywieckim i Orawą, stanowiąc ważne powiązanie o znaczeniu ponadlokalnym.

4.2.4. Regionalne i lokalne korytarze ekologiczne

Obejmują: obszary NATURA 2000, łąki, pastwiska i grunty rolne w dnach dolin rzek i potoków, zadrzewienia śródpolne i przywodne.

Główne zasady zagospodarowania korytarzy ekologicznych:

- zakaz wylesień i obudowy „ścian lasu”,
- ochrona przed zabudową (w szczególności zabudowy wzdłuż dróg zamykających szlaki migracji – minimalna odległość między obszarami zabudowy; bez wykonania przejść dla zwierząt - utrzymanie stanu istniejącego, przy wykonaniu przejść o szerokości minimalnej 200 do 300 m – odległość między obszarami zabudowy to szerokość przejścia plus strefy ochronne dla przejścia 70 – 100 m obustronnie), utrzymanie istniejącego sposobu użytkowania,
- budowa przejść dla zwierząt na drogach o znacznym natężeniu ruchu,

- ograniczenia chemizacji zgodnie z zasadami ochrony zasobów wodnych,
- wprowadzanie zakrzewień śródpolnych i przywodnych w sposób ograniczony – bez ograniczania walorów widokowych obszarów,
- przystosowanie dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Na rysunku studium wyróżniono ponadto ważniejsze powiązania w obrębie korytarzy ekologicznych wymagające szczególnej ochrony przed postępującym ich zawężaniem.

4.3. Zasady zagospodarowania obszarów objętych różnymi formami ochrony

4.3.1. Obszary wyłączone z zabudowy

Na podstawie przepisów o ochronie przyrody:

Obszarami tej kategorii w obrębie gminy są:

- Gorczański Park Narodowy (bez strefy ochronnej, którą zaliczono do innej kategorii wydzielonych terenów),
- rezerwat przyrody; Przełom Białki pod Krempachami, Skalka Rogoźnicka,
- obszary NATURA 2000 (zarówno istniejące jak i projektowane); ostoja ptasia Gorce, ostoja siedliskowa Gorce, Torfowiska Orawsko – Nowotarskie, Górny Dunajec (projekt), Białka (projekt).

Ograniczenia zainwestowania i zagospodarowania wynikające z przepisów obowiązującego prawa stanowią bądź to bezpośredni zakaz (park narodowy i rezerwat) lub zakazują działań mogących wpłynąć na integralność obszaru NATURA 2000. W tym drugim przypadku obszar ograniczeń zainwestowania nie jest tożsamy z granicami obszaru, gdyż zakazane są wszelkie działania mogące wpływać na obszar chroniony, a więc również te, których zasięg oddziaływań wkracza w jego granice.

Strefa ochrony obwałowań przeciwpowodziowych:

Art. 85.1. Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zmianami) stanowi: „Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zabrania się:

- uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału po stronie odpowietrznej,
- wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału po stronie odpowietrznej.

Strefa ochrony udokumentowanych złóż surowców naturalnych:

Strefa obok obszarów zalegania złóż udokumentowanych (i bilansowanych) obejmuje ustanowione obszary i tereny górnicze – wyłączone z zabudowy (za wyjątkiem złoża „Klikuszowa”) na podstawie przepisów Ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Strefa, o której mowa obejmuje złoża kruszyw naturalnych eksploatowanych w warunkach gminy metodami od powierzchniowymi. Stąd ochrona złoża w takich przypadkach polega przede wszystkim na zapobieganiu zabudowy. Strefę należy traktować w perspektywie (w trakcie i po zakończeniu eksploatacji) jako strefę wzbogacania bioróżnorodności obszaru. Proponowany kierunek rekultywacji i zagospodarowania – rekreacyjny i naturalny (maksymalne rozwinięcie linii brzegowej; wskaźnik rozwinięcia minimum 1,3; w minimum 40 % przebiegu linii brzegowej rekultywacja w kierunku możliwego rozwinięcia zbiorowisk wodnych i przywodnych wprowadzonych sztucznie lub w drodze sukcesji naturalnej).

W przypadku złoża piaskowców w Klikuszowej trwają prace nad kolejną dokumentacją złoża i poszerzeniem eksploatacji. Przy tym w przypadku tego złoża eksploatowanego metodą strzałową z zabudowy winna być wyłączona przede wszystkim strefa rozrzutu odłamków skalnych i strefa wstrząsów sejsmicznych. Część obecnie wyznaczonego terenu i obszaru górniczego jest w stanie istniejącym zabudowana. Stąd:

- wszelkie opracowania planistyczne (w planowaniu przestrzennym) winny być sporządzane i aktualizowane wraz ze wszelkimi zmianami stanu prawnego terenu i obszaru górniczego.
- Istnieje również obowiązek sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru górniczego na podstawie art. 53 ust. 1 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947), w którym taki obowiązek został ustalony.

4.3.2. Inne obszary i strefy o szczególnych zasadach zagospodarowania

Strefa oddziaływań elektromagnetycznych:

Wyznaczona jako strefa techniczna i ochronna napowietrznych linii energetycznych przebiegających przez obszar gminy o szerokości orientacyjnej 16 m od skrajnego przewodu linii.

W zasięgu strefy proponuje się wprowadzenie:

- zakazu realizacji pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi (tj. powyżej 4 godzin na dobę tych samych osób),
- konieczności uzgodnienia z zarządcą linii i urzędzeń elektroenergetycznych wszelkich zamierzeń inwestycyjnych na etapie projektu budowlanego,
- dopuszczenia odstępstwa od wymienionych ograniczeń w obrębie tych części (lub w całości) strefy, dla których pomiary rzeczywistego promieniowania elektromagnetycznego nie wykażą przekroczenia dopuszczalnego poziomu.

Strefy ochronne cmentarzy:

Strefy wyznaczone na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku w sprawie określenia jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. nr 52, z dnia 16 września 1959 r.).

§ 3.1 rozporządzenia stanowi, że; „*odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych powinna wynosić co najmniej 150 m, odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone.*”

Południowomałopolski Obszar Krajobrazu Chronionego:

Ograniczenia wynikają z ustawy o ochronie przyrody i wydanego na jej podstawie aktu powołującego.

Strefa ograniczeń wysokości zabudowy w rejonie lotniska:

Obowiązują ograniczenia lokalizacji obiektów w strefie nalotów – do rzędnej 623 m n.p.m. i 723 m n.p.m. Ograniczenia wynikają z przepisów Prawa lotniczego i związanych.

Strefa od oczyszczalni ścieków:

Strefa ograniczenia zagospodarowania. Obejmuje zbiorniki wodne na długości (o promieniu w przypadku cofki zbiornika) 100 m. Dotyczy wyłączenia z zagospodarowania rekreacyjnego wód. Wyznaczona na podstawie art. 39.2.b Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019; z późn. zmianami) który stanowi *zakaz wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych w obrębie kąpielisk, plaż publicznych nad wodami oraz w odległości mniejszej niż 1 kilometr od ich granic.*

4.3.3. Postulowane ograniczenia w zagospodarowaniu terenów

Obszary GZWP: Nowy Targ i Gorce.

Znajdujące się w analizowanym obszarze, zaliczone do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych zbiorniki nr 439 i 440, są zbiornikami nie posiadającymi planu ochrony. Zatem nie zostały dla nich ustanowione strefy ochronne (pod rządami Ustawy Prawo wodne z 1974 roku tzw. OWO, ONO), jakie występują w przypadku podobnych zbiorników.

Tym niemniej zagrożenie tych zbiorników, a w szczególności nr 440, oceniane jest jako duże. Ocenia się, że okres infiltracji wód od powierzchni do zbiornika jest krótszy niż 25 lat. Zatem w projektowaniu z uwagi na szczególną wrażliwość zbiornika należy przewidzieć rozwiązania, które go zabezpieczą.

Spośród zakazów i nakazów (według Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne; Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.), które należy zastosować w celu ochrony zasobów wód podziemnych najistotniejsze znaczenie mają:

- *zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko a w szczególności: wysypisk i wylewisk odpadów nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji szkodliwych dla wód podziemnych; przeprowadzania rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dla środowiska; urządzeń przeladunku i dystrybucji produktów ropopochodnych,*
- *nakaz likwidacji dzikich wysypisk odpadów,*
- *nakaz uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej,*
- *nakaz likwidacji lub zakaz bezpośredniego zrzutu ścieków do wód podziemnych.*

Tereny zagrożone ruchami masowymi gruntu:

Tereny osuwiskowe: z uwagi na zagrożenie dla mienia (skomplikowane warunki geotechniczne) zalecane jest wyłączenie z zabudowy. Możliwe dopuszczenie do zainwestowania przy spełnieniu wymogów stawianych sporządzanej dokumentacji geologiczno – inżynierskiej. Wskazanie dla zagospodarowania kompleksowego - jednoetapowo.

Tereny o niekorzystnych warunkach posadowienia obiektów budowlanych (potencjalnie złożone warunki geotechniczne). W sferze informacyjnej ustaleń (studium uwarunkowań lub planu zagospodarowania przestrzennego) wskazane umieszczenie informacji o potrzebie udokumentowania warunków posadowienia obiektów oraz ocenie wpływu inwestycji na warunki gruntowo – wodne (również na tereny sąsiadujące).

- Prognozowana strefa oddziaływań projektowanej DK7 (wyznaczona na rysunku ekofizjografii na podstawie raportu o oddziaływaniu na środowisko projektowanej drogi) oraz nie wydzielone strefy wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich (o szerokości odpowiednio 70 i 50 m od krawędzi drogi). Wskazana restrukturyzacja funkcji – przeznaczenie terenów pod funkcje usług (oprócz szkół i przedszkoli) i handlu (dążenie do restrukturyzacji użytkowania obiektów w kierunku eliminacji funkcji mieszkaniowej). W odniesieniu do dróg wskazane wprowadzenie zapisów umożliwiających realizację zabezpieczeń, w szczególności akustycznych).

Punkty i ciągi widokowe:

Wskazane na rysunku studium punkty i ciągi widokowe obejmuje się ochroną przed zainwestowaniem, jako strefy ochrony ekspozycji widokowej (zgodnie z warunkiem uzgodnienia i opinii RDOŚ w Krakowie).

5. Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego

Działania w zakresie ochrony dóbr kultury powinny dotyczyć:

- objęcia stałą ochroną wszystkich zespołów zabytkowych oraz pojedynczych obiektów, które z racji posiadanej wartości historycznej i artystycznej powinny być zachowane dla przyszłych pokoleń. Dotyczy to przede wszystkim obiektów wpisanych do rejestru zabytków, a także ujętych w ewidencji zabytków;
- właściwego wykorzystania obiektów i zespołów zabytkowych (kościół, zespołów podworskich) w dostosowaniu do aktualnych potrzeb, lecz w sposób nie kolidujący z ich charakterem i nie zagrażający substancji zabytkowej;
- zachowania naturalnego otoczenia obiektów i zespołów zabytkowych, jak zieleń towarzysząca, czy otwarte przedpola widokowe. Ochrona otoczenia obiektów zabytkowych ma szczególne znaczenie przy opracowywaniu planów miejscowych. Powinny w nich powinny zostać precyzyjnie zapisane wymogi ochrony otoczenia zespołów zabytkowych, obejmujące obecnie funkcjonujące strefy ochrony konserwatorskiej, jak też zasady ochrony zabytkowego krajobrazu kulturowego;
- regulacji w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień kształtowania formy architektonicznej nowych obiektów w nawiązaniu do tradycyjnej zabudowy regionu.

W odniesieniu do wszelkich działań projektowych i inwestycyjnych dotyczących obiektów i terenów objętych ochroną konserwatorską wymagane jest uzyskanie wyprzedzającego uzgodnienia z właściwym organem ochrony zabytków.

W odniesieniu do terenów przewidzianych pod zabudowę i położonych w obrębie stref ochrony konserwatorskiej, w planach zagospodarowania przestrzennego należy przewidzieć regulacje mające zapewnić właściwe ukształtowanie otoczenia zespołów zabytkowych (m.in. ograniczone gabaryty budynków, wysoki udział zieleni urządzonej, wykluczenie rozdrobnienia nieruchomości).

W związku z wyznaczeniem terenów nowej zabudowy w rejonie zabytkowej kaplicy pw. św. Marii Magdaleny w Nowej Białej niezbędne jest objęcie terenów rolnych w tym rejonie ochroną przed zainwestowaniem z uwagi na ochronę walorów krajobrazu otwartego. W tym przypadku (także w innych terenach otwartych o szczególnych walorach krajobrazowych) ustalenia planów miejscowych powinny wykluczać możliwość lokalizacji zabudowy kubaturowej oraz realizacji nośników reklamowych. Dopuszczalne jest wykorzystanie istniejących dróg polnych dla organizacji tras turystycznych oraz urządzenie otwartych punktów widokowych w miejscach szczególnych otwarć widokowych.

6. Zadania polityki przestrzennej gminy

6.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia planu miejscowego

Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynikający z przepisów odrębnych dotyczy, stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 4.02.1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27 poz. 96 z późn. zm.) – terenów górniczych.

Na terenie gminy Nowy Targ utworzono tereny górnicze: „Długopole”, „Harkłowa”, „Nowa Biała”, „Klikuszowa”.

Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy

Stosownie do przepisów art. 10 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 715 z 2003 r. z późn. zm.) w studium określa się obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Obszarami „wymagającymi zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne” są tereny znajdujące się w obrębie stref zainwestowania i określone jako „potencjalne” (na planszy studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego).

Nie oznacza to, że zamiar sporządzenia planów miejscowych powinien dotyczyć tylko tych obszarów. Z uwagi na specyfikę rozwiązań systemowych w dziedzinie planowania przestrzennego – pożądana jest sytuacja, w której ustaleniami planów miejscowych objęta jest cała powierzchnia gminy. W sytuacji braku planów miejscowych na przeważającym obszarze – gmina jest pozbawiona instrumentów dla realizacji założonych celów planowania przestrzennego.

Ustala się ponadto:

W związku z dopuszczeniem możliwości realizacji wyciągów i tras narciarskich na obszarach rolnych całej gminy, należy inwestycje takie poprzedzać opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (stosownie do warunków uzgodnienia i opinii Dyrektora RDOS w Krakowie);

Plany miejscowe sporządzane dla terenów sąsiadujących z drogami krajowymi powinny wskazywać zasady dostępu do drogi krajowej, z uwzględnieniem zasady obsługi tych terenów za pośrednictwem lokalnego układu dróg, przy ograniczeniu bezpośredniego dostępu do drogi krajowej pojedynczych działek (wg opinii GDDKiA w Krakowie).

6.2. Kształtowanie obszarów przestrzeni publicznej

Polityka przestrzenna gminy powinna uwzględniać dążenie do zapewnienia wysokiej jakości przestrzeni, zwłaszcza w odniesieniu do obszarów przestrzeni publicznej, do których zalicza się:

- drogi, ulice, place publiczne,
- rejony koncentracji usług w centrach miejscowości,
- obiekty użyteczności publicznej z otoczeniem,
- ogólnodostępne tereny rekreacyjne.

Jako obszary o szczególnym znaczeniu dla potrzeb mieszkańców (poprawy jakości ich życia, nawiązywania kontaktów społecznych) nale w studium wyznacza się – z uwzględnieniem położenia oraz cech funkcjonalno-przestrzennych – **obszary kształtowania lokalnych centrów usługowych**. W obszarach tych powinny być tworzone preferencje dla koncentracji funkcji usługowych wraz z atrakcyjnie kształtowanymi przestrzeniami publicznymi.

6.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Trwające procesy pozyskiwania surowców naturalnych prowadzą do znaczących przekształceń terenów nadrzecznych (kruszywa) oraz górzystych (kamień). Tereny te uznaje się za obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. Ich granice pokrywają się z zasięgiem wyznaczonych w studium obszarów eksploatacji powierzchniowej („PE”).

6.4. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym

Planowane zadania służące realizacji celów publicznych o znaczeniu lokalnym:

Modernizacja dróg gminnych na całym obszarze gminy wraz z budową chodników oraz parkingów w miejscach częstego gromadzenia się dużej liczby samochodów.

Modernizacja sieci wodociągowej

- budowa wodociągu komunalnego w miejscowości Ludźmierz
- poprawa bezpieczeństwa pożarowego w poszczególnych sołectwach, w tym w zakresie zaopatrzenia w wodę dla celów przeciwpożarowych

Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowościach:

- Łopuszna
- Dębno

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach:

- Łopuszna, Zarąbek, Ostrowsko, Zawodzie
- Harkłowa, Knurów, Szlembark
- Krempachy, Nowa Biała, Dursztyn
- Trute, Lasek, Morawczyna, Pyzówka, Klikuszowa, Obidowa

Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowościach:

- Krempachy lub Nowa Biała
- Trute
- Rogoźnik

Zabezpieczenia przeciwpowodziowe:

- rzeki Białki na odcinku Nowa Biała – Krempachy – Dębno
- rzeki Dunajec na odcinku Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna, Harkłowa, Knurów
- potoku Czarny Dunajec na odcinku Długopole, Krauszów, Ludźmierz
- potoku Rogoźnik w miejscowości Ludźmierz
- potoku Lepietnica w miejscowościach Obidowa, Klikuszowa, Lasek, Trute, Ludźmierz
- potoku Migrond w miejscowości Ostrowsko
- potoku Leśnica w miejscowości Gronków
- potoków Łopuszanka i Czerwonka w miejscowości Łopuszna

Budowa i rozbudowa szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych, obiektów i urządzeń sportu i rekreacji:

- gimnazjum w Ludźmierzu
- szkoły podstawowe: w Lasku, Gronkowie, Łopusznej, Obidowej, Dębnie, Ludźmierzu, Ostrowsku
- budowa placów zabaw przy placówkach oświatowych
- organizacja przedszkoli
- modernizacja domów i placówek kultury
- modernizacja boisk sportowych
- budowa hali widowiskowo-sportowej

Porządkowanie gospodarki odpadami, w tym umieszczenie pojemników na odpady segregowane w każdej miejscowości, likwidacja dzikich wysypisk

Wdrażanie indywidualnych systemów grzewczych wykorzystujących energię odnawialną:

Lista przedsięwzięć, służących realizacji celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym:

Przedsięwzięcia wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego:

- drogi krajowe:
 - droga krajowa nr 47 Rabka-Nowy Targ-Zakopane – modernizacja na całym jej przebiegu (GP); realizacja obwodnic Nowego Targu (północno-południowej – GP),
 - droga krajowa nr 49 Nowy Targ-Czarna Góra-Jurgów-granica państwa – modernizacja na całym przebiegu,
- drogi wojewódzkie:
 - droga wojewódzka nr 957 Białka – Zawoja – Jabłonka - Czarny Dunajec - Nowy Targ – modernizacja drogi – zadanie obecnie realizowane na całym odcinku drogi w granicach Gminy Nowy Targ, w ramach I etapu modernizacji; planowane zakończenie w 2010 r.,
 - droga wojewódzka nr 969 Nowy Targ – Czorsztyn – Krościenko – Zabrzeż - Stary Sącz – poszerzenie drogi o pasy ruchu wolnego (o ile jest to konieczne na odcinku drogi w gminie Nowy Targ ze względów bezpieczeństwa i ukształtowania terenu), obejście miejscowości Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna i Nowy Targ (na kierunku wschód-zachód) – potencjalne zadanie programów wojewódzkich,
- obszary i obiekty proponowane do ochrony:
 - Torfowisko Długopole – torfowisko wysokie,
- program wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na lata 2014-2015: Aglomeracja Łopuszna – RLM 7767,
- proponowane utworzenie parków kulturowych w miejscowościach: Dębno, Harkłowa, Ludźmierz,, Łopuszna, Nowa Biała, Obidowa,
- z zakresu elektroenergetyki: budowa linii przesyłowych 110 kV oraz stacji transformatorowej w Nowym Targu (potencjalne zadania programów wojewódzkich),
- z zakresu gazownictwa: budowa gazociągu wysokoprężnego Nowy Targ – Czarny Dunajec.

Przedsięwzięcia wynikające ze strategii rozwoju gminy:

Modernizacja dróg powiatowych z budową chodników:

- Ludźmierz – Krauszów – Długopole
- Klikuszowa – w kierunku Sieniawy
- Trute – Lasek – Klikuszowa – Obidowa
- Gronków – Ostrowsko
- Ludźmierz – Pyzówka
- Łopuszna – Dursztyn

Budowa chodników przy drodze wojewódzkiej w miejscowościach: Rogoźnik, Ludźmierz, Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna, Harkłowa, Dębno.

Gazyfikacja wschodniej części gminy – w miejscowościach: Waksmund, Ostrowsko, Gronkow, Łopuszna, Harkłowa, Knurow, Szlembark, Dębno, Nowa Biała, Krempachy, Dursztyn

7. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

7.1. Komunikacja

Główne cele polityki komunikacyjnej:

- zapewnienie mieszkańcom gminy dogodnej dostępności do celów ich podróży i do ich miejsc zamieszkania w akceptowanych standardach podróżowania przy jednoczesnej minimalizacji transportochłonności układu komunikacyjnego;
- eliminacja bądź łagodzenie uciążliwości funkcjonalnych i środowiskowych powstających w wyniku rosnącego natężenia ruchu, w szczególności poprzez realizację układów odciążających najbardziej zwarte układy osadnicze;
- wykorzystanie położenia gminy w stosunku do układu istniejących i projektowanych dróg międzyregionalnych i regionalnych (drogi krajowe nr 47 i nr 49 oraz wojewódzkie nr 957 i nr 969, przewidywana budowa nowych odcinków obwodnicowych w ciągu drogi krajowej nr 47 oraz w ciągu drogi wojewódzkiej nr 969) dla aktywizacji gospodarczej terenów gminy.

W celu uwzględnienia planowanych inwestycji drogowych o znaczeniu ponadlokalnym, w studium wskazano proponowany przebieg nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 969 pełniącej funkcję obejścia miejscowości Waksmund, Ostrowsko, Łopuszna, w powiązaniu z planowaną południową obwodnicą miasta Nowy Targ.

W świetle przepisów ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, w sprawach dotyczących realizacji inwestycji drogowych nie stosuje się przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Proponowane w studium rozwiązanie nie przesądza zatem o przebiegu drogi, lecz - jako odzwierciedlenie stanowiska władz samorządowych Gminy Nowy Targ - stanowi propozycję kierowaną do organów właściwych w sprawach realizacji dróg publicznych, do uwzględnienia w dalszych pracach projektowych.

W stosunku do wskazanego w studium układu dróg o znaczeniu lokalnym (dróg gminnych i dróg wewnętrznych) ustala się możliwość ich elastycznego kształtowania, uwzględniającego rzeczywiste potrzeby i możliwości realizacji; w szczególności dopuszcza się w ustaleniach planów miejscowych zmiany przebiegu tych dróg, wycofanie niektórych odcinków bądź realizację dróg, które nie są wskazane na rysunku studium.

Zadania polityki komunikacyjnej:

- lokalizacja nowych zamierzeń inwestycyjnych na terenie gminy w nawiązaniu do istniejącego i projektowanego układu dróg międzyregionalnych i regionalnych;
- określenie stref ochronnych i stref ograniczonego zagospodarowania i użytkowania terenów usytuowanych wzdłuż istniejących i projektowanych odcinków dróg, na których istniejące i prognozowane dobowe natężenie ruchu (SDR) przekracza wielkość 1000 pojazdów;
- kształtowanie linii zabudowy przy istniejących i projektowanych odcinkach dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych z uwzględnieniem oddziaływań ruchu drogowego;
- sukcesywna modernizacja dróg wojewódzkich, powiatowych oraz sieci powiązań lokalnych (dróg gminnych) pomiędzy wsiami gminy i z obszarami gmin sąsiednich poprzez niezbędne korekty przebiegów tych dróg w planie i profilu w celu uzyskania wymaganych normatywnych parametrów ruchowych, podwyższenie ich nośności i wprowadzenie bądź remonty nawierzchni ulepszonych;
- modernizacja obiektów mostowych w celu uzyskania normatywnych parametrów ruchowych;
- podwyższenie standardu funkcjonalnego i stanu bezpieczeństwa na wszystkich drogach wojewódzkich, powiatowych i ważniejszych gminnych poprzez sukcesywną realizację chodników dla pieszych na obszarach zabudowy oraz przebudowę miejsc szczególnie niebezpiecznych, w szczególności na odcinkach dróg w centrach wsi);
- zwiększenie ilości miejsc postojowych w rejonach wzmożonych potrzeb parkingowych w sąsiedztwie obiektów handlowych, usługowych, administracyjnych, sportowych, sakralnych, a w szczególności służących turystyce i rekreacji;
- opracowanie koncepcji sieci niezależnych od układu drogowego tras rowerowych, wykorzystujących różne możliwości prowadzenia ruchu rowerowego w obrębie linii rozgraniczających dróg i ulic, bądź niezależnych od tras drogowych;
- poprawa standardu podróżowania zbiorową komunikacją autobusową i mikrobusową w zakresie optymalizacji ilości i rozkładu kursów, jakości taboru oraz budowy zatok i wiat przystankowych.

7.2. Infrastruktura techniczna

7.2.1. Zaopatrzenie w wodę

W zakresie zaopatrzenia w wodę zakłada się poprawę warunków zaopatrzenia mieszkańców w wodę:

- utrzymanie i rozbudowę wodociągu zbiorczego we wsiach Krempachy i Nowa Biała,
- realizację wodociągu zbiorczego dla wsi Ludźmierz,
- utrzymanie, rozbudowę i poprawę parametrów działających wodociągów grupowych,
- regulacja stanu prawnego wodociągów grupowych,
- ochrona zasobów wody poprzez ustanawianie stref ochrony ujęć wód,
- poszukiwanie nowych źródeł zaopatrzenia w wodę z ujęć powierzchniowych i podziemnych.

7.2.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Działania w zakresie gospodarki ściekowej powinny zmierzać do kompleksowego uporządkowania systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy.

Kierunki działań w tym zakresie wyznaczają opracowane plany systemów kanalizacyjnych dla wytypowanych obszarów (aglomeracji) na terenie gminy. Przewidywane jest wyznaczenie pięciu aglomeracji:

1) Aglomeracja Dębno:

Obejmować ma miejscowości: Dębno, Harkłowa (część), Knurów, Szlembark oraz fragment obszaru gminy Czorsztyn.

Agglomeracja jest obsługiwana przez istniejącą oczyszczalnię w Dębnie, przewidzianą do rozbudowy.

2) Aglomeracja Łopuszna:

Obejmować ma miejscowości: Gronków, Waksmund, Ostrowsko i Łopuszna oraz fragment obszaru gminy Bukowina Tatrzańska (ewentualnie także miejscowość Bór w gminie Szaflary).

Agglomeracja jest obsługiwana przez istniejącą oczyszczalnię w Łopusznej, przewidzianą do rozbudowy.

3) Aglomeracja Nowy Targ:

Agglomerację tworzy miasto Nowy Targ oraz trzy miejscowości gminy: Ludźmierz, Krauszów i Rogoźnik, z ewentualnym włączeniem do aglomeracji miejscowości Zaskale w gminie Szaflary.

Jest obsługiwana przez istniejącą oczyszczalnię w Nowym Targu.

W rozwiązaniach gospodarki ściekowej w miejscowości Ludźmierz należy uwzględnić ograniczenia w możliwościach przyjęcia ścieków z istniejącego kolektora wzdłuż ul. Grel przez Miejską Oczyszczalnię Ścieków w Nowym Targu. W zagospodarowaniu terenów należy uwzględniać problematykę odprowadzania wód opadowych. W szczególności dotyczy to terenów graniczących z Miastem Nowy Targ (m.in. rejon ulicy Grel), gdzie wskazana jest potrzeba rozwiązania odwodnienia w taki sposób, aby nie powodować zmiany stosunków wodnych na terenach przyległych.

4) Aglomeracja Trute:

Obejmować ma miejscowości: Trute, Morawczyna, Pyzówka, Lasek, Klikuszowa i Obidowa.

Agglomeracja będzie obsługiwana przez planowaną oczyszczalnię w miejscowości Trute.

5) Aglomeracja Krempachy:

Obejmować ma miejscowości: Nowa Biała i Krempachy.

Agglomeracja będzie obsługiwana przez planowaną oczyszczalnię w miejscowości Krempachy.

7.2.3. Elektroenergetyka

Działania w zakresie elektroenergetyki powinny być ukierunkowane na osiągnięcie poprawy jakości obsługi mieszkańców, w tym:

- zapewnienie prawidłowych parametrów jakościowych dostarczanej energii elektrycznej,
- zwiększenie niezawodności dostawy energii,

- zapewnienie nieograniczoności dostawy energii.

Cele te realizowane będą:

- na poziomie lokalnym poprzez sukcesywną modernizację układu zasilania sieci średniego napięcia, budowę nowych stacji transformatorowych SN/0,4 kV oraz remonty, przebudowy i rozbudowy linii średniego napięcia,
- na poziomie ponadlokalnym poprzez planowaną budowę linii przesyłowych 110 kV oraz stacji transformatorowej w Nowym Targu (potencjalne zadania programów wojewódzkich).

W studium wskazuje się możliwy przebieg projektowanych linii energetycznych 110 kV w nawiązaniu do ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego, jednakże z uwzględnieniem niezbędnych korekt w miejscach kolizyjnych; przebieg wskazany w studium należy traktować jako jeden z możliwych wariantów trasowania linii, dopuszczalne są jego modyfikacje w ustaleniach planów miejscowych.

W zakresie realizacji odnawialnych źródeł energii dopuszcza się lokalizację lokalnych elektrowni wodnych, pod warunkiem nie naruszenia równowagi wodnej i przyrodniczej. Natomiast nie należy dopuszczać lokalizacji farm wiatrowych, głównie z uwagi na ochronę walorów krajobrazowych.

7.2.4. *Zaopatrzenie w gaz i ciepło*

W części gminy posiadającej uzbrojenie gazowe przewiduje się utrzymanie zasad zasilania gminy bez zmian, a więc utrzymanie istniejących źródeł zaopatrzenia w gaz oraz istniejących gazociągów średniego ciśnienia.

Przepustowość istniejącego układu zaopatrzenia w gaz umożliwi ewentualną dalszą rozbudowę sieci dla nowych odbiorców. Możliwa jest m.in. rozbudowa układu średnioprężnego od strony Miasta Nowy Targ w kierunku wschodnim.

Pełna gazyfikacja wschodniej części gminy (z częścią spiską) jest uwarunkowana realizacją nowego systemu gazowniczego opartego o gazociąg wysokoprężny; w bliskiej perspektywie wydaje się wątpliwa.

Planowanym zadaniem o charakterze ponadlokalnym jest budowa gazociągu wysokoprężnego Nowy Targ – Czarny Dunajec.

7.2.5. *Telekomunikacja*

Sieci telekomunikacyjne nie stanowią zasadniczych uwarunkowań w rozwiązaniach urbanistycznych. Przewiduje się możliwość ich rozbudowy, w tym w obrębie pasów drogowych. Również – poza stroną ekonomiczną przedsięwzięć – nie ma ograniczeń w zaspokajaniu potrzeb na usługi telekomunikacyjne tak w łączności przewodowej jak i bezprzewodowej.

7.3. Gospodarka odpadami

Cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami określono, zgodnie z ustaleniami Planu Gospodarki Odpadami Gminy Nowy Targ na lata 2004-2011, w niżej wymienionych sektorach:

Odpady komunalne:

Główny cel ekologiczny: minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz wprowadzenie zgodnego z normami europejskimi systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.

Dla osiągnięcia w/w celu, konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań:

- wprowadzanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie gminnym lub ponadlokalnym,
- rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów,
- redukcja w odpadach kierowanych na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zawartości składników ulegających biodegradacji,
- wdrażanie systemu eliminacji odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, ich zbieraniem i unieszkodliwiania,
- bieżąca likwidacja nielegalnych składowisk i rekultywacja wyłączonych z eksploatacji.
- edukacja ekologiczna (zapobieganie powstawaniu odpadów, selektywna zbiórka, itp.).

Gospodarka odpadami komunalnymi powinna być prowadzona w oparciu o Zakład Zagospodarowania Odpadów (ZZO), pełniący funkcję ponadlokalną (międzygminną, powiatową lub międzypowiatową).

Komunalne osady ściekowe:

Cele ekologiczne:

- zmniejszenie stopnia składowania osadów ściekowych na składowiskach w zależności od uwarunkowań lokalnych,
- minimalizacja magazynowania osadów na oczyszczalniach ścieków,
- zwiększenie kontroli nad osadami wykorzystywanymi dla celów przyrodniczych.

Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami, preferowanym postępowaniem z osadami ściekowymi będzie ich kompostowanie. Warunkiem kompostowania osadów ściekowych oraz ich wykorzystania w rolnictwie będzie ich odpowiedni skład chemiczny.

Kolejnym preferowanym kierunkiem jest wykorzystanie osadów do celów nawozowych i rekultywacji terenów zdegradowanych np. rekultywacja składowisk odpadów. Deponowanie osadów na składowiskach odpadów nie jest kierunkiem zalecanym, lecz możliwym do stosowania.

Sektor gospodarczy:

Cel ekologiczny: ograniczanie wytwarzania odpadów z sektora gospodarczego oraz wprowadzenie nowoczesnego systemu ich odzysku i unieszkodliwiania

Dla osiągnięcia założonego celu, konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań:

- zintensyfikowanie kontroli zakładów – wymuszenie składania sprawozdań dot. jakości i ilości wytwarzanych odpadów oraz sposobu ich zagospodarowania,
- systematyczne wprowadzanie bezodpadowych i mało odpadowych technologii produkcji,
- stymulowanie podmiotów gospodarczych wytwarzających odpady przemysłowe do zintensyfikowania działań zmierzających do maksymalizacji gospodarczego wykorzystania odpadów.

Podstawowym działaniem pozainwestycyjnym jest wdrożenie systemu pełnej i wiarygodnej ewidencji odpadów i metod ich zagospodarowania (bazy danych), w tym ewidencji zakładowych składowisk odpadów z sektora gospodarczego; wdrożenie skutecznego systemu kontroli i nadzoru nad gospodarowaniem odpadami, w tym prowadzenie monitoringu. Działania te powinny być realizowane we współpracy ze Starostwem Powiatowym i Urzędem Marszałkowskim.

Odpady niebezpieczne:

W perspektywie do 2011 roku planuje się osiągnięcie następujących celów w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:

- wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych i ich bezpieczne unieszkodliwienie,
- udział unieszkodliwianych odpadów przemysłowych w 2011 roku na poziomie roku 2002,
- bezpieczne dla człowieka i środowiska unieszkodliwienie odpadów azbestowych oraz odpadów i urządzeń zawierających PCB,
- minimalizacja ilości powstawania odpadów medycznych, wymagających szczególnych metod unieszkodliwiania na drodze termicznej, eliminacja nieprawidłowych praktyk w gospodarce odpadami pochodzącymi z jednostek służby zdrowia i placówek weterynaryjnych oraz eliminacja zagrożenia ze strony odpadów pochodzenia zwierzęcego,
- ograniczanie powstawania odpadów z pojazdów samochodowych oraz zwiększanie ich odzysku i recyklingu,
- stworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych.

Dla realizacji powyższych celów konieczne jest podjęcie następujących działań organizacyjnych i inwestycyjnych:

Podobnie jak dla odpadów innych niż niebezpieczne z sektora gospodarczego zadaniem o pierwszorzędym znaczeniu, niezbędnym do realizacji w krótkim terminie, jest wprowadzenie systemu informacji i ewidencji całego strumienia powstających odpadów. Ogromna odpowiedzialność spada w tym względzie na urzędy administracji samorządowej różnego szczebla. Trzeba jednak zdawać sobie sprawę z faktu, że bez koordynacji tych działań na poziomie wojewódzkim, na pewno nie przyniesie ona oczekiwanych rezultatów.

W odniesieniu do odpadów niebezpiecznych znajdujących się w strumieniu odpadów komunalnych, najistotniejszym zadaniem będzie stworzenie warunków do zbierania tych odpadów od mieszkańców.

Zbieranie tego rodzaju odpadów może być prowadzone poprzez sieć handlową. Regularny odbiór odpadów może być realizowany przez specjalny pojazd (mobilny punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych), obsługujący obszar całej gminy lub teren kilku gmin.

UZASADNIENIE I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Uzasadnienie przyjętych rozwiązań

Rozwiązania ustalone w studium przyjęto w wyniku:

- analizy uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.),
- stanowiska organów i instytucje zawiadomionych o przystąpieniu do sporządzania studium,
- stanowiska władz samorządowych gminy,
- rozpatrzenia przez Wójta gminy wniosków zgłoszonych do studium przez osoby fizyczne i jednostki organizacyjne,
- analizy rozwiązań alternatywnych w zakresie wybranych zagadnień (np. skali i kierunków rozwoju układów osadniczych, przebiegu planowanych dróg ponadlokalnych),
- uwzględnienia uzyskanych uzgodnień i opinii do projektu studium,
- przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- analizy uwag do wyłożonego (dwukrotnie) do publicznego wglądu projektu studium, w tym zgłaszanych w trakcie dyskusji publicznej.

Synteza ustaleń projektu studium

Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Targ obejmuje część tekstową, z dwoma zasadniczymi rozdziałami:

- „Uwarunkowania rozwoju gminy”, w którym przedstawiono charakterystykę uwarunkowań wymienionych w art. 10, ust 1 ustawy o planowaniu przestrzennym,
- „Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityki przestrzennej gminy”, zawierającym ustalenia, o których mowa w art. 10, ust 1 ustawy o planowaniu przestrzennym,

oraz część graficzną, złożoną z plansz:

- Nr 1 pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”,
- Nr 2 pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

W części studium odnoszącej się do uwarunkowań występujących na terenie Gminy Nowy Targ, zawarto problematykę:

- Ogólna charakterystyka stanu zagospodarowania przestrzennego gminy
- Zasoby i stan środowiska
- Zasoby i warunki ochrony krajobrazu kulturowego i dóbr kultury
- Warunki i jakość życia mieszkańców
- Uwarunkowania rozwoju gospodarczego
- Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Ustalenia studium ujęto w obrębie wymienionych poniżej zespołów problemowych:

- Misja i strategiczne cele rozwoju Gminy
- Kierunki aktywizacji gospodarczej
- Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów
- Kierunki ochrony środowiska i jego zasobów
- Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego
- Zadania polityki przestrzennej gminy
- Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

ANEKS

Wykaz obiektów zabytkowych objętych ewidencją zabytków

Dębno

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	figura - krzyż nagrobny	Kościelna	39
2	kapliczka	Kościelna	39
3	Kościół p.w. Michała Archanioła	Kościelna	39
4	ogrodzenie kościelne z bramkami	Kościelna	39
5	brama na plebanię	Kościelna	39
6	plebania	Kościelna	42
7	budynek mieszkalny	Długa	15
8	budynek mieszkalny	Długa	6
9	budynek mieszkalny	Długa	4
10	budynek mieszkalny	Szkolna	2
11	budynek mieszkalny	Szkolna	24
12	budynek mieszkalny	Szkolna	26
13	budynki gospodarcze	Szkolna	26
14	budynek mieszkalny	Szkolna	14
15	budynek mieszkalny	Szkolna	16
16	budynek mieszkalny	Ogrodowa	32
17	budynek mieszkalny	Kościelna	18
18	budynek mieszkalny	Kościelna	20
19	budynek mieszkalny	Kościelna	25
20	budynek mieszkalny	Kościelna	37
21	budynek mieszkalny	Kościelna	36
22	budynek mieszkalny	Kościelna	40
23	budynek mieszkalny	Kościelna	44
24	budynek mieszkalny	Kościelna	48
25	budynek mieszkalny	Kościelna	50
26	budynek mieszkalny	Słoneczna	4
27	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	20
28	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	19
29	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	14
30	szkoła podstawowa	Szkolna	3

Długopole

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	kapliczka Matki Boskiej	Długopole	
2	Kościół fil. p.w. Św. Floriana	Długopole	
3	budynek gospodarczy	Długopole	1
4	budynek mieszkalny	Długopole	7
5	budynek mieszkalny	Długopole	21
6	budynek mieszkalny	Długopole	23
7	budynek mieszkalny	Długopole	59
8	budynek mieszkalny	Długopole	68
9	budynek mieszkalny	Długopole	87
10	budynek gospodarczy	Długopole	87
11	budynek mieszkalny	Długopole	115
12	budynek mieszkalny	Długopole	116

Dursztyn

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	budynek plebani - klasztor	Długa	43

2	kapliczka Serca Pana Jezusa	Długa	
3	budynek gospodarczy	Krótką	8
4	budynek mieszkalny	Długa	56
5	budynek mieszkalny	Długa	52
6	budynek mieszkalny	Długa	42
7	budynek mieszkalny	Pienińska	3
8	budynek mieszkalny	Cicha	1
9	piwnica	Cicha	1
10	budynek mieszkalny	Cicha	8
11	budynek mieszkalny	Cicha	2
12	stajnia	Cicha	12
13	budynek mieszkalny	Cicha	14
14	budynki gospodarcze	Cicha	14
15	budynek mieszkalny	Cicha	16
16	budynek mieszkalny	Cicha	18
17	budynek mieszkalny	Długa	78
18	budynek mieszkalny	Krótką	1

Gronków

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	kapliczka	Gronków	obok nr 147
2	figura - krzyż	Gronków	obok nr 162
3	kościółek p.w. Św. Józefa	Gronków	
4	budynek mieszkalny	Gronków	1
5	budynek mieszkalny	Gronków	21
6	budynek mieszkalny	Gronków	26
7	budynek mieszkalny	Gronków	53
8	budynek mieszkalny	Gronków	34
9	budynek mieszkalny	Gronków	50
10	budynek mieszkalny	Gronków	64
11	budynek mieszkalny	Gronków	66
12	budynek mieszkalny	Gronków	122
13	budynek mieszkalny	Gronków	147
14	budynek mieszkalny	Gronków	6
15	budynek mieszkalny	Gronków	157
16	budynek mieszkalny	Gronków	159
17	budynek mieszkalny	Gronków	182
18	budynek mieszkalny	Gronków	196
19	budynek mieszkalny	Gronków	202
20	budynek mieszkalny	Gronków	226
21	budynek mieszkalny	Gronków	230
22	obora	Gronków	230
23	budynek mieszkalny	Gronków	255
24	budynek mieszkalny	Gronków	256
25	budynek mieszkalny	Gronków	296
26	budynek mieszkalny	Gronków	364
27	budynek mieszkalny	Gronków	368
28	budynek mieszkalny	Gronków	398
29	budynek mieszkalny	Gronków	46

Harkłowa

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	Szkoła Podstawowa	Harkłowa	
2	budynek wozowni obok baru	Harkłowa	
3	kapliczka	Harkłowa	obok nr 22
4	ogrodzenie z dwoma bramkami wokół kościoła p.w. Narodzenia NP. Marii	Harkłowa	
5	Kościół parafialny p.w. Narodzenia NP. Marii	Harkłowa	
6	brama do budynku lamusa	Harkłowa	
7	lamus	Harkłowa	85

8	figura Matki Boskiej	Harkłowa	
9	budynek mieszkalny	Harkłowa	9
10	budynek mieszkalny	Harkłowa	10
11	budynek mieszkalny	Harkłowa	13
12	budynek mieszkalny	Harkłowa	27
13	budynek mieszkalny	Harkłowa	31
14	budynek mieszkalny	Harkłowa	35
15	budynek mieszkalny	Harkłowa	37
16	budynek mieszkalny	Harkłowa	49
17	budynek mieszkalny	Harkłowa	54
18	budynek mieszkalny	Harkłowa	73
19	budynek mieszkalny	Harkłowa	79
20	budynek gospodarczy	Harkłowa	86
21	budynek mieszkalny	Harkłowa	86
22	budynek mieszkalny	Harkłowa	88
23	budynek mieszkalny	Harkłowa	106

Krauszów

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	budynki gospodarcze	Krauszów	4
2	kapliczka	Krauszów	
3	budynek mieszkalny	Krauszów	8
4	budynek mieszkalny	Krauszów	11
5	budynek mieszkalny	Krauszów	12
6	budynek mieszkalny	Krauszów	14
7	budynek mieszkalny	Krauszów	17
8	budynek kuźni	Krauszów	26
9	budynek mieszkalny	Krauszów	26
10	budynek mieszkalny	Krauszów	34
11	budynek mieszkalny	Krauszów	36
12	budynek mieszkalny	Krauszów	38
13	budynek mieszkalny	Krauszów	43
14	budynek mieszkalny	Krauszów	69
15	budynek mieszkalny	Krauszów	70
16	budynek mieszkalny	Krauszów	73
17	budynek mieszkalny	Krauszów	75
18	budynek mieszkalny	Krauszów	76
19	budynek mieszkalny	Krauszów	79
20	budynek mieszkalny	Krauszów	81
21	budynek mieszkalny	Krauszów	82
22	budynek mieszkalny	Krauszów	87
23	budynek mieszkalno-gospodarczy	Krauszów	88
24	budynek mieszkalny	Krauszów	91

Knurów

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	budynek mieszkalny	Knurów	8
2	budynek mieszkalny	Knurów	9
3	budynek mieszkalny	Knurów	1
4	budynek mieszkalny	Knurów	22
5	budynek mieszkalny	Knurów	18
6	budynek mieszkalny	Knurów	29
7	budynek mieszkalny	Knurów	58

Klikuszowa

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	Kościół parafialny p.w. Św. Marcina	Klikuszowa	
2	plebania	Klikuszowa	221
3	kapliczka Matki Boskiej - grotta	Klikuszowa	obok kościoła

4	kapliczka Matki Boskiej	Klikuszowa	droga Zakopane - Kraków
5	kapliczka Matki Boskiej	Klikuszowa	obok starej szkoły
6	figura Matki Boskiej	Klikuszowa	obok nr 90
7	budynek mieszkalny	Klikuszowa	14
8	budynek mieszkalny	Klikuszowa	18
9	budynek mieszkalny	Klikuszowa	19
10	budynek mieszkalny	Klikuszowa	90
11	budynek mieszkalny	Klikuszowa	91
12	budynek gospodarczy	Klikuszowa	91
13	budynek mieszkalny	Klikuszowa	108
14	budynek mieszkalny	Klikuszowa	143
15	budynek mieszkalny	Klikuszowa	148
16	budynek mieszkalny	Klikuszowa	161
17	budynek mieszkalny	Klikuszowa	162
18	figura Matki Boskiej Królowej Polski	Klikuszowa	droga Zakopane - Kraków

Krempachy

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	kościół parafialny Św. Marcina		
2	Kościół cmentarny p.w. Św. Walentego		
3	kapliczka Św. Jana		obok nr 135
4	kapliczka przy drodze Krempachy - Dursztyn		
5	budynek mieszkalny	Długa	3
6	budynek mieszkalny	Długa	5
7	budynek mieszkalny	Długa	13
8	budynek mieszkalny	Długa	18
9	budynek mieszkalny	Długa	28
10	budynek mieszkalny	Długa	29
11	budynek sklepu	Długa	30
12	budynek mieszkalny	Długa	31
13	budynek mieszkalny	Długa	34
14	budynek mieszkalny	Długa	36
15	budynek mieszkalny	Długa	42
16	budynek mieszkalny	Długa	44
17	budynek mieszkalny	Długa	54
18	budynek mieszkalny	Długa	56
19	budynek mieszkalny	Długa	58
20	budynek mieszkalny	Długa	68
21	budynek mieszkalny	Długa	70
22	budynek mieszkalny	Długa	76
23	budynek mieszkalny	Długa	80
24	budynek mieszkalny	Długa	98
25	budynek mieszkalny	Długa	100
26	budynek mieszkalny	Długa	106
27	budynek mieszkalny	Długa	116
28	budynek mieszkalny	Długa	118
29	budynek mieszkalny	Długa	120
30	budynek mieszkalny	Długa	122
31	budynek mieszkalny	Długa	126
32	budynek mieszkalny	Długa	128/130
33	budynek mieszkalny	Długa	142
34	kuźnia	Długa	
35	budynek mieszkalny	Kamieniec	1
36	kuźnia	Kamieniec	obok nr 15
37	budynek mieszkalny	Kamieniec	27
38	budynek mieszkalny	Kamieniec	31
39	budynek mieszkalny	Kamieniec	35
40	budynek mieszkalny	Kamieniec	51

41	budynek mieszkalny	Kamieniec	53
42	budynek mieszkalny	Kamieniec	59
43	budynek mieszkalny	Spiska	1
44	budynek mieszkalny	Tatrzańska	2
45	budynek mieszkalny	Tatrzańska	16
46	budynek mieszkalny	Tatrzańska	20

Lasek

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	kapliczka	Lasek	obok nr 181
2	budynek mieszkalny	Lasek	22
3	budynek mieszkalny	Lasek	29
4	budynek kuźni	Lasek	40
5	budynek mieszkalny	Lasek	43
6	budynek mieszkalny	Lasek	50
7	budynek mieszkalny	Lasek	70
8	budynek mieszkalny	Lasek	74
9	budynek mieszkalny	Lasek	77
10	budynek gospodarczy	Lasek	77
11	budynek gospodarczy	Lasek	77
12	budynek mieszkalny	Lasek	82
13	budynek mieszkalny	Lasek	115
14	budynek mieszkalny	Lasek	116
15	budynek mieszkalny	Lasek	178
16	budynek mieszkalny	Lasek	187

Ludźmierz

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia N.M.P.		
2	budynek mieszkalny		10
3	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	38
4	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	51
5	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	64
6	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	70
7	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	76
8	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	115
9	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	117
10	budynek mieszkalny	Tetmajera	5
11	budynek mieszkalny	Tetmajera	7
12	budynek mieszkalny	Tetmajera	9
13	budynek mieszkalny	Tetmajera	15
14	budynek mieszkalny	Tetmajera	26
15	budynek mieszkalny	Tetmajera	40
16	budynek mieszkalny	Tetmajera	59
17	budynek mieszkalny	Tetmajera	6
18	budynek mieszkalny	Tetmajera	
19	budynek mieszkalny	Zacisze	10
20	budynek gospodarczy	Zacisze	10
21	budynek mieszkalny	Zacisze	31
22	budynek mieszkalny	Zacisze	33

Łopuszna

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	kościół parafialny p.w. Św. Trójcy		
2	stróżówka, Muzeum Tatrzańskie		
3	spichlerz, Muzeum Tatrzańskie		
4	piwnica pod spichlerzem, Muzeum Tatrzańskie		
5	stajnia, Muzeum Tatrzańskie		
6	obory - dawna mleczarnia, Muzeum Tatrzańskie		

7	dawna owczarnia, Muzeum Tatrzańskie		
8	spichlerz - dawny silos, Muzeum Tatrzańskie		
9	piwnica - galeria, Muzeum Tatrzańskie		
10	piwnica, Muzeum Tatrzańskie		
11	kuchnia przy dworze, Muzeum Tatrzańskie		
12	dwór Tetmajerów, Muzeum Tatrzańskie		
13	Brama Wschodnia, Muzeum Tatrzańskie		
14	wozownia, Muzeum Tatrzańskie		
15	parkan, Muzeum Tatrzańskie		
16	obora, Muzeum Tatrzańskie		
17	mury obronne, Muzeum Tatrzańskie		
18	"Altana" zwana "Domkiem Goszczyńskiego", Muzeum Tatrzańskie		
19	"Dom Klamerusów", Muzeum Tatrzańskie		
20	kapliczka		droga Łopuszna - Biała
21	figura - krzyż	Zarębek Niżni	
22	figura Matki Boskiej		obok szkoły
23	kapliczka		droga Nowy Targ - Nowy Sącz
24	chrzcielnica		cmentarz przykościelny
25	plebania		
26	budynek mieszkalny	Podhalańska	7
27	budynki gospodarcze	Podhalańska	7
28	budynek mieszkalny	Podhalańska	14
29	budynek mieszkalny	Podhalańska	48
30	budynki gospodarcze	Podhalańska	48
31	budynek mieszkalny	Tetmajera	23
32	budynek mieszkalny	Ogrodowa	4
33	budynek mieszkalny	Ogrodowa	5
34	budynek mieszkalny	Długa	4
35	budynek mieszkalny	Długa	10
36	budynek mieszkalny	Długa	12
37	budynek mieszkalny	Długa	13
38	budynek mieszkalny	Długa	20
39	budynek mieszkalny	Długa	23
40	budynek mieszkalny	Długa	32
41	budynek mieszkalny	Długa	35
42	piwnica	Długa	obok nr 45
43	piwnica	Długa	obok nr 45
44	piwnica	Długa	obok nr 45
45	budynek mieszkalny	Długa	46
46	budynek mieszkalny	Długa	53
47	budynek gospodarczy	Długa	53
48	budynek mieszkalny	Polna	1
49	budynek mieszkalny	Polna	5
50	budynek mieszkalny	Gorczańska	30
51	budynek mieszkalny	Gorczańska	32
52	budynek mieszkalny	Gorczańska	36
53	budynek mieszkalny	Gorczańska	40
54	budynek mieszkalny	Gorczańska	42
55	budynek mieszkalny	Gorczańska	44
56	hotel i dom kultury wędkarskiej	Gorczańska	102
57	budynek biura PZW	Gorczańska	102
58	budynek biura PZW	Gorczańska	102
59	budynek wylęgarni PZW	Gorczańska	102
60	budynek mieszkalny	Pod górą	2
61	budynek mieszkalny	Pod górą	4
62	budynek mieszkalny	Pod górą	5

63	budynek gospodarczy	Pod górą	5
64	budynek mieszkalny	Pod górą	6
65	stajnia i obora	Pod górą	6
66	budynek mieszkalny	Pod górą	15
67	budynek mieszkalny	Pod górą	21
68	budynek mieszkalny	Pod górą	22
69	stodoła i obora	Pod górą	22
70	budynek mieszkalny	Zarębek Niżni	4
71	budynek mieszkalny	Zarębek Niżni	9
72	budynek mieszkalny	Zarębek Niżni	10
73	budynek mieszkalny	Zarębek Niżni	22
74	budynek mieszkalny	Zarębek Niżni	22
75	budynek mieszkalny	Zarębek Średni	3
76	stajnia i obora	Zarębek Średni	3
77	budynek mieszkalny	Zarębek Średni	7
78	budynek mieszkalny	Zarębek Średni	9

Morawczyna

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	szkoła podstawowa	Morawczyna	
2	figura Matki Boskiej	Morawczyna	
3	kaplica p.w. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych	Morawczyna	obok nr 106
4	budynek mieszkalny	Morawczyna	13
5	budynek mieszkalny	Morawczyna	14
6	budynek mieszkalny	Morawczyna	40
7	budynek mieszkalny	Morawczyna	43
8	budynek mieszkalny	Morawczyna	44
9	budynek mieszkalny	Morawczyna	63
10	budynek mieszkalny	Morawczyna	73
11	piwnice	Morawczyna	obok nr 90
12	budynek mieszkalny	Morawczyna	87
13	budynek mieszkalny	Morawczyna	94
14	budynek mieszkalny	Morawczyna	106

Nowa Biała

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	kapliczka	Oblazowa	
2	budynek mieszkalny	Oblazowa	19
3	kapliczka	Oblazowa	
4	kapliczka		
5	kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny		
6	kapliczka Św. Floriana		
7	kaplica Św. Marii Magdaleny		
8	budynek mieszkalny	Oblazowa	21/23
9	budynek mieszkalny	Oblazowa	33
10	budynek mieszkalny	Oblazowa	37
11	punkt apteczny	Oblazowa	39
12	budynek mieszkalny	Oblazowa	43
13	budynek mieszkalny	Oblazowa	47
14	budynek mieszkalny	Oblazowa	49
15	budynek mieszkalny	Oblazowa	55
16	budynek mieszkalny	Oblazowa	61
17	budynek mieszkalny	Oblazowa	63
18	budynek mieszkalny	Oblazowa	65
19	budynek mieszkalny	Oblazowa	71
20	budynek mieszkalny	Oblazowa	75
21	budynek mieszkalny	Oblazowa	79
22	budynek mieszkalny	Oblazowa	83/84
23	budynek mieszkalny	Oblazowa	91
24	budynek mieszkalny	Oblazowa	97

25	budynek mieszkalny	Obłazowa	105
26	budynek mieszkalny	Obłazowa	1
27	budynek mieszkalny	Obłazowa	5
28	budynek mieszkalny	Obłazowa	7
29	budynek zw. Śłowaków	Św. Katarzyny	2
30	sklep	Św. Katarzyny	4
31	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	16
32	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	18
33	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	52
34	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	80
35	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	86
36	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	94
37	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	96
38	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	106
39	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	110
40	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	112
41	budynek mieszkalny	Św. Katarzyny	116
42	budynek mieszkalny	Stolarska	1
43	budynek mieszkalny	Stolarska	3
44	budynek mieszkalny	Stolarska	25
45	budynek mieszkalny	Stolarska	27
46	budynek mieszkalny	Stolarska	35
47	budynek mieszkalny	Stolarska	37
48	budynek mieszkalny	Stolarska	39
49	budynek mieszkalny	Stolarska	45
50	budynek mieszkalny	Św. Floriana	6
51	budynek mieszkalny	Św. Floriana	8
52	budynek mieszkalny	Św. Floriana	18
53	budynek mieszkalny	Św. Floriana	20
54	budynek mieszkalny	Św. Floriana	22
55	budynek mieszkalny	Św. Floriana	38
56	budynek mieszkalny	Św. Floriana	40
57	budynek mieszkalny	Św. Floriana	46
58	budynek mieszkalny	Św. Floriana	56
59	budynek mieszkalny	Św. Floriana	65

Obidowa

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	budynek mieszkalny	Obidowa	9
2	budynek mieszkalny	Obidowa	10
3	budynek mieszkalny	Obidowa	15
4	budynek mieszkalny	Obidowa	16
5	budynki gospodarcze	Obidowa	16
6	budynek gospodarczy	Obidowa	16
7	budynek mieszkalny	Obidowa	26
8	budynek mieszkalny	Obidowa	27
9	budynek mieszkalny	Obidowa	39
10	piwnica	Obidowa	39
11	obora	Obidowa	39
12	spichlerz	Obidowa	39
13	budynek mieszkalny	Obidowa	42
14	budynek mieszkalny	Obidowa	47
15	budynek mieszkalny	Obidowa	56
16	budynek mieszkalny	Obidowa	59
17	budynek mieszkalny	Obidowa	62
18	budynek gospodarczy	Obidowa	62
19	budynki gospodarcze	Obidowa	62
20	piwnica	Obidowa	62
21	budynek mieszkalny	Obidowa	62
22	budynek gospodarczy	Obidowa	64

23	budynek mieszkalny	Obidowa	65
24	budynek mieszkalny	Obidowa	68
25	budynek mieszkalny	Obidowa	72
26	budynek gospodarczy	Obidowa	72
27	budynek spichlerza	Obidowa	72

Ostrowsko

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	kapliczka		droga Ostrowsko - Gronków
2	kapliczka	Pienińska	
3	kościół p.w. Św. Michała Anioła	Pienińska	
4	zajazd (sklep)	Pienińska	166
5	kapliczka Matki Boskiej	Pienińska	
6	wozownia	Pienińska	166
7	budynek mieszkalny	Pienińska	177
8	budynek mieszkalny	Pienińska	171
9	budynek mieszkalny	Pienińska	169
10	budynek mieszkalny	Pienińska	109
11	budynek mieszkalny	Pienińska	88
12	budynek mieszkalny	Pienińska	86
13	budynek mieszkalny	Pienińska	77
14	budynek mieszkalny	Pienińska	73
15	budynek mieszkalny	Pienińska	71
16	budynek mieszkalny	Pienińska	69
17	budynek mieszkalny	Pienińska	64
18	budynek mieszkalny	Pienińska	63
19	budynek mieszkalny	Pienińska	57
20	budynek mieszkalny	Pienińska	
21	sklep	Pienińska	80
22	budynek mieszkalny	St. Bryjewskiej	10
23	sklep	Pańska	1
24	budynek mieszkalny	ks. J. Tischnera	2
25	budynek mieszkalny	ks. J. Tischnera	6
26	budynek mieszkalny	ks. J. Tischnera	8
27	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	7
28	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	11
29	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	12
30	budynek mieszkalny	Jana Pawła II	12
31	budynek gospodarczy	Świerkowa	4
32	budynek mieszkalny	Bystra	3
33	budynek mieszkalny	Wesoła	2
34	budynek mieszkalny	Orkana	9
35	budynek mieszkalny	Gorczańska	7
36	budynek mieszkalny	Gorczańska	8
37	budynek mieszkalny	Gorczańska	10
38	budynek mieszkalny	Gorczańska	23
39	budynek mieszkalny	Gorczańska	24
40	budynek gospodarczy	Gorczańska	24
41	budynek mieszkalny	Gorczańska	43
42	budynek mieszkalny	Gorczańska	53
43	budynek gospodarczy	Gorczańska	53
44	budynek mieszkalny	Gorczańska	86
45	budynek mieszkalny	Gorczańska	86
46	budynek mieszkalny	Gorczańska	88

Pyzówka

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	kaplica Matki Boskiej	Pl. Jana Kazimierza	
2	budynek mieszkalny	Podhalańska	4

3	budynek mieszkalny	Podhalańska	11
4	budynek spichlerza	Podhalańska	30
5	budynek mieszkalny	Podhalańska	57
6	budynek mieszkalny	Podhalańska	82
7	budynek mieszkalno-gospodarczy	Podhalańska	84
8	budynek mieszkalny	Podhalańska	86
9	stodoła	Podhalańska	
10	budynek gospodarczy	Turystyczna	40
11	budynek mieszkalno-gospodarczy	Turystyczna	40
12	budynek mieszkalny	Turystyczna	47

Rogoźnik

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr domu
1	figura Serca Pana Jezusa		droga Nowy Targ - Czarny Dunajec
2	kapliczka M.B. Ludźmierskiej		obok nr 50
3	kapliczka Serca Pana Jezusa		obok nr 143
4	kapliczka Matki Boskiej		droga Rogoźnik - Ludźmierz
5	dzwonnica obok kościoła		
6	figura Matki Boskiej		droga Nowy Targ - Czarny Dunajec
7	kapliczka		droga Nowy Targ - Czarny Dunajec
8	budynek mieszkalny	Rogoźnik	5
9	budynek mieszkalny	Rogoźnik	29
10	budynek mieszkalny	Rogoźnik	44
11	budynek mieszkalny	Rogoźnik	50
12	budynek mieszkalny	Rogoźnik	58
13	budynek mieszkalny	Rogoźnik	59
14	budynek mieszkalny	Rogoźnik	65
15	budynek mieszkalny	Rogoźnik	66
16	budynek mieszkalny	Rogoźnik	83
17	budynek mieszkalny	Rogoźnik	99
18	budynek mieszkalny	Rogoźnik	115
19	budynek mieszkalny	Rogoźnik	116
20	budynek mieszkalny	Rogoźnik	117
21	budynek mieszkalny	Rogoźnik	118
22	budynek mieszkalny	Rogoźnik	122
23	budynek mieszkalny	Rogoźnik	140
24	budynek mieszkalny	Os. Za Torem	7

Szlembark

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	kapliczka		
2	budynek mieszkalny	Na Studzianki	2
3	budynek mieszkalny	Słoneczna	4
4	budynek gospodarczy	Słoneczna	4
5	budynek mieszkalny	Kard. K. Wojtyły	5
6	budynek mieszkalny	Kard. K. Wojtyły	18
7	budynek mieszkalny	Kard. K. Wojtyły	25
8	budynek mieszkalny	Kard. K. Wojtyły	21

Waksmund

Lp.	Nazwa obiektu	Ulica	Nr domu
1	budynek mieszkalny	Długa	1
2	budynek mieszkalny	Długa	3
3	budynek mieszkalny	Długa	19
4	budynek mieszkalny	Długa	22
5	budynek mieszkalny	Długa	37

6	budynek mieszkalny	Długa	51
7	budynek mieszkalny	Długa	53
8	budynek mieszkalny	Słoneczna	5
9	kapliczka	Słoneczna	
10	kościół parafialny p.w. Św. Jadwigi		
11	budynek mieszkalny	Kościelna	5
12	sklep	Gorczańska	5
13	budynek mieszkalny	Gorczańska	18
14	szkoła podstawowa	Nawodnia	20
15	budynek mieszkalny	Nowotarska	44
16	budynek mieszkalny	Nowotarska	56
17	budynek mieszkalny	Nowotarska	61
18	budynek mieszkalny	Nowotarska	78
19	budynek mieszkalny	Nowotarska	90
20	budynek mieszkalny	Nowotarska	91
21	budynek mieszkalny	Nowotarska	91a
22	budynek mieszkalny	Nowotarska	97
23	budynek mieszkalny	Nowotarska	99
24	budynek mieszkalny	Nowotarska	121/123
25	budynek mieszkalny	Nowotarska	122
26	budynek mieszkalny	Nowotarska	147
27	budynek mieszkalny	Nowotarska	152
28	budynek mieszkalny	Nowotarska	155
29	budynek mieszkalny	Nowotarska	162
30	budynek mieszkalny	Nowotarska	163
31	budynek mieszkalny	Nowotarska	170
32	budynek mieszkalny	Nowotarska	214
33	budynek mieszkalny	Nowotarska	221
34	budynek mieszkalny	Nowotarska	231
35	budynek mieszkalny	Nowotarska	253
36	budynek mieszkalny	Nowotarska	274